

BODI HVALA BOŽJEMU SRCU, KI NAS JE REŠILO,
SLAVA IN ČAST MU VEKOMAJ. AMEN.

BUENOS AIRES
JUNIJ
LETO 66

duhovno
življenje

5
+++
1999

**Od zgoraj
in od leve:**
1., 2., 3. in 4.
Z letošnjega
slovenskega
romanja v Luján
- Foto: Marko
Vombergar -
5. in 6.

Še dva posnetka
z romanja
v Schoenstatt,
ki sta ga
organizirala
odseka ZSMŽ
Ramos Mejía
in San Justo. -
Foto: Jože
Guštin -

7. Anton Drobnič
in soproga gospa
Lidija pred
spomenikom
junakov v

Čas zbranosti in poguma

BOŽIDAR FINK

Mesec junij nam je posebno drag čas. Vrača nas v spomin na izgubljene svojce in domovino, budi zavest, da smo iz rodu, ki se je znal in hotel odločiti za pravo stran, krepil odpornost proti obstoječim krivicam in dviga duhá v ponosnem priznavanju k narodu, ki si je znal pridobiti mesto v svetu.

Po krvi, misli in čutenju smo bližnji tistim, ki jih je pokončala komunistična revolucija in po njej vsiljeno samoderštvo. Umirali so kot žrtve v miselnem odporu proti nauku in sistemu, ki ga je vsiljevala revolucija, padali v pravičnem boju proti nasilju in bili v strašnem številu pokončani, potem ko se ni bilo več mogoče ustavljati sili. Žalost za njimi nas je zaznamovala ob odhodu iz domovine in njej se je pridružilo domotožje po krivično izgubljenem domu. Dvojno bolečino še zdaj nosimo s seboj in se nam te dni močneje vrača v zavest. Vendar nas žalostni spomini ne tarejo, ker smo vse hudo vedno darovali v zadoščenje za lastno in tujo krivdo ter smo prelito kri razglašali za poroštvo preнове.

V teh dneh se nam budi ponosna zavest, da smo tistega rodu, ki se je v Evropi prvi uprl komunistu in njegovemu nasilju z namenom, da obvaruje krščanske civilizacijske vrednote, ki so oblikovale duhovno podobo Evrope in naše domovine. To nam je bilo naloženo, ker se je revolucija razdivjala posebno pri nas, upor pa je hranila trdna zavest, da je treba obraniti predvsem duhovno svobodo. Ta zavest se je izoblikovala z vztrajnim vzgojnim in izobraževalnim prizadevanjem ter je dajala globlje nagibe za organiziran upor nasilju revolucije. Naša stran ni bila pripravljena na oborožen spopad tako, kot je bila komunistična vodilna ekipa izšolana po programu za svetovno revolucijo. Vendar je bila obramba učinko-

vita in so samo zunanje okoliščine dale, da je revolucija uspela. Ob spominu na tiste čase se budi ponos na osebno junaštvo domobranskih in drugih bojevnikov. Njihova čast naj bo tudi naša, saj smo njihovi nasledniki in posnemovalci. Hrabrost v boju in neuklonjivost v mučeništvu sta nam vzor v težavah in pred novimi nalogami.

Ob grenkih in ponosnih spominih se nam razgreva ogorčenje nad krivicami, ki jih še vedno trpi ponižana stran. Komunistično partizanstvo je še zdaj javno poveljevano samo kot osvobodilno gibanje, zakriva pa se nje-

gov namen, da izvede pod okupacijo socialno revolucijo. Pripadnikom vaških straž, domobranstva in drugih protirevolucionarnih skupin se ne priznava niti pošten namen, njihovi nastopi se obravnavajo kot protinarodno, celo izdajalsko delovanje. To je nedopustna krivica mrtvim in živim žrtvam revolucije. Mrtvim ni dana niti pravica do groba, živim pa ne do družbene časti in povračila škode na svobodi in imetju. S krivičnimi obtožbami je neodpušljivo prizadeta tudi narodna čast, za katero je treba nenehno zahtevati, da ji mora biti javno zadoščeno.

V juniju gredo naše misli k rodni in duhovni domovini. Samostojno je stopila pred svet in svet jo je sprejel. Izrekla je, da hoče odtlej sama predstavljati sebe, in se je zaobljubila, da se bo povsem priljučila redu, v katerem se oblikuje življenje civiliziranih držav in varuje svoboda posameznikov. Volja

do samostojnosti Slovenije je rasla in se tudi skoraj enodušno izrazila, pomagalo pa je k njej vesoljno dogajanje. V ponos nam je, da smo v tujini že prej razglašali zahtevo po samostojnosti, z mlado državo pa smo se potem radi povezali in ji ponudili svoje moči. Z njo čutimo, veselimo se vsega dobrega in boli nas, kar v njenem razvoju še ni rešenega. Bremenijo jo dedne slabosti, ki jih nosi iz prejšnjega sistema in povezave, a to nas ne odvrača, da bi z njo ne čutili in ji po močeh pomagali. Saj smo deležni tudi njene javne veljave in nam je v zadoščenje, da lahko zaradi nje uživamo priznano osebno slovensko istovetnost.

V tem času, ki nam je posebno pomemben in drag, smo torej poklicani, da poiščemo po spominih, se znajdemo v položaju ter usmerimo in utrdimo voljo za sodelovanje pri uravnavanju usode slovenstva.

11. junij

Praznik Srca Jezusovega

ANTON NADRAH

Srce Jezusovo nam po besedah papeža Pija XII. v okrožnici o Srcu Jezusovem „predstavlja in nazorno postavlja pred oči vsi ljubezen, s katero nas je Kristus ljubil in nas še sedaj ljubi. Prav zato je treba pripisovati češčenju presvetega Srca tolikšen pomen in ga imeti za najbolj dovršeno praktično izpovedovanje krščanske vernosti... Češčenje Srca Jezusovega je po svojem bistvu češčenje tiste ljubezni, s katero nas Bog ljubi po Jezusu, in hkrati dejanski izraz naše ljubezni, s katero mi ljubimo Boga in svojega bližnjega... Za svoj namen ima, da nas privede do najpopolnejše in najbolj dovršene ljubezni do Boga in do bližnjega, do tiste ljubezni, ki vsak dan bolj velikodušno izpolnjuje novo zapoved". (št 60)

Dvanajst obljub Srca Jezusovega

V litanijah Srca Jezusovega izpovedujemo, da je Srce Jezusovo: bogato za vse, ki ga kličejo, žareče ognjišče ljubezni, dobrote in ljubezni polno. Papež Janez Pavel II. je o velikodušnosti Srca Jezusovega dejal: „Odprto je za vse in vsakogar posebej. Popolnoma je odprto in njegova velikodušnost ne bo nikdar prenehala. Velikodušnost Jezusovega Srca pričuje o dejstvu, da ljubezen ni podvržena zakonitosti smrti, ampak zakonitosti vstajenja in življenja. Pričuje o dejstvu, da ljubezen raste s tem, da ljubi, saj je to njena pristna narava.”

Sv. Marjeta Marija Alacoque je v 17. stoletju v posebnih, od Cerkve potrjenih videnjih prejela od Gospoda več obljub, ki jih bodo deležni častilci njegovega Srca. Te obljube nimajo takšne veljave, kakršno ima Sveto pismo, saj spadajo k posebnemu ali zasebnemu razodetju. Ohranjene so v pismih, ki jih je svetnica pisala raznim osebam, in v spisih njenih sodobnikov. Sv. Marjeta jih večinoma ni navajala dobesedno, ampak po smislu. Večkrat gre le za trdno prepričanje svetnice, da bodo častilci Srca Jezusovega prejeli posebne milosti, in ni nič rečeno, da ji je te milosti Jezus sam obljubil.

Poznavalci Jezusovih posebnih razodetij sv. Marjeti so obljube po smislu strnili v dvanajst obljub. Čeprav na podlagi Marjetinih pisem in spisov njenih

sodobnikov ne moremo za vsako od teh dvanajstih „obljub” reči, da gotovo izvira od Jezusa (morda izvira, a iz pisanih virov je to le za nekatere razvidno), se lahko naslonimo na trdno prepričanje svetnice, da se bo tako zgodilo. To prepričanje je sad njenega globokega osebnega izkustva, hkrati pa je skladno z Jezusovo dobroto, ljubeznijo in usmiljenjem v Novi zavezi. Namesto o „obljubah” bi lahko govorili o sadovih, ki jih bodo deležni tisti, ki se bodo Srcu Jezusovemu popolnoma izročili in v skladu s to izročitvijo tudi živeli. V ospredju mora biti rast v ljubezni do Kristusa in izpolnjevanje njegove in Očetove volje, sadovi pa so na drugem mestu in naj k temu pomagajo.

Obljube (ali vsaj sadovi) častilcem Srca Jezusovega se - ponovno pregledane in usklajene po spisih sv. Marjete in njenih sodobnikov - glasijo:

1. Dal jim bom vse milosti, ki jih potrebujejo v svojem stanu.
2. Naklonil bom mir njihovim družinam.
3. Tolažil jih bom v trpljenju.
4. Varno zavetje jim bom v življenju, posebno ob smrtni uri. Tisti, ki mi bodo vdani in meni posvečeni, se ne bodo pogubili.
5. Dal jim bom obilen blagoslov pri vsem delovanju.
6. Grešniki bodo našli v mojem Srcu vir in neizmerno morje usmiljenja.
7. Mlačni (posebej redovne osebe) bodo postali goreči.
8. Goreči (posebej redovne osebe in duhovniki) bodo hitro dospeli do velike popolnosti, če se mi bodo popolnoma posvetili, me častili in ljubili.
9. Bogato bom blagoslovil kraje in skupnosti, kjer bodo imeli na častnem mestu podobo mojega presvetega Srca in ga bodo ljubili in častili ter se mu izročili v posebno varstvo. Na ta način bom ponovno zedinil sprte družine in pomagal družinam v kakršnikoli stiski, če se bodo z zaupanjem obračale name.
10. Tistim, ki delajo za rešitev duš, bom dal, da bodo spreobrnil tudi najbolj trdovratne grešnike, če bodo prisrčno častili moje Srce in to češčenje širili med ljudmi.

11. Imena tistih, ki bodo širili to češčenje, bodo neizbrisno zapisana v mojem Srcu.

12. Tistim, ki bodo zaporedoma devet prvih petkov prejeli sveto obhajilo, obljubljam milost končnega spreobrnjenja. Ne bodo umrli v moji nemilosti in brez svojih zakramentov. Moje Božje Srce jim bo v zadnjem trenutku varno pribežališče.

Prvi petki

V litanijah Srca Jezusovega se obračamo nanj z vzklikoma: zveličanje v tebe upajočih, upanje v tebi umirajočih. Bog „hoče, da bi se vsi ljudje rešili in prišli do spoznanja resnice” (1 Tim 2,4). Ta rešitev je omogočena v Jezusu Kristusu, „ki je prišel iskat in rešit, kar je izgubljeno” (Lk 19,10).

Iz te vsezveličavne Božje volje je razumljiva tudi dobro izpričana Jezusova obljuba sv. Marjeti Alacoque, tako imenovana dvanajsta ali vélika obljuba, ki jo je prejela na neki petek med svetim obhajilom in jo je v pismu svoji nekdanji prednici M. de Saumaise tudi dobesedno zapisala: „Tistim, ki bodo zaporedoma devet prvih petkov prejeli sveto obhajilo, obljubljam milost končnega spreobrnjenja. Ne bodo umrli v moji nemilosti in brez svojih zakramentov. Moje Božje Srce jim bo v zadnjem trenutku varno pribežališče.”

Samo po sebi se razume, da moramo sv. obhajilo prejeti dobro pripravljeno, v posvečujoči milosti in s pravim namenom. Izraz „brez svojih zakramentov” lahko pomeni, da gre še za kakšno drugačno končno spravo z Bogom, ne samo za navadne zakramente za umirajoče. Včasih se namreč zgodi, da tudi kdo od tistih, ki so dobro pripravljeno opravili devet prvih petkov, nima možnosti, da bi se pred smrtjo spovedal, prejel sv. maziljenje in sv. popotnico. Smrtna ura je v našem življenju najbolj odločilna. Od nje je odvisna naša večnost. Obljuba, ki zagotavlja srečno zadnjo uro, srečno smrt in s tem srečno večnost, zasluži naziv „vélika”.

Pristnost te obljube je leta 1827 potrdila kongregacija svetih obredov v Rimu in ji lahko verjamemo s človeško vero, kakor verjamemo pristnim posebnim razodetjem (torej ne s tako vero, s kakršno sprejemamo verske resnice). Kdor devet prvih petkov zaporedoma pobožno prejme sv. obhajilo, bo umrl v posvečujoči milosti, v prijateljstvu z Bogom. Cilj obljube je, da bi pogosto in dobro pripravljeno prejeli zakramente vse življenje, ne samo na devetere prve petke.

12. junij

Praznik Srca Marijinega

ANTON NADRAH

Marijino Srce v Svetem pismu

Evangelist Luka poroča, da je Marija vse besede, ki so jih povedali pastirji o Jezusu, „shranila in jih premišljevala v svojem srcu“ (Lk 2,19). Ob najdenju Jezusa v templju isti evangelist še enkrat dostavlja: „In njegova mati je vse, kar se je zgodilo, shranila v svojem srcu“ (Lk 2,51). Ta svetopisemski pisatelj je tako opozoril na skrito življenje in misli Marijinega Srca, ki so bile vse posvečene Kristusu in skrivnosti odrešenja. Isti evangelist je zapisal Marijine besede angelu Gabrijelu: „Glej, Gospodova služabnica sem, zgodi se mi po tvoji besedi!“ (Lk 1,38). Te besede najlepše razodevajo, kako je bila Devica Marija prva, ki se je popolnoma posvetila Jezusu, njegovemu Srcu. Ona je z ljubeznijo zanj skrbela in ga vzgojila.

Sv. Luka, ki je evangelist Marijinega Srca, je zapisal tudi čudovito Marijino hvalnico Moja duša poveličuje Gospoda, ki zelo lepo razodeva, kakšno je Marijino notranje življenje, njeno Srce.

O Marijinem Srcu govori tudi Simeonova napoved: „Tvojo lastno dušo bo presunil meč, da se razodenejo misli mnogih src“ (Lk 2,35). Že Origen, duhovni pisatelj iz 3. stoletja, pravi, da sta tu duša in srce eno.

Marijino Srce je pri evangelistu Luku označeno kot središče njenega duševnega in duhovnega življenja in njenih kreposti. Ko govorimo o njenem Srcu, mislimo zlasti na njeno ljubezen do Boga in ljudi ter na njeno notranje življenje razuma, čustev in volje. Obenem pa je to Srce imelo prvenstveno vlogo pri učlovečenju, ob Kristusovem trpljenju pa je bilo pridružno odrešilni kalvarijski daritvi. Ob navzočnosti pri Jezusovi odrešilni smrti na križu je globoka notranja usmerjenost Marijinega Srca dozorela do najgloblje dovršenosti.

Marijino Srce dobro razodeva vse njene besede in dejanja, predvsem njen odnos do Jezusa, kateremu se je popolnoma posvetila, od spočetja ob angelovem oznanjenju pa vse do vznosa križa. Globina njenega Srca pride lepo do izraza v njenem odnosu do ljudi, v njenem nesebičnem služenju: ko hiti na pomoč k sorodnici Elizabeti, ko opazi zadrego v Kani in posreduje pri

Jezusu, da napravi prvi čudež.

Češčenje Marijinega Srca v zgodovini Cerkve

Izrecno češčenje Marijinega Srca se da zgodovinsko dokazati vsaj že v 12. stoletju pri izredno gorečem Marijinem častilcu sv. Bernardu, glavnem cistercijskemu svetniku.

Sprva je bila pobožnost do Marijinega Srca le zasebna. Šele sv. Janez Eudes ji je sredi 17. stoletja s slovesnim opravljanjem molitvenega bogoslužja v čast Marijinemu Srcu dal javni in liturgični značaj. Od začetka 18. pa tja do začetka 19. stoletja je češčenje Marijinega Srca naraščalo in se širilo istočasno s češčenjem Srca Jezusovega. Marijina prikazovanja sv. Katarini Labouré leta 1830 so v zvezi s širjenjem čudodelne svetinje močno prispevala k razširitvi češčenja Marijinega Srca.

Češčenje Marijinega Srca so posebno pospeševale bratovščine v 18., 19. in 20. stoletju, in to tudi pri nas. Prva bratovščina Marijinega Srca na Sloven-

skem je bila ustanovljena leta 1718 v samostanu klaris v Mekinjah na Gorenjskem. Škof Anton Martin Slomšek je ustanovil leta 1861 v mariborskem bogoslovnem semenišču takšno bratovščino. Škof Friderik Baraga je imel v svojem škofovskem grbu Marijino Srce.

Nadškof Anton Bonaventura Jeglič je bil goreč častilec in apostol Marijinega Srca, prav tako tudi škof Janez Gnidovec.

Češčenje Marijinega Srca je po katoliškem svetu dobilo nov razmah z Marijinimi prikazovanji v Fatimi leta 1917, saj je bil glavni namen prikazovanj prav širjenje češčenja njenega brezmadežnega Srca, kar naj bi prispevalo k rešitvi človeštva.

Pri tretjem prikazanju, 13. julija 1917, je Marija, potem ko je fatimskim pastirčkom pokazala pekel, rekla: „Videli ste pekel, kamor gredu duše ubogih grešnikov. Da jih reši, hoče Bog vpeljati na svetu češčenje mojega brezmadežnega Srca...“

Ob 25. obletnici fatimskih prikazovanj, 31. oktobra 1942, je papež Pij XII. posvetil ves svet Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Po preurejenem cerkvenem koledarju je praznik Marijinega brezmadežnega Srca na soboto po prazniku Srca Jezusovega.

Leta 1997 je župnije v Sloveniji obdarila z brezštevilnimi milostmi fatimska Marija romarica. Posvetili smo se njenemu brezmadežnemu Srcu. Žal njena naročila (in naročila njenega Sina), ki jih je dala že na začetku tega stoletja, ob njegovem izteku še niso povsem uresničena: molitev, pokora, spreobrnjenje, zadostilna pobožnost prvih petkov in prvih sobot, posvetitev Jezusovemu in njenemu Srcu.

Prve sobote

Sobota je že od nekdaj Marijin dan. Opravljanje prvih sobot v mesecu je poleg češčenja Matere Božje predvsem v tem, da v namenom zadoščevanja za grehe človeštva prejmemo zadostilno sv. obhajilo. To je že pred Fatimo zelo priporočal papež Pij X. Poleg tega naj bi vsako prvo soboto preživeli v duhu zadoščevanja in v molitvi za duhovne poklice ter za svetost duhovnikov.

Dne 10. decembra 1925 je sveta Devica v Pontevedri v Španiji spregovorila Luciji: „Vsem, ki se bodo na prvo

Popravljam ključavnico

LOJZE KOZAR ml.

Že nekaj časa je ključavnica na vratih tabernaklja nagajala, potem pa je dokončno odpovedala. Poiskal sem klešče, izvijače in se lotil popravila. Odvil sem vijake, razdril ključavnico in ugotovil, da se več ne da popraviti.

„Jezus, tebe moram zavarovati,” sem si dejal in stopil v trgovino. Trgovec je zmajal z glavo, ko sem mu pokazal staro ključavnico. „Takah nimamo.”

Odpeljal sem se v bližnje mesto. Najprej sem sam brskal po policah med mnogimi ključavnicami, nato je pristopil še prodajalec in odkimal. Tudi v drugi trgovini je prodajalec rekel: „Takah ključavnic pri nas nimamo.”

„Toda ključavnico nujno potrebujem,” sem dejal in odhitel dalje. V tretji trgovini mi je prodajalec svetoval novo trgovino z okovjem. Ko sem jo končno našel, mi je splahnelo še zadnje upanje. „Take ključavnice ne boste več nikjer dobili, ker jih že dolgo več ne delajo. Poskusite pa lahko pri kakšnem mehaniku, morda ima staro zalogo.”

„Eh, Gospod, ne vem, kako boš še mogel bivati med nami. Ženske bodo kmalu počistile cerkev, potem pa bodo odšle. Tabernakelj pa ne more ostati odprt. Čakaj, čakaj, kaj pa mizar? Zadnjič je delal omaro in na omari je ključavnica. Morda ima tudi kaj za tabernakelj?”

A tudi mizar ni imel take ključavnice. Je pa obljubil, da jo bo priskrbel. „Imam obširen katalog samih ključavnic. Tudi tako sem videl v njem, samo moram jo najti. In če jo danes naročim,

bo morda že jutri tukaj, ali pa pojutrišnjem gotovo.”

Ženske so ravno odhajale, ko sem se vrnil. Nisem jim razlagal, kako je s tabernakljem. Stopil sem v cerkev pred Gospoda.

„Vidiš, kaj vse sem storil, da bi te zavaroval, pa zaman. V trgovinah je vse polno ključavnic: imajo ključavnice za hiše, za vhodna vrata, imajo ključavnice za omare in predale z dragocenostmi, imajo ključavnice za garaže in za avtomobile, imajo ključavnice za blagajne, ključavnice vseh vrst, močne, varne, s cilindričnimi vložki, posebne, ki jih noben tat ne more odpreti, tako vsaj pravi reklama. Vse naše bogastvo lahko damo pod ključ, vse lahko zavarujemo. V nobeni trgovini pa nimajo ključavnice za tabernakelj.

Gospod, zakaj te je sploh potrebno zakleniti v tabernakelj? Zaradi posode, ciborija? Tale naš ni prav posebno dragocen, le nekaj tisočakov sem odštel zanj. Tudi če bi ga kdo ukradel, si ne bi z njim prav nič opomogel. Lahko pa bi kdo onečastil svete hostije. Dovolj je, da se med nekaj tisoči ali desetstisoči najde eden, ki bi kaj takega storil. Zaradi tega enega Te moram zavarovati, Gospod. A kako? Dokler ne bo nove ključavnice, Te moram čuvati jaz.

Saj bi lahko zaklenil cerkev. Toda podnevi cerkev nikoli ni zaklenjena, ljudje prihajajo na pokopališče in stopijo noter. Ali pa gredo mimo po raznih opravkih in se tudi za nekaj trenutkov ustavijo pri Tebi. Če bi torej cerkev

soboto pet zaporednih mesecev spovedali in prejeli sveto obhajilo, molili en del rožnega venca in mi petnajst minut delali družbo s premišljevanjem skrivnosti rožnega venca z namenom, da bi mi zadoščevali, bom pomagala ob smrtni uri z milostmi, ki so potrebne za njihovo zveličanje.”

Marija obljublja, da nam bo ob smrtni uri stala ob strani z vsemi za zveličanje potrebnimi milostmi, če pet zaporednih prvih sobot izpolnimo pet pogojev:

1. opravimo dobro spoved v duhu zadoščevanja Marijinemu brezmadežnemu Srcu; spovemo se lahko že prej, npr. prejšnjo nedeljo, a ob pre-

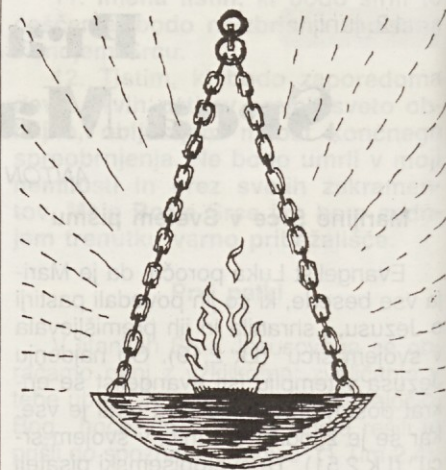
jemu svetega obhajila na prvo soboto moramo biti v posvečujoči milosti;

2. prejmemo zadostilno sveto obhajilo, ki je osrednje dejanje pri opravljanju prvih sobot;

3. zmolimo en del rožnega venca.

4. petnajst minut delamo družbo Marijinemu Srcu s premišljevanjem ene ali več skrivnosti rožnega venca;

5. vse štiri omenjene pogoje opravimo z namenom zadoščevanja Marijinemu Srcu, saj grehi ne žalijo samo njenega Sina, ampak prizadevajo tudi Devico Marijo; tako pomagamo reševati današnje človeštvo za večnost.

zaklenil, bi nekateri ljudem zaprl pot do Tebe. To pa gotovo ne bi bilo prav. Hočem ostati pri Tebi, na straži, saj si tudi Ti zmeraj buden, pripravljen zame, Tvoja roka je zmeraj iztegnjena, da me dvigne, da me obvaruje.

Pred kom Te pravzaprav varujem? Pred roparjem, ki sploh ne ve, da se mu tukaj ponuja priložnost. Pred nesrečnim človekom, ki bi Te v svoji zaslepljenosti lahko sramotil, oskrnil. Saj res! Kako naj Te obvarujem pred sramotenjem? Pred žalitvami? Koliko ljudi Te žali! Nekateri nenamerno, nekateri lahkomišleno. Nekateri pa hote, iz sovraštva do Tebe. Ker so nesrečni, ker jih je Zapeljivec pahnil v duhovno bedo, jih potegnili v krog sovraštva, v kolesnice zla. Sramotijo in blatijo Te s svojimi besedami, s svojim ravnanjem, sramotijo Te javno, v časopisih, po radiu. Kako naj Te obvarujem pred tem sramotenjem?

Nikomur ne morem zapreti ust, ne morem spreobrniti tujega srca. Edino, kar lahko storim, je, da Te slavim, moj Gospod. Da poklekнем pred tabernakelj, da ostajam ob Tebi, da Te obdam z molitvijo in čiščenjem. Tako bo sramotenje zadelo ob molitev in ne bo udarilo vate.”

Neka roka me je stresla za ramo. „Iščejo vas.” Bil je sosed, ki se je vračal s pokopališča. „Tako, takoj. Dokler se ne vrnem, počakaj tukaj. Tabernakelj namreč ni zaklenjen, ker je ključavnica pokvarjena.”

Ko sem se vrnil v cerkev, je mož še klečal pred tabernakljem. Zahvalil sem se mu in ga odslovil. A kmalu je v cerkev vstopil drug mož, član župnijskega pastoralnega sveta. „Če imate kakšne opravke, lahko greste, jaz bom pol ure stražil Jezusa, nato pride moja žena.”

OGLEDALO

našega časa

OB PRAZNIKU SV. REŠNJEGA TELESA

Prav gotovo lahko mirno verjamem o Janezu Mariji Vianneyu (+ 1859), ki pripoveduje, kar je sam doživel, takole: „Nekoč sta prišla sem v Ars dva protestantska pastorka, ki nista imela vere v resnično navzočnost Jezusa Kristusa v presvetem oltarnem zakramentu. Dejal sem jima: 'Kaj mislita, ali more košček kruha sam od sebe uiti iz roke in se položiti na jezik nekoga, ki se je približal, da bi ga prejel?' - 'Ne!' - sta odgovorila oba protestanta. Jaz pa sem jima rekel: 'Če pa se to vendarle pripeti, potem to le ni navaden košček kruha! Poslušajta! Tu je bil mož, ki je dvomil o resnični navzočnosti Jezusa Kristusa.

Ves popoldan so se v cerkvi vrstili ljudje. Kar sami so prihajali, brez mojega vabila. „Jezusa mnogi sramotijo, zato ga bomo mi počastili. Naša molitev naj ga varuje pred kletvami in sramotjenjem“, je dejala žena, ki je vsako jutro prišla k maši, čeprav se je morala opirati na dve bergli.

Ko je zvečer mežnar hotel zakleniti cerkev, je k meni pristopilo nekaj mož: „Zmenili smo se, da bomo tudi ponoči bedeli pri Jezusu. Poglejte, tukaj imam spisek ljudi, ki so se ponudili za nočno bedenje. Vsako uro se bomo menjavali.“

Tako je tabernakelj varovala najmočnejša ključavnica: ljubezen. Ljubezen do Jezusa, ki živi med nami. Ljudje so se vrstili tudi naslednji dan in še eno

Dejal je: 'Le kaj vemo, kaj se zgodi v trenutku spremenjenja?' Vendar je želel verovati in je prosil presveto Devico, naj mu izprosi vero. Pazita zdaj: ne pravim, da se je to zgodilo nekje na svetu; pravim, da se je to primerilo meni samemu! Tisti trenutek, ko se mi je omenjeni mož približal, da bi prejel obhajilo, se je posvečena hostija izmuznila iz moje roke - bil sem precej oddaljen od tega moža - odplavala je k njemu in se mu položila na jezik!"

Janez Vianney je imel brez tega čudeža trdno vero v presveti zakramentu. Prvo obhajilo je prejel za časa francoske revolucije v nekem skednju od duhovnika skrivača, ko je bil star že 13 let. To ganljivo srečanje z Jezusom je bilo začetek njegove goreče ljubezni do evharistične skrivnosti.

Njegova preprosta pobožnost do evharistije, polna globoke vere, je kratko izražena v enem samem stavku: „Vse je tu, otroci...! Kaj dela naš Gospod v tabernaklju? - Čaka nas!"

Zato je svojim poslušalcem dal za zgled pravega razmerja do Najsvetejšega preprostega moža. Takole je pravil:

„Ko sem prišel v Ars, je bil tukaj mož - pazite, otroci - mož je bil tukaj, ki nikoli ni šel mimo cerkve, ne da bi vanjo vstopil. Ko je šel zjutraj na delo in ko se je zvečer z dela vračal, je pustil rovnico in lopato zunaj pred vrati in je dolgo molil pred presvetim zakramentom. Kako rad sem to gledal! Nekoč sem ga vprašal, kaj neki pri svojem dolgem obisku govori z našim Gospodom. Veste, kaj mi je odgovoril? - 'O, gospod župnik, nič mu ne rečem; samo gledam ga in on gleda mene!'“

(Iz knjige Kdo si, Gospod? Ljubljana 1983)

noč. Nato pa je prišel mizar. „Poglejte, prav tako so mi poslali!“ Privil je vijake in kmalu je bil tabernakelj zaklenjen.

Ko sem odhajal iz cerkve, sta stopila k meni mož in žena: „Hvala, da sva smela biti eno uro sama pred Jezusom. To so bili čudoviti trenutki. Okrepile so se najine medsebojne vezi, okrepila se je najina vez z Jezusom.“

Tudi nepredviden dogodek lahko postane blagoslov za posameznika, za skupnost. Na poti k Tebi, Gospod, sklepam roke v molitev, da bi bil varovalni obroček okrog Tebe dovolj trden in neprebojen, da bi bila ključavnica, ki te varuje pred skrunilci, dovolj močna in nezlomljiva.

KO V CERKVAH ŠE NI BILO ZVOČNIKOV

Znano je, da so hodili v Ars poslušati preprostega, a svetega župnika Janeza Vianneya ljudje iz vse Francije. Vaška cerkev je bila velikokrat premajhna, da bi sprejemala množice, ki so se zgrinjale k njej. Ko so nekoč vprašali moža, ki je zaradi tolikšne gneče stal daleč stran, če obžaluje, ker ga ni nič slišal, je ta odgovoril: „Slišal ga res nisem, videl sem ga pa!“

Bolj kot z besedo, svetniki pridigajo s svojim življenjem.

MATI TEREZIJA IN BESEDICA „NE“

Sama pripoveduje:

„Septembra 1980 sem bila v Vzhodnem Berlinu, kjer smo hotele ustanoviti prvo našo hišo v državi pod komunističnim režimom. Spremljala sem sestro, ki naj bi ostala tam in začela z delom. Zaposlili sva za potrebno vizo. Rekli so nama, da smeva ostati tam samo 24 ur; da so v tem zelo striktni... Seveda nisva ostali križem rok. Začeli sva moliti „Spomni se“ k Materi božji in čez nekaj trenutkov je zazvonil telefon; se ne da nič napraviti: sestra se bo morala vrniti z menoj... Toda, ker nikoli nismo sprejele **ne** za odgovor, sva naprej molili in, ko sva bili pri osmem „Spomni se“, se je spet oglasil telefon. Dvignila sem ga jaz in neki glas je dejal: „Cestitke. Dali so vam vizo. Lahko ostane...“

(Iz knjige Edwarda Le Yoly-ja „Delamo zaradi Jezusa“)

LIBERALCI IN „LIBERALCI“

V „Viru“, štirinajstdnevniku za politiko št. 4 od 9. marca letos, je Marijan Majcen priobčil tale članek:

Dve tako različni državi kakor Kanada in Slovenija imata, po hudomušni pripombi kanadskega premiera Chrétiena, eno skupno značilnost: obema državam vladajo liberalci. Zaradi tega je primerjava odnosa liberalcev do različnih vprašanj sodobnega sveta zanimiva in za Slovenijo koristna.

Ne glede na to, da je v Kanadi Cerkev ločena od države in da je v Kanadi veliko število različnih veroizpovedi, začne vsako zasedanje zveznega in provincialnih parlamentov z molitvijo očenaša, ki se ga udeležijo vsi poslanci ne glede na njih politično in versko prepričanje.

Zvezni parlament priredi vsako leto molitveni zajtrk v prostorih parlamenta, ki je simbol kanadske suverenosti, na katerega so povabljeni vsi poslanci in

senatorji, člani vlade in vrhovnega sodišča, vsi veleposlaniki in najvidnejši predstavniki javnega življenja. In zanimivo, udeležijo se ga vsi povabljeni (opravičeno odsotni so izjema) ponovno ne glede na njih versko in politično prepričanje. Na enem teh molitvenih zajtrkov je premier Chrétien molil naprej očenaš in vsi ostali smo mu sledili, vključno z ruskim veleposlanikom, s katerim sva sedela pri isti mizi.

Jeseni 1993 je takratni predsednik kanadskega parlamenta povabil visoke državne dostojanstvenike in veleposlanike na večerjo v parlament. Pred večerjo je vse goste, bilo nas je preko dvesto, pozval, da vstanemo, ker bo blagoslov jedi, nato pa izmolil skupaj z vsemi gosti očenaš. Sedanji predsednik parlamenta, ki je član liberalne stranke Kanade, pred vsakim uradnim kosilom ali večerjo moli skupaj z vsemi gosti vključno uradnih obiskov najvišjih predstavnikov tujih držav, že vse od leta 1994.

Zame najzanimivejša izkušnja iz kanadskega političnega življenja pa je bila razprava v kanadskem zveznem parlamentu o splavu. Po dolgi razpravi poslancev raznih političnih usmeritev z razlogi za in proti splavu je v razpravo posegel vodja liberalne stranke in kanadskega premier Chrétien z ugotovitvijo: „Spoštovane gospe in gospodje, če bi moja mati tako razmišljala, kakor vi danes razpravljate, bi bila danes Kanada brez premiera, kajti bil sem sedemnajsti otrok in nisem bil zadnji. Meni je sledil še moj mlajši brat.“ Ta dogodek gospod Chrétien zelo rad razlaga predsednikom vlad drugih držav, kadar so na obisku v Kanadi kot primer, kako je treba uspešno zaključiti mučno in dolgotrajno razpravo v parlamentu.

Kako pa pri nas v Sloveniji?

Pred dnevi sem izvedel iz javnih občil, da je duhovnik na našem veleposlaništvu v Bernu blagoslovil enega izmed delovnih prostorov. Kakšen vik in krik! Nekateri so v tem dejanju ugotavljali celo kršitev dunajske konvencije o diplomatskih odnosih. Vsem tem si drznem kljub njihovim visoko donečim akademskim naslovom in položajem sporočiti, da o dunajski konvenciji nimajo pojma in da s takim stališčem delajo zgolj sramoto sebi in dokazujejo svoje popolno neznanje. Zaradi njihovih visokih naslovov pa uničujejo tudi ugled ustanov, v katerih so zaposleni, in škodujejo ugledu Republike Slovenije v mednarodni skupnosti. Hkrati čestitam veleposlaniku dr. Buserju, ki je ravnal v skladu z dunajsko konvencijo in našo zakonodajo. Po dunajski konvenciji uživajo namreč veleposlaništva eksterito-

rialnost. Zaradi tega se lahko na veleposlaništvih vršijo vsi obredi, proslave, kulturne prireditve itd., ki so dovoljene na ozemlju države, ki je veleposlaništvo ustanovila. Ker je opravljanje verskih obredov v Sloveniji zaenkrat še dovoljeno (ali vsaj tako upam), je opravljanje vseh verskih obredov na vseh naših veleposlaništvih na zahtevo naših državljanov možno. Veleposlanikova dolžnost je med drugim tudi zaščita interesov državljanov svoje države v drugi državi. Eden takih interesov je prav gotovo opravljanje verskih obredov v svojem jeziku in na teritoriju, ki ga štejemo za svojega. Prav zaradi tega imajo mnoga veleposlaništva kaplane z diplomatskim statusom in kapelami v okviru veleposlaništva.

Prav tako sem pred dnevi prebral v „Družini“, da je slovenski državljani v daljnem Tokiu dal krstiti svojega otroka v tujem veleposlaništvu. Iz članka sicer ni razvidno, ali je državljani zaprosil našega veleposlanika za dovoljenje, da se krsti otrok v našem veleposlaništvu ali ne. Dejstvo samo je dovolj zgovorno. Kaj menite, kaj bi si mislili veleposlaniki na primer o svojem indijskem kolegu nekje sredi Afrike, kjer bi se moral otrok indijskih staršev uvesti v duhovno življenje po starih indijskih običajih na primer v nemškem veleposlaništvu, in kaj bi si mislili o indijski državi. No, to isto mislijo veleposlaniki o našem veleposlaniku in o naši državi v Tokiu.

Ali mi je po teh dveh primerih še potrebno omenjati protiversko gonjo po naših časopisih, radiu in televiziji? Ali pa morda naštevati cerkve, ki jih Republika Slovenija še vedno ni vrnila prvotnemu namenu? Ali pa morda stališče LDS in njenega predsednika do splava?...

Bog vedi, ali bi gospod Chrétien še bil prepričan, da vladajo v Sloveniji liberalci?

Kakšna razlika!

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE ZA JUNIJ

- **Splošni:** da bi se v tem letu, posvečenemu Bogu Očetu, v vsakem izmed nas okrepila želja in prizadevanje, da bi premostili delitve ter se spravili z Bogom in med seboj.
- **Misijonski:** Da bi Cerkev v Macau pojačala svojo misijonsko dejavnost med Kitajci.
- **Slovenski:** Da bi kot verujoči prerasli zgolj naravni čut v prizadevanje za narodno spravo.

„OD KOD TO, DA CERKEV TRAJA TAKO DOLGO?“

ALOJZ REBULA

V medijih naše kontinuitete se kar dosti govori o krščanstvu, kar ne kaže ravno na njegovo izumiranje, kakor je bila velika sanja predkontinuitete.

(„Pet let po vojni bo krščanstva konec“: Boris Kidrič)

Kadar pa se govori konkretno o Cerkvi, se najraje zvrščajo znane litanije: križarske vojne, renesančni papeži, inkvizicija, grmade, v slovenskem ključu pa Mahnič, Rožman, gozdovi.

Drugačne Cerkve za naše medije ni.

Kje je kdaj govor o Cerkvi kot krotiteljici barbarov, kot ustanoviteljici univerz in bolnišnic, kot prosvetiteljici narodov, kot proizvajalki herojske človeškosti v svojih neštetih svetnikih, kot navdihovalki tolikih umetnin, kot braniteljici narodove duše, kot osmišljevalki toliko samotnih in preizkušenih življenj?

Vsekakor pa bi se tudi v tem primeru govorilo o zgodovinsko in sociološko vidni Cerkvi, o njeni sociološki pojavnosti, recimo kar o karoseriji tega vozila, ki zdaj prestopa prag 3. tisočletja.

Komu se kaj sanja o nečem, skritem očem, o motorju, ki se že dvajset stoletij skriva za tem okrovom? O skrivnostni pogonski sili v njej? O Duhu, ki Cerkev oživlja in nenehno pomladuje? O nekakšnih večnih tlečih binkoštih v njej? Tudi v Cerkvi med Triglavom in morjem?

Tako pride do vprašanja, ki sem ga našel v časopisu: „Od kod Cerkvi to, da traja tako dolgo?“

Od kod - vprašanje, ki je zaposlovalo tudi sovjetskega veljaka Lunačarskega...

Za kristjana to ni vprašanje. Da Cerkev po dvajsetih stoletjih še traja in tudi bo trajala do konca planeta, ni pripisati kakemu rimskemu organizacijskemu geniju ali kaki izjemni zgodovinski sreči. Traja in bo trajala, ker je tako hotel njen Ustanovitelj: „Peklenska vrata je ne bo do premagala.“

Ja, njen božji motor ne bo odpovedal, naj bo njena karoserija še tako zarjavela in obtolčena, naj bo njena zunanj-

Cepivo proti smrti

MARKO KREMŽAR

Listič, ki ga ob nedeljah delijo po tukajšnjih župnijah z besedili beril in evangelija, ima v poletnih mesecih na prvi strani z debelimi črkami napisana svarila in nasvete, kako naj se verniki varujejo AIDSa ali, kot pravijo tej bolezni v špansko govorečem svetu, SIDE. Med nasveti bo katoliški bralec zaman iskal besede o vzdržnosti, o čistosti in o zakonski zvestobi, to je o zahtevnih lastnostih, h katerim naj bi se usmerjali z božjo pomočjo, ki pa so hkrati tudi najboljša obramba proti širjenju omenjene epidemije. Morda menijo nabožni pisci, da gre za kreposti, ki so med verniki že samoumevne.

Ob tem branju sem se spomnil, da je bila pred precej manj kot petdesetimi leti za večino človeštva SIDA povsem neznana bolezen. Nekoč sem bral, da je bila dolgo omejena le na pokrajine srednje Afrike, kjer jo je nekdaj nalezel od živali. Nekdo, nepoznan in že davno rajni človek, je prelomil naravni red in zanesel v človeško družbo nov kal smrti. Epidemija res ni, kot nam radi razlagajo, božja kazen za greh, težko pa bi bilo dokazati, da ni naravna posledica svobodnega preloma naravnega reda.

Narava se maščuje, pravijo, kar je do neke mere res, kajti Stvarnik ni maščevalen. Seveda so se že in se bodo še

oglašali ogorčeni glasovi, da ni pravično, da zaradi napake enih trpi zdaj toliko ljudi. Pri tem pa taki, ki očitajo krivičnost Bogu, spregledujejo dvoje: najprej, da stojimo pred izrazitim primenom naravne solidarnosti, ki veže vse ljudi od začetka do konca časov, pa tudi, da je s širjenjem prav te bolezni neredko povezano ponovno prelamljanje naravnega reda po rastočem številu posameznikov, kar veča tragične posledice njenih pričetkov na daljnem kontinentu.

Verjetno bo res, kar beremo po raznih revijah, da bodo čez sto let ali prej vsi ljudje nosilci omenjenega virusa, kar pa ne bo več posebno tragično, ker bodo med tem iznašli cepiva, ki bodo spremenila smrtonosni AIDS v zgodovinski podatek, kot so na primer kuga ali črne koze. In človek bo, tako obljublja, s svojo močjo premagal bolezen, vzpostavljal na zemlji svoj red tudi na tem področju in podaljšal povprečno dobo življenja do osemdesetih let in čez. In potem? Potem bo tudi AIDSa odrešeni človek umrl. Znanosti se bo posrečilo najti zdravilo za marsikaj, nikoli pa za osnovni nered, ki ga je povzročil človeški rod prav na pričetku svoje eksistence. Adamov greh ima za posledico še vedno smrt, pa četudi to ne zveni moderno.

Vse premalo pa je ljudi, ki vedo in se zavedajo, da je tudi proti prvemu človekovemu neredu, ki je povzročil smrt, in ki je korenina vseh nadaljnjih nesreč, že najdeno in dano na razpolago človeštvu zdravilo. Ker gre za zdravljenje, ki presega človekove moči, ga je posredoval ljudem po svojem Sinu sam Stvarnik. Dobili smo cepivo proti smrti in tudi zdravila za primer, da se bolezen ponovi. Bili smo odrešeni in Cerkev s pomočjo zakramentov, ki so ji bili zaupani, skrbi po svojih močeh za zdravje vseh ljudi. Seveda je treba zato poleg božje dobrote vsaj nekaj vzajemnosti. Tisti, ki smo s svetim krstom že cepljeni proti pogubnim posledicam izvirnega greha, smo dolžni posredovati veselo sporočilo tudi drugim ljudem.

Ker pa se gibljemo v visoko okuženem prostoru in času, je enkratno cepljenje, ki je sicer neobhodno potrebno,

vendarle premalo. Pri nedeljskih svetih mašah nam vedno znova obnavljajo osnovno znanje o tem, kaj je potrebno za zdravo življenje pa tudi za oznanjanje novice o velikem zdravlilu med manj poučenimi ljudmi. Na razpolago so nam tudi potrebna občasna razkuženja v zakramentu sv. spovedi in skrivnostno, znatnosti nerazumljivo krepčilo sv. Evharistije. Nihče se namreč ne obvaruje pogubnih posledic izvirnega greha sam.

Vsi potrebujemo nevidno pomoč našega Odrešenika, pa tudi vidno, šibkejšo, a prav tako potrebno pomoč bližnjih. Seveda je dolžnost vsakega od nas, da pomoč tudi nudimo.

Hvala znanstvenikom za vsa zdravila, a neskončno bolj hvala Bogu in vsem, ki mu pomagajo pri zdravljenju razkrajajočih obolenj izvirnega greha in njegovih posledic.

IZ NAŠE KRONIKE

Mladinska maša in duhovna priprava na veliko noč je bila v cerkvi Marije Pomagaj v nedeljo, 21. marca; vodil jo je Janez Cerar CM.

Občni zbor društva Slovenska vas je bil v nedeljo, 28. marca, v Hladnikovem domu.

V Rožmanovem domu je bil na cvetno nedeljo blagoslov oljk in butaric, sveta maša in skupno kosilo.

Kardinal dr. Alojzij Ambrožič, torontski nadškof, nas bo obiskal za nekaj dni v avgustu in vodil romanje v Lourdes v buenosaireškem predmestju Santos Lugares v nedeljo, 22. avgusta, je povedal delegat Jože Škerbec pri vstajenjski maši na veliko soboto.

ja podoba še tako vprašljiva, s kakšnim strganim blatnikom ali razbito lučjo. Ta svojevrstni motor bo naprej proizvajal resnico in milost, pa če bo moral brundati za hrbtom kakšnega renesančnega Julija II., kakšnega homoseksualnega kardinala - kakšnega žalostnega škofa...

Prav ta stara in natrgana karoserija je katoličanu dokaz, da neugalsljivi motor te ustanove ne prihaja iz tovarn tega sveta. Sicer pa - je obtolčenost te karoserije kaj novega? Mar ni bila ta prizadeta že ob samem začetku, v navzočnosti samega Ustanovitelja? Spomnimo se na Judežvo izdajstvo, na Petrovo zatajitev, na ambicioznost Zebedejevih sinov...

Zato naj našega pogleda ne čara okrov Cerke, ampak bolj Sonce v njenem motorju.

Kaj je nekaj pločevine ob tem čudovitem Soncu energije in luči?

„V nebesih sem doma...“

NADISLAVA LAHARNAR

Pepl je previdno prečkal cesto in zavil na stezo proti domu.

Zdaj, zdaj bo zagledal domačijo, a srcé mu je stiskala skrb, kaj bo domà našel. Ali bo dobil katerega domačih, kje so bratje...?

Obstal je - pred pogoriščem. Gotovo je to storil tujec, kateremu pa je on srečno ušel. Za karkoli bi zagrabil in ga pognal iz dežele. Za svoj in za skupni dom je bil vendar pripravljen kaj storiti, saj ni šleva...!

- He-hé!

?!...?!...!

Pa ne da bi kaka divjad ali zbegano živinče blodilo v bližini...!

V ozadju je skrivnostno zelenel gozd. So tudi oni imeli lep del gozda gor in hribu. Brez potrebe niso nikdar sekali in oče je bil ponosen na zdrava in zajetna debla, ki so kipela kvišku, ravna kot sveče. V vrhovih je rahlo šumelo in krpice neba je bilo videti skozi zelenje, oblitó z zadnjimi sončnimi žarki...

Ja, kar na svoje pojde, v domači gozd...

- He-he-hé!

.....

Kako lahko je bilo priti v gozd, a nazaj... ni več mogel. Tam so veljale vse drugačne postave in zapovedi, kot pa jih je on poznal izza otroških let. Od začetka do konca so velevale vse nasprotno. „Veruj v enega samega Boga...!“ - O, ne! Nič ne veruj! Če si vsaj za silo „zgrajen“, sovraži Ga, Stvarnika nebes in zemlje! Uničuj in ubijaj brez pomisleka...!

- He-he-he-hé!

.....

Koliko smrti in groze je videl in hudega prestal! Saj je skoraj neverjetno, da po desetletjih, na obnovljenem domu še živ razmišlja o lastni smrti in pogrebu, ko se mu pač naravno bliža ura odhoda.

Joj, kako so neki ljudje odstavljali ljudi! Ta ali oni si je celó jamo moral sam izkopati. - V spominu mu je tudi ostal prizor, ko sta se brata čez očetovo truplo prepirala, ali naj gre za pogrebom križ ali zvezda. Pa je šel križ in je šla zvezda! Ni bilo važno, da je pokojni že stal pred božjim stolom...

V drugem okolju pa je bilo vse drugače. Vrata pokopališke cerkvice so po

maši odprli na stežaj za odhod krste, za njo pa so se vsipali številni pogrebci. Ob pretrganem klenkanju zvona se je urejeno razvil sprevod: križ, duhovni, krsta in pogrebci. Počasi so se premikali proti novoizkopenemu grobu in molili. Vsakdo je tudi imel v roki nageljček, da ga za slovó spusti v grob in rajnemu še enkrat zaželi večni mir in pokoj. Bili so domači, prijatelji, sosede, znanci in vaščani, odrasli in otroci. Še „ta-malo“ je držalo v ročici rožico, da jo iz materinega naročja vrže dedku v grob. Na koncu pa je mogočno zadonela pesem „V nebesih sem domà...!“

„O, ne! Ne boste me zagrebli kot steklega psa!“ je vzkljnil Pepl. Oporoka napiše, da bo držalo brez izgovorov:

„Jaz, Pepl (Jože) Areh, pri polni zavesti in zmožnosti odločanja, zapuščam svoje imetje... in dediča obvezujem, da mi oskrbi cerkven pogreb.“

Veren sem vedno bil, svoje pogrške, slabosti in malomarnosti pa Bogu potožim, jih obžalujem in se z njimi vred izročam neskončnemu božjemu usmiljenju. V težkih okoliščinah in us-

trahovan res nisem vedno jasno videl, vedel, znal in mogel prav ravnati, čeprav sem v globini svojega srca edino to najbolj želel...“

- U-U-U...!

Eh, nič! Takle Pepl, reva od nog do glave, pač ne more spremeniti bilance za ves narod. Ta pa jasno izkazuje:

strahotno mero prelite krvi;

strahotno mero odpisane, zatajevanje in zavržene krvi;

strahotno mero vsem narodom te zemlje na voljo prepuščene krvi;

načrtovan priliv od drugod, za spremembo krvne slike in narodovega značaja;

razdejanje na svetem kraju, na področju čustev in družine;

namerno kvarjenje jezika, te prelepe in dragocene dediščine, po kateri se duša najbolj zaupno celó z Bogom pogovarja...

To je pogin, moj Pepl, pogin, he-hé! Takóle si je roke mel Hudobec.

Pa se je zmotil! Spregledal je postavko o teži in vrednosti nepopisnega trpljenja božjega ljudstva in množice mučencev...

Mučen-cev! Ja, MUČENCEV.

- Gromska strela!

Tresk in smrad po žveplu.

Na sedmo pomlad po tem pa se je

Dom v Vratih pod Triglavom

Ni bilo več časa

FRANČIŠKA REJA

Janez navsezgodaj odpre hišna vrata in glej, kdo stoji na pragu in se mu prijazno smehlja? Tetka Smrt.

„Bog daj, tetka Smrt! Kaj te je tako zgodaj prineslo k nam?”

„Ljubi Janez, po tebe sem prišla. Si kdaj pomislil name? Poslali so me iz dežele, ki ji pravimo Večnost. Tam te že čakajo.”

„Ampak, ljuba tetka Smrt, jaz danes nimam niti trohice časa, da bi šel s teboj. Le poglej v mojo agendo. Vse ure imam zasedene: najprej služba, po službi več potov in že precej pozno popoldan imam določeno uro pri zdravniku. Ti gotovo veš, koliko časa je treba preседeti v zdravnikovi čakalnici. Ko odpravim pri zdravniku in kupim v lekarni zdravila, stopim še v bar, pojém en sandvič in popijem kozarček coca-cole, nato pa brž na sejo našega društva. Ne smem manjkati, ker bomo pretresali neko zelo važno zadevo. Šele ob enajstih ponoči pridem domov. Do sobote ne vidim svojih otrok. Ko odhajam v službo, še spijo, kadar zvečer pridem domov, so že v posteljah. Vidiš, tetka Smrt, da ves dan ni prostora zate, niti pomisliti nate ni časa.

Zdaj ti pa zaupam še eno reč: Glej, jaz vem, da me bo Gospodar dežele Večnost povprašal za moje račune. Moja računska knjiga je pa v takem stanju, da se še sam ne spoznam v njej. To pa dobro vem, da imam precej neplačanih dolgov. Prosim te, tetka Smrt, bodi tako dobra in pridi pome jutri bolj pod noč, da bom imel čas urediti svoje zadeve.”

„Janez, jaz nobenega ne obiščem dvakrat. Nimam časa. Danes me čaka še na tisoče ljudi, da jih popeljem v Večnost. Jutri enako, enako pojutri-

nebo nasmehnilo Slovencem.

Vsa dežela, po dolgem in počez, je zadehtela po šmarnicah. Po božjih hramih je zvonilo in ubrano pritrkavalo za praznik. Sam Bog je po Janezu Pavlu blagoslovil svoje preizkušeno ljudstvo. In blagoslov se je razlil na vse štiri strani neba, na vse ljudi, vse kraje in vse stvari. Še pod rušo je segel do zemskih ostankov ponižnega Pepla. Dosegel je vse jase, brezna in vrtače - za katarzo, za očiščenje za nove čase!

šnjem. Naj bo petek ali svetek, dan ali noč, vedno moram biti na poti. Nimam nočnega počitka, kot ga imaš ti, ne proste sobote in nedelje, ne poletnih počitnic. Nimam agende, ker je tudi ne potrebujem. Moje delo je kot na tekočem traku, vedno isto. Verjemi mi, Janez, da sem do smrti utrujena. Težko čakam, kdaj bo konec sveta. Takrat mi bo Najvišji Gospod dejal: 'Hvala ti, tetka Smrt, zvesto si mi služila, vse človeštvo si k meni pripeljala. Zdaj ne bo več dela zate. Lezi, zaspil in se ne zbudi več.'

Da pa ne boš mislil, Janez, da sem čisto brez srca, te bom počakala še deset minut, da se posloviš od žene in otrok. Za poravnavo računov pa ni več časa. Kakor je, je! Škoda, da nisi prej mislil na to.”

Prijela ga je za roko in mu spotoma še rekla: „Za delo, ki si ga pustil, nič ne skrbi. Ga bodo že drugi opravili.” ■

BEGUNCI S KOSOVA TRKAJO TUDI NA NAŠA VRATA

Pozivi papeža Janeza Pavla II. ob praznovanju velike noči v Rimu

Papež Janez Pavel II. je v svoji velikonočni poslanici, ki jo je na praznik Kristusovega vstajenja opoldne po slovesni maši na Trgu sv. Petra v Rimu namenil „mestu Rimu in vsemu svetu”, izrekel besede, ki jih je svetovna javnost ta trenutek od njega pričakovala. Namenil jih je odgovornim za povzročitev drame beguncev s Kosova in tistim, ki jo pomagajo vsaj blažiti, kajti prave rešitve zaenkrat še ni videti. Dejal je: „Vstalega Kristusa prosim za dragoceni dar miru predvsem za izmučeno Kosovo, kjer se še najprej mešajo kri in solze v dramatično prizorišče sovraštva in nasilja. Mislim na pobite in tiste, ki so ostali brez hiše, na iztrgane iz objema članov družine, na vse, ki so bili prisiljeni pobežniti daleč od doma.” Roteče je prosil: „Solidarnost vseh naj postane dejavna, da bi končno začela govoriti bratstvo in mir. In kako bi ostali brezbrizni ob boleči reki mož in žena s Kosova, ki trkajo na naša vrata ter

IZ NAŠE KRONIKE

Tragedijo Ivana Mraka Človek iz Kariota je postavil na oder na veliki petek po obredih v Slovenskem domu v Mendozini režiser Davorin Hirschegger; Juda Simeonovega je utesil Pavle Šmon, velika duhovnika Hannana in Kajfo ter levita Natanaela Jože Štirn, Nesti Bajda in Matjaž Grintal, Poncija Pilata in princa Antipa pa Tine Šmon in Vladimir Triep; za sceno, luči in zvok je poskrbel režiser sam, Ani Grintal Hirschegger za kostume, pri šepetanju pa ji je pomagal Vladimir Triep.

Praznovanje velikonočne nedelje je v vseh slovenskih verskih središčih zbralo veliko rojakov; ponekod so imeli po maši skupni velikonočni zajtrk; mladina je po nekaterih krajih pripravila križev pot, po vseh krajih pa velikonočna mladinska srečanja. S praznično mislijo je po radijski oddaji Okence v Slovenijo nagovoril rojake delegat Škerbec, po oddaji Slovenija, moja ljubezen pa prelat Jože Guštin.

Na sestanku Zveze slovenskih mater in žena 7. aprila v Slovenski hiši je govoril prelat Jože Škerbec o sedanjem stanju naše verske skupnosti in njenih naloga.

prosiljo pomoči? Na ta sveti dan čutim dolžnost, da na oblast Zvezne republike Jugoslavije naslovim jasen poziv, naj dovoli odprtje humanitarnega koridorja, da bo lahko prispela pomoč prebivalstvu, ki je zgneteno na meji Kosova. Za dela solidarnosti ne morejo obstajati meje, koridorji upanja so vedno dolžnost.”

Trpečih sestra in bratov na Kosovu, „kjer velikonočni zvonovi niso zvonili prazniku in kjer se, žal, vojna nadaljuje z rušenjem, izgoni in umiranjem”, se je v prošnji k nebeški Materi spomnil tudi pri opoldanski molitvi na velikonočni ponedeljek z romarji in verniki v svoji letni rezidenci Castelgandolfo, kamor se je po naporih velikega tedna umaknil za nekaj dni. Toplo se je zahvalil vsem, ki beguncem s Kosova pomagajo v dramatičnih razmerah; posebej tudi Italijanom v okviru človekoljubnega programa Mavrica na italijanskih in albanskih tleh, kamor se stekajo največje reke kosovskih Albancev. ■

SLOMŠEK, UČENIK za vse čase

ZORKO SIMČIČ

Slomšek uči, tudi ko „malo govori“, ko namreč še več pove s svojim delom, z zgledom. In ti nauki niso nič manj jasni, nič manj prepričljivi.

Ko kdaj preveč poudarjamo zgolj milost ali zgolj nadnaravo, drugič pa spet živimo, kakor da so samo naravne vrednote vredne utelešenja, kaj nam pove?

Slomšek ve, da je človek zato na svetu, da „Boga časti in se naposled zveliča“, pa vendar... posveti vse svoje sile temu, da bi rojake naučil - brati...

Ve, da „božje kraljestvo ni od tega sveta“, pa vendar... živi in umira za to, da reši našega človeka pred begom v tuje (asimilacija) ali begom v nič (nihilizem), ki prinašata, če že ne duhovno in duševno smrt, pa vsaj umiranje...

Ve, da je samo globoka vera evropskega človeka pred stoletji bila zmožna postaviti tako mogočne katedrale, kakršne je... in vendar poudarja, da je za zidavo bilo potrebno tudi znanje geometrije, gradbene tehnike...

Ve, da je izhodišče vsega svetost... pa vendar ne pozabi poudarjati nujnega študija filozofije...

Kak učenik ljudstvu, katerega del se pri iskanju božjega kraljestva tako rad umika zgolj v nadnaravo, medtem ko drugi misli, da bo mogel reševati *bonum commune* (skupno dobro) zgolj na osnovi naravnih vrednot ali pa celo - brez njih.

Kakšno ravnovesje med strastno ljubeznijo do svojega naroda in spoštovanjem drugih narodov.

Kako je pravzaprav z vrednoto patriotizma?

„Nacionalizem“ je še pred pol stoletja imel prizvok patriotizma in je predvsem nemški nacizem dosegel, da se nam je beseda uprla. Ko danes vidimo, kako se v imenu nacionalizma dogajajo zločini, ko doživljamo po svetu „etnična čiščenja“, je logično, da je beseda izgubila naše zaupanje. Vendar - kako je potem z vrednoto narodnosti? Kaj bi nam odgovoril Slomšek, še posebej ko vidimo, kako med nami tudi čut za narodnost, za narodni ponos uplahuje?

Najbrž bi nam svetoval, naj predvsem obrnemo pogled v pravo smer. Tako bi videli - recimo - da so za časa komunizma v Sovjetski zvezi pobili na milijone ljudi, vendar ne zaradi nacionalizma, ampak ker so hoteli vpeljati neki univerzalizem. Kitajci od časa do časa pobijejo nekaj desettisoč svojih ljudi, a do bojov ne pride, ker bi eni hoteli ostati Kitajci, drugi pa ne, ali morda celo postati Japonci, ampak zaradi neke anacionalne ideje. Ko je pisatelj Andrej Capuder v Franciji govoril o tem „da je za vse tri totalitarizme 20. stoletja kriva želja po univerzalnosti in *zavračanje* potrjevanja posebnosti“, je baje publiko šokiral. In vendar tako hegeljancem kakor antihegeljancem ne more biti neznano, da imajo fašizem, nacizem in komunizem - pa najsi je zunanji videz še tako različen - korenine v isti negaciji posameznika, žrtvovati ga, pa naj gre na račun „države“, drugje „rase“, še drugje pa „človeštva“.

Toda Slomšek bi nas še prej po odgovor peljal h Kristusu.

Prav Kristus je pokazal pot do resničnega univerzalizma. Do tistega edino živega in življenja porajajočega univerzalizma, ki pa ni osnovan na uničenju, ampak na ohranjanju posamičnosti, na združevanju in sožitju.

Pa pustimo Sveto pismo. Vsakomur, ki je imel tesnejše stike z ljudmi različnih narodnosti, je jasno: Samo kdor ljubi svoj narod, svoje korenine, je v resnici zmožen ljubiti - ali vsaj spoštovati - tudi druge, samo taki ljudje so zdravi univerzalisti.

Slomšek govori o ljubezni do materinega jezika, a skoraj še pogosteje o razlogih in posledicah nespoštovanja.

Danes smo ponovno priče nespoštovanja slovenskega jezika. Ni treba, da nas na to opozarjajo jezikoslovci. Zgodovinarji govorijo o tem, da je to naše nespoštovanje pravzaprav „že od nekdanj“ in da je mogoče v naši zgodovini nadvse jasno slediti pot, ki vodi od nespoštovanja jezika do nespoštovanja naroda in - danes - do nespoštovanja - svoje države.

Kaj bi nam s svojim zgledom povedal Slomšek ob vprašanju spoštovanja samega sebe? Ne more se pravilno „realizirati“, kdor se ne prav ne spoštuje. Ni mogoče rasti brez iskanja tiste „ortodoksije“, „prave slave“, ki jo je človek - ob vsej zavesti svoje mizerije, pa vendar ustvarjen po božji podobi in sličnosti (in torej božji odblesk) - dolžan samemu sebi. Gre za zdrav odnos! ponos. Ponos, ki pa je vedno povezan s ponižnostjo. Ta harmonična dvojnost diha iz Slomška.

Kaj bi nam povedal Slomšek z zgledom, ko nas tolikokrat sliši: „I, je pač že tako! **Dejstvo** je, da med mladimi - po desetletjih internacionalizma - občutek narodne zavesti uplahuje. **Dejstvo** je, da se celo naša šolska berila raznim temam izogibljejo, da ja ne bi bilo 'premočnega nacionalnega poudarka'. **Dejstvo** je, da se mlajše generacije v emigraciji narodnostno izgublajo...”

Dejstva! Kolikor poznamo Slomška, bi najbrž namesto odgovora postavil protivprašanje: „Dejstva? Pa reci-

mo, da je tako. Toda - ali je tako prav? In predvsem ali je, tako kot je - nujno? On je sicer upošteval dejstva, toda to, kar ga je nagibalo k delu, so bile vrednote, saj so vrednote tiste, ki premagajo človekovo brezbržnost, ki dajo potrebnih energij.

Po poročilu Davorina Trstenjaka je bilo leta 1860 v Mariboru samo še enajst („ali dvanajst...“) slovenskih rodoljubov. Dejstvo je torej bilo, da je Maribor bil pomemčeno mesto. Toda teh enajst („ali dvanajst...“) ljudi je pod Slomškovim pokroviteljstvom leta 1861 ustanovilo Slovensko čitalnico. „Ob veličastnih ciril-metodijskih slavnostih,“ piše poročevalec, komaj eno leto zatem ob slavnostih, ki jih je Slomšek („drugi Metodij“ so ga imenovali) še pripravljaj, a že ne več doživel, „se je v istem mestu zbralo 5.000 do 6.000 Slovencev.“

Če bi Slomšek pa tistih enajst ostalo pri dejstvu...

Napiše besedilo za molitvenik. Ponudi ga založniku, a ta zamisel odbije, kajti dejstvo je bilo, „da slovenskih knjig nihče ne kupuje“. Toda Slomšek je pisal naprej, pisal s srčno krvjo, in leta pozneje ne samo da so se založniki trgali za njegove spise, na debelo so jih ponatiskovali.

Kaj bi bilo z našim narodom, ko bi ostajal pri dejstvih: da naši ljudje ne znajo brati, da ni slovenskih šol, da toliko Slovenci po rodu svoj narod zatajijo?

Bolj ko ga prebiramo, bolj se pred nami dviguje veličastna pojava tega do sebe in do drugih zahtevnega moža. Pa se nam odkrije še neka posebnost.

Ta blagi človek z ljubeznijo opominja mladino in starše, vernike pa tudi svoje sobrate duhovnike, toda kdaj tudi resno svari, včasih skoraj strahuje. Zdi se, da stoji pred nami mila pa vendar stroga podoba slovenskega očeta. Ne dobričina! **Dober oče.** In če je pri njem kje najti skoraj milo pojočo prošnjo otrokom, naj imajo starše radi, pa naletimo nenadoma tudi na svetopisemske besede: „Kdor svojega očeta grdo pogleduje in svojo mater zaničuje, je vreden, da mu vrane in krokarji oči izključujejo in jih mladi orti za potokom požro.“

Danes, ko se starši tolikokrat bojijo dati otroku že samo nasvet, kajti to že „diši po paternalizmu“ (ena „prekletih besed“ tega desetletja...), danes, ko je

„imago patris“ (podoba očeta) skoraj izginila in ko to svet tudi že začenja plačevati, nas Slomšek očetovsko svari, in ob vsej milobi zna - na primer - napisati: „Vi boste moji prijatelji, če boste storili, kar vam nalagam v imenu Tistega, ki me je poslal...“ In svoje zadnje pastirsko pismo konča z besedami: „To moje apostolsko pismo vas **bo enkrat na sodbi božji tožilo**, ako me ne poslušate, ki sem vam duhovni oče in višji pastir...“ Kako zveni to danes, v dobi oboževanja „neagresivnega pisanja“, ko že vsaka malce jasneje izražena želja modernemu človeku pomeni „represijo“?

Slomšek je oče, ker je mož. „Možakar“, kakor pravimo Slovenci, ko nam za ta polni izraz drugi jeziki lahko zavidajo. Ko knezoškof Kutnar predlaga avstrijskemu cesarju Slomška za mesto celiskega opata, pove, da se kandidat odlikuje „po umstveni in nravni izobrazbi“ pa tudi po „neomahljivi močnatosti svojega značaja...“

Slovenci si kot narod lahko marsikaj očitamo. Enega pa gotovo ne. Kajti pridni smo, delavni. In tudi s tega vidika Slomškov zglede marsikaj pove. Kaj vse si je v času pol stoletja ta mož zamislil, kaj vse izpeljal! Pa se nam pri tem nenadoma prikaže, kako je vsaka njegova uresničena zamisel - ob vsem: „Malo govoriti, veliko delati...“ - produkt **pravočasne** odločitve in ta sad **dolgotrajnega** razmisleka. Prav v liniji sv. Bernarda: razmislek, odločitev in

izvedba.

Ko se nekateri ob vsem aktivizmu sprašujemo, zakaj ni videti več sadov, bi morda kazalo pogledati, po kakšnem vrstnem redu poteka naše delovanje. Morda bi odkrili - da govorimo v Slomškovem slogu - zakaj kljub utrudljivemu oranju in skrbnemu sejanju ni v naših kaščah več žita, kot ga je...

Vprašanje svetega, ko se brez svetega ne da živeti. Brez doživetja in doživljanja svetega predvsem ne more biti resnične religije. Pa tudi samo kdor „sveto služi sveti domovini“ (Stritar), ji res služi, kakor ji res služi samo, kdor spoštuje svetost življenja.

Zelo redko najdemo pri Slomšku misel o nujnosti svetega. Morda dvakrat, trikrat, ko govorimo svojim sobratom. Bi pa dalo misliti modernim (tudi kristjanom, ki kdaj celo na krščanstvo gledajo že bolj „socialno“ „funkcionalno“), da je Slomšku sveto vse: ne samo Bog. Ne samo človek. Sveta mu je zemlja; sveta mu je roža, sveti so mu sadeži zemlje in seveda (ob vsej nagnjenosti v zlo, ki je tudi že v otroku) še posebej - otrok.

Ob vsej njegovi včasih trdi besedi - kakšno spoštovanje svetega!

Kdor res išče rešitev našemu narodu, lepše poti v prihodnost, bo ob odprtem umu in ob poštenem srcu kmalu spoznal ne samo to, da je po tej poti najhitreje priti do cilja, ampak da se sploh samo po tej poti do cilja priti da.

Narodne noše na letošnjem romanju v Luján - Foto: M. Vombergar

Cerkev ima še zelo veliko vlogo v slovenskem narodu

Pogovarjal se je Jože Škerbec

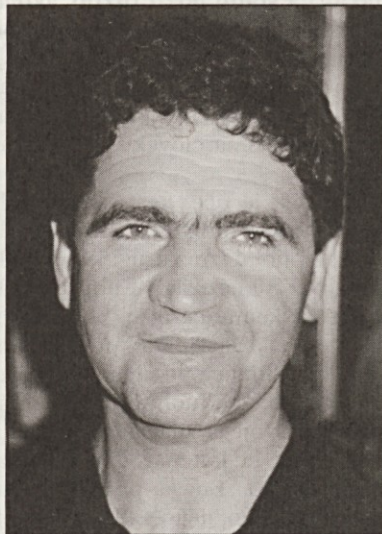
(2)

Nam poveš, kdo sestavljate profesorski zbor?

Profesorski zbor šteje trenutno 24 rednih profesorjev, to se pravi asistentov, izrednih profesorjev in rednih profesorjev. Med rednimi profesorji omenim kolega Antona Stresa CM, Metoda Benedika OFM Cap., Rafka Valenčiča, Jožeta Kraševca, ki je tudi član Akademije iz našega profesorskega zbora. Redni profesor sta postala lansko leto Drago Ocvirk CM in Alojzij Slavko Snoj SDB. Redna profesorja sta tudi France Rozman in France Oražem, a sta se upokojila. Potem je še nekaj izrednih profesorjev: Borut Košir, pravnik, Edi Kovač OFM, filozof, potem so pa še docenti, ki jih je kar lepo število. Poleg tega imamo pa tudi nekaj asistentov in različnih pomožnih profesorjev in mlade, ki sodelujejo kot asistenti, zelo mladi raziskovalci, kot se imenujejo. To sta zdaj dve ustanovi, preko katerih lahko z državno pomočjo šolamo tudi mlade ljudi. Po cerkveni plati se šolajo nekateri tudi na tujih univerzah, kot v Rimu in drugod, ki bodo lahko v bodoče kandidirali. Splošno je naš kader razmeroma mlad. Rednih profesorjev nas je torej sedem, izredni so štirje, 13 docentov in še nekaj asistentov.

Kaj poučujejo profesorji, ki sva jih imenovala zgoraj?

Od rednih profesorjev poučujeva filozofijo Anton Stres CM in jaz, Edi Kovač OFM prav tako filozofijo, deloma na Teološki fakulteti, pretežno pa na fakulteti za Družbene vede in na Filozofski fakulteti. Filozofijo poučuje tudi docent Tone Jamnik, kot asistent pa pomaga mag. Robert Petkovšek CM, psihologijo doc. Christian Gostečnik OFM, sociologijo izredni profesor Vinko Potočnik. Cerkveno zgodovino predavata docent Metod Benedik OFM Cap., redni profesor, ter docent Bogdan Kolar SDB. Osnovno bogoslovje predava redni profesor Drago Ocvirk CM, nauk o Cerkvi pa docent Bogdan Dolenc. Sveto pismo predava redni prof. akademik Jože Krašovec ter docenti Jurij Bizjak, Marijan

Peklaj in Snežna Večko. France Rozman je že upokojen, predava pa še honorarno. Poleg tega imamo zdaj novega pomočnika, ki bo prav tako predaval del Svetega pisma, Milan Matjaž. Dogmatiko predavajo štirje: docent Marjan Turnšek v Mariboru, docent Avguštin Lah, izredni profesor Ciril Sorč, redni profesor Anton Štrukelj, vsi dogmatiki. Moralko predavata dva docenta: Anton Mlinar, ki predava bolj individualno moralko, in Ivan Štuhec bolj družbeno moralko. Liturgiko predavata upokojeni redni profesor Marjan Smolik, pomaga pa mu Slavko Kranjc, ki kandidira tudi za docenta, in deloma tudi Ivan Likar. Pastoralno predava redni profesor Rafko Valenčič, v Mariboru mu pa pomaga docent Vinko Škafar OFM Cap. Pedagogiko oziroma katehetiko predavajo redni profesor Alojzij Slavko Snoj SDB, docent Stanko Gergolj CM in docent Ivan Rojnik. In zdaj imamo tudi novo asistenta, ki je pred kratkim doktorirala, Alenka Šverc, ki je doktorirala ravno iz pedagogike religije. Umetnostno zgodovino predava mag. Andrej Kropej, minorit, cerkvene očete pa predava asistent mag. Miran Špelič OFM. Pravo predava v Ljubljani pretežno izredni profesor Borut Košir, v Mariboru mu pa pomaga Stanko Slatinek, predava pa še tudi redni prof. v pokoju Stanko

Ojnik. Drugače pa zadnji predava tudi na Pravni fakulteti v Mariboru. Ascetiko, duhovno teologijo pa predava še vedno redni profesor v pokoju France Oražem. Krščanski družbeni nauk, družbeni del, predava Ivan Štuhec, Anton Mlinar pa bolj osebno moralko.

Koliko slušateljev ima Teološka fakulteta?

Teološka fakulteta ima zadnja leta vsako leto približno 500 slušateljev. Sem štejemo vse, študente enopredmetnega in dvopredmetnega programa, ki potekata v Ljubljani in Mariboru. Enopredmetni program pomeni pet let teologije za duhovnike in za laike, ki izberejo ta program, ki se predava na obeh krajih. Dvopredmetni program pa traja štiri leta in obstaja v tem, da v Ljubljani poleg teologije študirajo slušatelji še en predmet na Filozofski fakulteti, v Mariboru pa poleg teologije še en predmet na Pedagoški fakulteti, predvsem pedagogiko. V Mariboru je približno 150 slušateljev na obeh teh dveh programih, v Ljubljani pa 350. Od skupnega števila 500 slušateljev je približno 150 redovnih in škofijskih bogoslovcev vseh treh škofij in 350 laikov. Od teh so pa nekateri, kot rečeno, dvopredmetnega programa in približno od teh laikov dve tretjini žensk.

Kakšen je odnos med Teološko fakulteto in Univerzo v Ljubljani?

Moram reči, da nas je pretežni del univerzitetnih profesorjev podprl pri ponovni vključitvi Teološke fakultete v Univerzo. Mi smo se odločili za to ponovno vključitev najprej zato, da postanemo enakopravni ostalim univerzitetnim profesorjem, potem pa tudi, da Teološka fakulteta oz. teološki profesorji dobijo v družbeni sferi večjo težo. Mislim, da sta bili ti dve izhodišči zelo utemeljeni. Tudi naši škofje so nas pri tem podprli. Ko smo bili leta 92 ponovno vključeni v Univerzo in z zakonom leta 94 potrjeni, ko je bil sprejet nov univerzitetni zakon, smo postali tudi enakopravna članica Univerze, ministrstvo pa ni bilo tako navdušeno. Mislim, da je naš odnos do te Univerze pokazal, da smo tam dobrodošli, da omogočamo tudi večjo kritičnost in tudi večjo težo univerzitetnega dela. Nam je pa seveda ta pot tudi omogočila, da enakopravno z ostalimi članicami Univerze konkuriramo za različne raziskovalne programe in na neki način dopolnimo celotni sklop univerzitetnega de-

la. Osebnost imam zelo veliko stikov po raznih komisijah in zadnja leta še posebej kot dekan z univerzitetnimi ljudmi. Mislim, da na splošno podpirajo naše delo in vključevanje in tudi naše mesto v družbi prek univerzitetnega znanstveno raziskovalnega in pedagoškega procesa na Univerzi. Kar zadeva znanstveno raziskovanje, se pravi, kako razviti strategijo raziskovanja, se zadnje čase še bolj razvija in je zdaj predmet razprav, kako to urediti in kakšne raziskave potrebujemo za slovenski narod. Zelo je pomembno, da z naše strani podpiramo take raziskave kot je recimo zgodovinski pregled, o katerem sem tudi govoril, idejnih vplivih in tudi nekatere stvari, ki jih je pretekli sistem zabrisal, na nek način spet postavimo bolj jasno v ospredje. V zvezi s tem smo oblikovali tudi tako imenovano častno razsodišče v znanstveno raziskovalni dejavnosti, katerega član sem, in v katerem poskušamo tudi presojeti ta vprašanja, ali ta raziskovalna dejavnost poteka pravilno ali ne. Glede na odmev, ki smo ga bili deležni ob sami ustanovitvi: bili so protesti, zakaj se tako častno razsodišče ustanavlja, čeprav smo ga sestavili po različnih strokah. Kaže, da je to izjemno pomembno in tudi zanimivo vprašanje in mislim, da bo tu še veliko razprav. Raziskovalni dejavnosti se postavljajo najrazličnejši problemi, od tega, kaj se financira od državne strani, kakšne raziskave lahko uporabljamo, kako je delež mladih in pa tistih, ki so voditelji raziskavanj itd. Tu je vse polno takih problemov. Predsednik znanstvenega raziskovalnega sveta pri ministrstvu se je zavedal, da bi bilo dobro imeti tako civilno združenje, ki bi mu pomagalo pri razsojanju takih problemov. Bil je primer, da je neka raziskovalka na nekem inštitutu odklonila raziskavo, ker ni bila v skladu z njeno vestjo, in so jo zaradi tega odpustili iz službe. Takšne stvari je treba presoditi in postaviti neko stališče, kriterij. Takih problemov je seveda tudi v svetovni družbi veliko, v naši družbi, kjer so marsikateri stvari še neurejene, pa še toliko več.

Si tudi hišni duhovnik pri karmeličankah v Sori. Kaj bi povedal o njih? Katera je predvsem značilnost njihove duhovnosti in dejavnosti?

Glavno njihovo apostolsko delo je molitev. One razumejo to kot svoje apostolsko poslanstvo v duhu Terezije Avilske in sv. Janeza od Križa. Glavna njihova naloga je, sebe čim bolj predati Bogu in zato človek potrebuje res moli-

tev, očiščevanje, tako da pride, kot pravi sv. Terezija, skozi temno noč v notranjost gradu - svoje duše. Terezija Avilska govori o gradu, o notranjem gradu, se pravi o najbolj notranjem prostoru v človeku. Sv. Avguštín je tudi šel vase in se v notranjosti svoje duše zares srečal z Bogom. Te sestre večino dneva, če skupaj izračunamo, sedem ur na dan, posvečajo molitvi, premišljevanju in duhovnemu branju. Ostali čas porabijo za delo, v čemer je glavna njihova oskrba za vsakdanje življenje, delo na vrtu, kuhanje, skrb za vsakdanje osebne stvari plus peka hostij in pa krašenje sveč. V Sloveniji imajo zdaj dva samostana, enega v Sori, drugega pa v Mirni peči na Dolenjskem. V Sori je 18 sester, v Mirni peči pa 8, med katerimi so tri iz tujine, dve Angležinji in ena Avstrijka.

Kako gledaš na prihodnost Cerkve na Slovenskem?

Ne glede na včasih negotovo ali pa vsaj od zunaj gledano paradoksnost ali nekoliko zmedeno stanje družbe in tudi kristjanov v tej družbi, mislim, da ima Cerkev še zelo veliko vlogo v slovenskem narodu. To potrjuje izjemna pozornost, ki ji tudi posvečajo tudi postkomunistične oblasti, ko je nočejo sprejeti kot partnerice. To kaže, kako veliko težo ji pripisujejo in se je na neki način bojijo, kar je seveda slabo za našo oblast. Mislim, da s tem kaže tudi določeno slabost, da ni sposobna urediti nekaj temeljnih vprašanj družbenega življenja. Mislim pa, da se bodo ta vprašanja morala urediti in tudi določiti okvir tega dela civilne družbe. To pa pomeni, da se bo s tem tudi uredila podlaga za ostalo civilno družbo. Kajti Cerkev je s tem tudi del ostale civilne družbe v državi. Problem je v tem, da se načelno slabo rešuje vprašanje civilne družbe, ker oblast še vedno deluje po starih mehanizmih, ki so bolj totalitarni in ne dopuščajo, da bi se civilna družba čim bolj sama razvijala. Ker ima Cerkev poleg te družbene razsežnosti izjemno pomembno duhovno razsežnost, in ker je človek v sedanjem času v vedno večji krizi, bo ta vloga Cerkve vedno bolj pomembna. V naši družbi rastejo potrebe po duhovnem in s tem tudi različne sekte, duhovna gibanja itd. To je zelo pomembno vprašanje tudi za katoliško Cerkev in zato mislim, da smo pred velikimi nalogami, pred velikimi izzivi in upam, da smo sposobni se z njimi spoprijeti in omogočiti, da bo slovenski človek oz. naša družba s tem

lažje probleme reševala, s tem pa tudi, da bomo opravičili svoje poslanstvo.

Ali si imel kakšno poznanje glede Slovencev v Argentini, predno si prišel sem na obisk? Ali bi hotel izreči kako besedo našim rojakom v tu-kajšnji deželi?

Osebnost sem gotovo o Slovencih v Argentini slišal zelo zgodaj. Deloma že iz svoje družine, kjer smo vedno govorili tudi o teh stvareh, npr., da so bili ljudje po vojni pobiti in izgnani. V tem sem odraščal. Potem sem se s temi vprašanji tudi pobliže srečeval v časih svojega študija v Innsbrucku, kjer sem imel tudi priložnost srečati sedanjega kardinala Ambrožiča. Osebnost moram reči, da sem si pa želel posebej, ko so Slovenci v večjem številu prihajali k nam, da bi imel možnost, da se enkrat srečam z njimi tu. Kot sem danes rekel tudi v pridigi (v Slomškovem domu, op. ur.), izjemno spoštujem to pot, to težko pot križa, ki so jo morali posebno starejši napraviti zaradi vere in tudi zaradi prepričanja in zavezanosti resnici. Zato sem vesel, da sem se lahko z mnogimi srečal tudi tukaj in se počutim tu kot doma. Mislim, da je to zelo pomembna dota za našo krščansko zavest, tudi našo narodno samobitnost. V tem oziru sem se tudi kot študent vedno rad srečeval z našimi Slovenci po Evropi, ki so nekateri morali po takih poteh ven tudi zaradi takšnih razlogov, drugi bolj ekonomskih, a vedno se je pokazalo, da je Cerkev tem ljudem vendarle omogočala neko domovino in jim pomagala križe laže prenašati. Zato sem vesel tega pričevanja in mislim, da je to blagoslov za nas vse in želim tudi ob tej priložnosti vsem rojakom izreči iskreno zahvalo in tudi iskrene pozdrave.

Lepo se ti zahvaljujem in upam, da se bomo še srečevali tako v Sloveniji kot, upam, tudi tukaj.

Bog daj!

Krimska jama 1998

JANEZ ZDEŠAR

Drage sestre, dragi bratje!

Čemu se zbiramo leto za letom ob Krinski jami, na Teharjah, v Rogu, čemu se srečujemo na moriščih in grobiščih širom po Sloveniji?

Mar zato, da bi oživljali sovraštvo, gojili maščevanje in uživali v revanšizmu?

Mar zato, da bi „preštevali kosti“ in se naslajali ob številu žrtev?

Ali pa zato, ker v svoji onemoglosti še vedno pestujemo zdavnaj prizadeto bolečino in jo umetno vzdržujemo pri življenju?

Še bi lahko naštevali očitke in vprašanja, ki nam jih postavljajo - dobrohotno ali zlohотно - ljudje, ki polpretekle zgodovine niso doživeli, - ali pa so jo doživeli, a jih žal ne zanima več.

Ne, dragi moji, mi vsi vemo in vi vsi veste, da smo že zdavnaj vsem vse odpustili - in prav tako tudi sami prosili odpustanja. Besede „revanšizem“ še poznali nismo, drugi so nam jo podtaknili.

In tudi kosti - oprostite nepietetno izražanje - tukaj danes ne preštevamo. To je dolžnost - ena pravih - slovenske države: že zdavnaj bi morali končno in dokončno vedeti, koliko življenj je uničila komunistična revolucija.

Pa tudi svoje bolečine, ki še vedno skeli in razjeda naša srca, ne razkazuje mo.

Ne, to niso naši nameni!

Zbiramo se ob jamah in moriščih - da počastimo in v mašni daritvi slovesno obhajamo spomin tisočev pomorjenih, mučenih, po nedolžnem v smrt poslanih;

- da bi na priprošnjo teh naših slovenskih mučencev, ki so za svobodo slovenstva in vere dali svoja življenja, v sebi zbudili silo za odpor in upor proti današnjemu javnemu zlu in hudobiji;

- da bi molili za novo generacijo, ki prihaja: da bi - po svetlem zgledu pobitih - živela in oblikovala slovensko državo, v vseh javnih področjih, iz globokega in pristnega krščanskega prepričanja.

Kdo so ti naši mučenci, pobiti in umorjeni, katerih spomin obhajamo?

To so bili ugledni, vplivni, vodilni kristjani: župani, tajniki občin, duho-

vniki, župniki in kaplani, delavni kmetje, očetje in matere in njih sinovi, študentje, fantje in dekleta iz katoliških verskih in prosvetnih organizacij, voditelji Slovenske legije in političnih organizacij, vaški stražarji in domobranci. Samo v župnijah, ki okrožajo Krimsko jama, jih je bilo - med vojno in po njej - iz Preserja pobitih in umorjenih 70, iz Rakitne 91, iz Borovnice 108, od Sv. Vida 138, iz Begunj 202, skupaj nad 600 žrtev. In v dveh mesecih, v juniju in juliju 1942, je bilo v to Krimsko jama, pri kateri stojimo, po mučenjih vrženo 17 po imenu znanih ljudi, 9 mož in 8 žena, od tega 3 dekleta in 3 fantje, mlajši od 21 let.

Vsem tem našim mučencem in mučenkam, za večino ne vemo, kje so njih zemski ostanki, danes izkazujemo dolžno čast. Desetletja so bili zamolčani, njihov spomin je bil uradno prepovedan, preklet in onečaščen. Dvakrat so jih ubili: telesno, nato še njih dobro ime. S svojo navzočnostjo, ko obhajamo njihov spomin, jim skušamo vrniti vsaj dobro ime.

Ko premišljujemo te žalostne zgodovinske dogodke in si jih skušamo razložiti, se nam vedno bolj pogloblja spoznanje: ti naši mučenci in pobiti so bili in so resnični junaki! V težkih razmerah okupacije so se uprli iz tujine uvoženi komunistični revoluciji. Hoteli so preprečiti tisto zlo, ki je nato dolga desetletja, pol stoletja dolgo, svinčeno

vladalo nad Slovenijo: uprli so se komunističnemu brezbožnemu totalitarizmu. Zato v njih vidimo pristne pričevalce slovenstva, pričevalce za demokratično ureditev Slovenije, ki naj bi nastopila po končani vojni, nato pa pričevalce krščanstva kot tiste sile in moči, ki naj bi odločilno sodelovala pri povojni ureditvi slovenske družbe. Njih nasilna, mučeniška smrt je ustavila ta upravičena medvojna pričakovanja, a zaustavila jih ni.

Dragi bratje in sestre!

Nastopil je čas, da začnemo uresničevati vrednote, za katere so dali življenje ti naši junaški pričevalci in pričevalke. Dovolj je žalovanja, dovolj je steklo solza, začnimo že vendar, mi slovenski verniki, slovenski katoličani - v zaupanju na božjo pomoč in na priprošnjo naših mučencev - delati za uveljavitev krščanskih vrednot v slovenski državi in slovenski družbi.

Najprej, uprimo se javno hudobiji in zlu, uprimo se javni laži!

Še so med nami ljudje, ki bi Cerkev najraje izločili iz slovenske družbe. Ker je ne morejo fizično uničiti, ubijajo nje dobro ime. Gnojnico in blato mečejo na Cerkev, škofo in duhovnike! Koliko laži, neresnic, polresnic vsak dan slišimo in beremo v medijih: Cerkev naj bi med vojno imela izdajalsko vlogo, Cerkev je pravzaprav zakuhalo revolucijo, Cerkev sedaj dviga glavo, se spet polšača svojega fevdalskega imetja, hoče na oblast... Dragi verniki! Preženimo strah, ki nam tiči v kosteh, in jasno in javno, kjerkoli je priložnost, povejmo in izpričajmo, da Cerkev ni totalitarna in nasilna, da ni tujka v slovenski družbi in še manj v slovenski zgodovini, da ne hrepeni po oblasti, zahteva le popravilo krivic zase in vernike ter normalne razmere za svoje delovanje.

Drugič: uprimo pa se tudi javnim krivicam!

Država Cerkvi še vedno ni vrnila imetja, ki ji je bilo vzeto. Tako je slovenska Cerkev za svoje materialno preživetje še naprej prisiljena v tujini berati in s tem dejansko, čeprav nehoti poniževati slovensko državo, ki ne kaže volje, da bi rešila to vprašanje.

Država še vedno nam državljanom onemogoča šole na vseh stopnjah izobraževanja, ki bi ustrezale pravicam in željam staršev. Niso starši in otroci zaradi države, temveč država zaradi staršev in otrok! Zato država nima pravice

izsiljevati in vsiljevati neko idejno nevtralnost, ki je v konkretnem življenju nikjer na svetu ni, samo v šolstvu naj bi veljala. Nasprotno, upoštevat mora pluralnost slovenske države. Verni starši zato zase upravičeno zahtevajo od države tak šolski sistem, ki vsaj ne bo ogrožal vzgoje, ohranjanja in gojitve vernosti njih otrok. O vsem tem smo že pred dvema tednoma slišali jasno in odločno besedo naših škofov. Podprimo jih v javnosti, saj gre za osnovne pravice nas vernikov.

K molitvi in daritvi ob Krimski jami smo se zbrali končno tudi zato, da bi molili za generacijo, ki prihaja, da bi namreč - po zgledu in na priprošnjo naših mučencev živela iz globokega in pristnega krščanskega prepričanja in aktivno oblikovala našo mlado slovensko državo. Tej nalogi ne bo kos, če ne bo sama temeljito krščansko vzgojena. Katoliške mladinske organizacije in delo v njih so dragoceno sredstvo za tako vzgojo in oblikovanje. Zato nam veliko utemeljenega pričakovanja in upanja vlivajo naše katoliške gimnazije; nanje smo lahko upravičeno ponosni. Naj vzgajajo in vzgojijo fante in dekleta, ki bodo po končanem študiju na univerzah stopili v javno življenje, na vodilna mesta, na vsa delovna področja ne samo v znanosti in umetnosti, temveč tudi v upravo, šolstvo, socialo, pravosodje in politiko - in tako stopili na še vedno nezasedena mesta med vojno umorjenih in po vojni pobitih katoliških voditeljev in vplivnih laikov.

Eden prvih krščanskih mislecev laik Tertulijan iz Kartagine je v 2. stoletju, v času najhujših preganjanj, zapisal: Sanguis martyrum, semen Christianorum, kri mučencev, seme kristjanov! Nobeno preganjanje, pa naj je bilo še tako krvavo in dolgotrajno, doslej Cerkev ni moglo uničiti. Iz preganjanj je Cerkev vstala pomlajena, privlačnejša, močnejša!

Prepričan sem, da bo tako tudi z našo desetletja preganjano Cerkvijo na Slovenskem.

Na priprošnjo naših mučencev in mučenk

- naj nam Bog da milost, da se bomo vedno znova pogumno uprli javnemu zlu, hudobiji in krivicam;

- našim mladim pa da zagona, da bodo s svojim, iz vere delom, krščanskim zgledom in visoko osebno sposobnostjo sooblikovali novo, pomlajeno slovensko družbo in državo, kjer bo Bog spet na prvem mestu.

Teharski soneti

PAVEL KOGEJ

I

*Od jutra do noči - ves dolgi dan
so stali kakor kipi strašne bede
in niso smeli ranjene poglede
od sonca žgočega umakniti stran.*

*Sežgali žarki so obraze blede,
da zvrhali so muke drugih ran;
usmiljenja čakali so zaman,
le smrt je nudila pomoč sosede.*

*Ves dolgi dan, od jutra do noči
so v soncu krvavele jim oči
in strojnica pohlepno je čakala*

*omagane, da v smrt jih pogubi.
A stali so kot nema, trdna skala,
vročina sonca jim oči je žgala.*

II

*Mrlič živi z mrtvoim na ramáh
kot sence vlečejo se iz barak.
Pod truplom lahkim kleca jim korak,
duši jih v prsih ilovnati prah.*

*Oči v zemljó ima uprte vsak:
v njih davno ugasnil je tesnobni s
trah
pred mrtveci, ki znesli na rokáh
so v jarek jih - brez križev in oznak.*

*Poslednja pesem čuje se lopat
in že pokrit z zemljó je mrtvi brat;
brez solze; v grlu je umolknil jok.*

*Stražar priganja in še zadnjikrat
zvali se v jamo prst iz težkih rok.
Mrtvaški mir spet leže naokrog.*

III

*Noč kresna tiho med barake pada
po hribih celjskih zagorél je kres.
Od daleč gledamo plamenov ples
in v srcih nam umira zadnja nada.*

*Od tam se petje čuje, vriski vmes,
tam zunaj zmagoslavje vlada,
a tu umirajo življenja mlada -
le kup trohnečih, bednih smo teles.*

*Kot ogenj v duši žge trpečih jok,
srce prebada umirajočih stok,
ki z zadnjimi močmi kričijo: mati!*

*Plemeni svetli zlivajo se v krog
poletnega neba v krasoti zlati.
Jetikom žalost ne pusti zaspati.*

IV

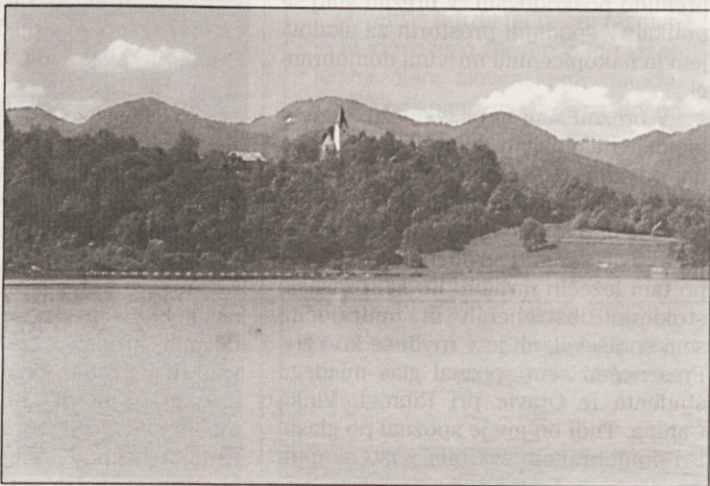
*In spet stotine mladih so ljudi
zvezali z žico in jih odpeljali.
Odšli so, niso nam besede dali,
tako, ko da se tudi njim mudi.*

*Vso noč smo tiho ždeli in čakali
in gledali, kako se dan budi.
Za vas smo vedeli, da dneva ni,
da v jame črne so vas pometali.*

*Te rove, ki jih je napajal znoj,
je danes čez in čez zalila kri.
O, bratje, jutro! Ne, saj jutra ni.*

*Nekdáj v teh jamah premog so
kopali.*

*In zdaj sobrata kmalu več ne bo,
da kopal vaše bi nekoč kosti.*

TEHARJE

REŠENCI IZ ROŠKEGA

FRANCE KOZINA

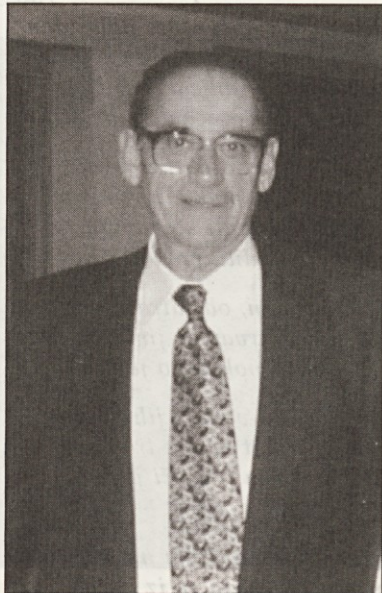
Proti koncu leta 1943 je bilo ustanovljeno Slovensko domobranstvo. Prve tri domobranske postojanke - v Grahovem, v Velikih Laščah in Kočevju - so partizani takoj napadli z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Postojanko v Grahovem so popolnoma uničili, moštvo postojanke v Velikih Laščah izgnali, kočevska postojanka pa je vzdržala. Ko pa so nastale domobranske postojanke še drugod in z njimi tudi nekaj udarnih bataljonov, so partizani pred njimi vedno po večini samo bežali in se skrivali po gozdovih.

Prišlo je leto 1945 in z njim v začetku maja konec druge svetovne vojne. Domobranci smo se preimenovali v Slovensko narodno vojsko in kot takšne nas je naše vodstvo prepeljalo čez Karavanke na Vetrinjsko polje k Angležem. Ti so nas prevzeli ter nas izročali partizanom. Tudi v moji knjigi „Temelji osvobojenja“ je opisana usoda izročanih.

V tem času so se spet pojavili skrivači. Nekateri so hitro izgubili ta poklic, ker so jih partizani z zvijačami dobili v svoje kremplje ter umorili. Bili pa so tudi drugi skrivači; ti so ušli iz transportnih vlakov ter po kratkem času skrivanja srečno prišli čez meje v Italijo ali Avstrijo. Zadnji skrivači, ki se partizanom nikakor niso hoteli predati, smo bili rešenci iz globokih množičnih grobov.

Janko Svete, Karol Turk in jaz, France Kozina (Boštjanov) smo se po dveh dneh bivanja v breznu srečno rešili iz njega. Mi trije smo padli v brezno ne prehudo poškodovani. V breznu smo se potikali v spodnjih prostorih za skalovjem in nakopičenimi mrtvimi domobranci.

V breznu sem najprej opazil, da je v njem še nekaj živih domobrancev, ki so jih odvedli iz Kranja nekaj dni pred nami. V breznu in njegovih stranskih rovih je bilo temno in hladno. Butal sem z glavo ob kamniti strop in pri tem hodil po tam ležečih mrličih. Ko sem zaslišal stokanje obstreljenih in umirajočih, sem spraševal, ali je v rovih še kdo živ. Presenečen sem spoznal glas mladega študenta iz Otavice pri Ribnici, Vinka Čampa. Tudi on me je spoznal po glasu. Pri domobranci sva bila v isti skupini

na Grosupeljskem oklepem vlakcu. Po prihodu iz Vetrinja v Kranj je bil Čampa dodeljen v drugačno kategorijo ter odveden iz taborišča nekaj dni pred nami. Vinko Čampa pa je utihnil že naslednjo noč, t.j. od 8. na 9. junij, ko se ni več odzval na moje klicanje.

V breznu smo se skupaj držali Karol Turk, Janko Svete, Ivan Jančar, doma iz Male Stare vasi pri Grosuplju, in jaz. Začeli smo stikati po rovih za kakšnim izhodom. Nič nismo našli in utrujeni smo zaspali med ranjenci v rovih brezna. Ponoči nas je zbudil mraz. Gledali smo v odprtino in v tam stoječo bukovo deblo, ki se nam je ponujala, da se z njeno pomočjo rešimo iz brezna. Jaz sem splezal nekajkrat po tem deblu in ga majal, spodal stoječi pa so podlagali trupla in skale, da bi bukovo deblo spravili bliže stene.

Ko se je začelo od vzhoda svetlikati, smo se pa vrnili v rove, da se zavarujemo pred morebitnim streljanjem v brezno. To je bil naš drugi dan v grobu. Kamioni so pripeljali nove žrtve in likvidatorji so nekaj ur kar naprej streljali. Ko so končali s sistematično morijo, nas je bilo v breznu še kakšnih dvanajst takšnih, ki nismo bili preveč poškodovani. Kar naenkrat nastane strašna tišina, nato pa na robu brezna zadonita dve močni eksploziji. Na kopicco mrličev se usuje ogromno kamenja in skalovja.

BREZNA

Teža začne razrivati trupla naražen in komaj smo še mogli v spodnje rove. Dušil nas je smodnik in mislili smo, da nas bo le končno rešila smrt. Radovednost nas je pognala zopet na vrh trupel. Odprtino brezna so povečali z miniranjem in to je bilo vsaj malo v našo korist. Prvi je prišel iz brezna z mojo pomočjo Turk, za njim Svete, Jančar pa že ni bil več sposoben za plezanje. Ko sem še jaz sam prišel po bukovem deblu do njenega vrha, sta mi Svete in Turk podala smrekovo vejo ter me z njo potegnili ven.

Okrog brezna ni bilo nikogar in tudi v bližini tega prostora nismo nikogar opazili. Odpravili smo se na vzvišeno točko kakšnih sto metrov stran. S cujami, ki smo jih pobrali mrtvim ter se z njimi v breznu oblekli, smo si sedaj ovili noge, da bi se tako zavarovali pred trnjem in ostrino gozdnih rastlin. Ko se je pokazalo sonce, smo vedeli, da moramo iti proti zahodu. Prvi dan smo prišli v bližino Starega Trga, kjer smo v bližini ceste polegli in zaspali. Zgodaj zjutraj smo naprej za Malo Goro na suhokranjski strani prišli do vasi Struge. Tam so nam dobri ljudje postregli s kislim mlekom in koruznim močnikom. Ponujali so nam tudi prostor za prenočišče, češar pa nismo sprejeli. Zjutraj smo se prebudili vsi v krčih in z oteklimi obrazi. Počakali smo nekaj ur, nato pa počasi in previdno šli do Zgornjega Selana „Oberstarja“. S tistim gospodarjem sem bil v internaciji na Rabu in sva se dobro poznala. Skuhal nam je veliko skledo krompirja. Ko se je naredila noč, smo se začeli zelo previdno pomikati v podnožje Male Gore. Tam so mi bile poti in steže že od prej dobro poznane in domov bi prišel brez posebnih težav. Progo smo prekoračili pri Tenteri, cesto pa med mostom in Rokno gostilno. V našo vas Sušje smo prišli za Velikim dolom in v kritju sadnega drevja v naš skedenj.

Turka in Sveteta sem pustil skrita v kozolcu, sam pa sem se v kritju približal hišnim vratom in potrkal nanje. Na prvo trkanje ni bilo odziva, čeprav je bila hiša razsvetljena. Mislim, da bi v skednju počakali do jutra, pa me je skrbelo, kaj če so drugi ljudje v naši hiši. Slišim drsanje čevljev po cementnem podu in glas moje sestre Albine.

„Kdo je?“ vpraša.

Odgovorim ji: „Odprti, jaz sem, tvoj brat France.”

Ugasne luč in obenem pokliče mamo.

Kar odstopila je od strahu. Tisti vonj po mrličih je bil še vedno tako močan, da so nam muhe še vedno sledile. Povedal sem sestri, da sta v skednju še dva, ki sta se rešila z menoj iz množičnega groba. Z njo sem šel v skedenj, ker sem se bal, da ji moja prijateljca ni bi zaupala in bi morda celo zbežala. Potem sta mama in sestra zagnili okna, nam dali nekaj za preobleči ter skuhali mleko. Na podstrešju sta nam razgnili blazino, napolnjeno s koruznim ličkanjem. Do jutra se nismo zbudili. Šele ko sta nam prinesli zajtrk, sta videli, kakšni smo: po telesih vsi črni in plavi ter z oteklimi nogami. Mi trije smo se smejali od same sreče, da smo preživeli tisti holokavst.

Srečanje s Francetom Dejakom

Moja sestra Albina je šla k maši k Sv. Križu. Po maši se je pred cerkvijo srečala z ribniškim kaplanom Ludvikom Zajcem. Povedala mu je, kaj so doživeli pred nekaj tedni, ko so se doma, pri Boštjanovih, v Sušju ustavili trije rešenci iz roškega brezna. Seveda si ni mislila, da bi se v takšne zadeve vtikal duhovnik. Vendar se je o vsem tem zelo zanimal: Kako da bi se pri vas ustavili rešenci iz množičnih grobov, če niso bili gotovi, da ste zanesljivi ljudje? Kar naravnost ji je rekel: Če mi poveste, kdo so in od kod, vam tudi jaz povem za enega, ki se je rešil in se sedaj skriva doma. Albina mu je povedala: Moj brat France in še dva druga, ki pa sta že odšla na

domove svojih staršev. Rekel ji je, da je tisti rešenec, za katerega on ve, France Dejak (Žnidarjev) iz Dolenjih Lazov.

Še isti dan je prišla vest o meni do Dojaka in njegove mame. Zaupnica Ivana Petek iz Dolenjih Lazov je že popoldne prinesla zame Dejakovo pismo in mojega odnesla Francetu. Vsebini pisma sta si bili zelo podobni in sta se glasili približno tako:

Kakor si danes zvedel, sem se tudi jaz rešil iz masovnega groba. Iz jame sem prišel že takoj prvo noč. Ker sva bila skupaj na transportih iz Kranja naprej do Kočevja, imam tudi tebe že napisanega, da si končal svoje življenje s tistimi, ki smo prišli do naše zadnje postaje v Rogu. Kako je bilo z menoj, Ti bom popisal ali povedal drugič, ko prideva skupaj. Lepo bodi pozdravljen. Molimo in imejmo zaupanje v Božjo previdnost. France Dejak.

France Dejak in jaz sva se skrivala vsak pri svojih domačih vse do tedaj, ko nama je bilo sporočeno, da bo v kratkem prišla veza za prestop meje v Italijo. Tedaj sva šla jesenskega večera od doma ter se sešla na Slatniških vrtovih.

Ivana Petek naju je vodila v vas Praproče do dobrih in zanesljivih ljudi, za kjer je bil napovedan kurir. V Prapročih se nama je z Dejakom pridružil tudi njegov brat Lojze. Na žalost se kurir ni oglasil in tako smo se vrnili domov in bili vsi trije skupaj skrivači, vse do 22. maja 1948.

Od leve: Lojze Starič, ki je poslal fotografijo, in rešenca iz brezna Franc Kozina ter Franc Dejak.

DEJANJE PROTI SPRAVI

Vodstvo Slovenskega dušnega pastirstva v Argentini izreka v ime-nu slovenske verske skupnosti v tej deželi prizadetost ob umiku zahteve za varstvo zakonitosti, ki je bila že prej vložena zoper sodbo nad škofom dr. Gregorijem Rožmanom in soobsojenci iz leta 1946. Sodba je bila očitno nezakonita zaradi kršitve določb kazenskega postopka in kazenskega zakona ter nasprotna splošnim pravnim načelom, ki jih priznavajo civilizirani narodi. Z nenadnim umikom zahteve za varstvo zakonitosti je bila odvzeta možnost, da Vrhovno sodišče Republike Slovenije spremeni ali razveljavi krivično obsodbo. S tem je grobo kršen javni interes po popravi krivic, ki jih je komunistični režim prizadel verskemu občestvu in s katerimi je porušil red pravic in miru v narodni skupnosti.

Zopetno javno priznanje časti krivično obsojenemu škofu in drugim obsojencem ter vsem mrtvim in živim žrtvam komunistične revolucije je nujen pogoj za skladno sožitje v slovenski družbi ter dobro razmerje med matično Slovenijo in razseljenimi člani slovenskega naroda. Zaradi odlaganja vsakega uradnega pravnega dejanja so pripadniki slovenske verske skupnosti v Argentini zaskrbljeni, ker se čutijo sodogovorne za razvoj slovenske duhovne domovine, za katero nenehno prosijo Božjo milost.

Jože Škerbec

delegat za Slovensko dušno pastirstvo v Argentini

Domobranec Janez Jelenc iz Velikih Lašč

PAVLINA DOBOVŠEK

ed rojaki, ki so se po letu 1948 naselili v Miramaru ali Mar del Sud-u, je tudi gospod Janez Jelenc. Poznam ga že dolgo let, prav tako njegovo soprogo Kristino, ki je bila vedno naklonjena vsem, ki so si iskali počitka in krepitve ob morju. Znano je, da je naredila prijetno bivanje vsem, ki so se zatekli k Jelenčevim. Gospod Janez pa je rad kramljal z mojim možem. Skupaj sta namreč obujala spomine na leta, ki sta jih preživljala na ljubljanski klasični gimnaziji.

Pred kratkim sta Kristina in Janez izgubila sina Matevža. Njegov odhod v večnost ju je zelo prizadel.

Ko sem ju obiskala v njunem lepem domu, sta me s stene pozdravili dve sliki: velika slika Jelenčevega doma v Sloveniji in uokvirjena diploma Janeza kot mizararskega mojstra. Prosila sem ga, če bi povedal kaj o svojem življenju. Navadno sicer redkobeseden - je počasi le pričel obujati spomine na svojo mladost. Ko je začel govoriti, sem imela občutek, kakor da bi zaihteli griči okoli Velikih Lašč in kakor da bi drevesa ob njegovem rojstnem domu sklonila krošnje in prisluhnila. Zadrž-

vati pa sem morala solze, ko sem poslušala njegove ganljive spomine na mater in očeta in na tri pobite brate.

„Kaj naj vam povem? Saj sem vse življenje samo delal, delal in mislil na svojo družino.

Rodil sem se 28. avgusta 1914 v Velikih Laščah. Oče je bil takrat na fronti. V naši družini nas je bilo 9 otrok: 4 fantje in 5 deklet. Študiral je sedem otrok, le ena sestra je kot šivilja delala doma. Naredil sem 4 razrede ljubljanske klasične gimnazije in sem živel v Marijanišču. Pred petim letnikom pa sem se premislil in se šel učiti mizarstva v Šentvid. Bil sem pa pri Slovenskih fantih in član Katoliške akcije.

Med vojno sem bil pri domobrancih. Ko sem se na Turjaku komaj rešil, sem bil v Ljubljani v pisarni intendentskega oddelka. Maja meseca sem odšel v Vetrinje. Tam sem se poročil s Kristino Marolt. To je bila prva poroka v našem begunstvu, poročil naju je kanonik dr. Klinar, za pričo pa je bil prof. Jeglič. Moji trije bratje - tudi domobranci - so bili vrnjeni v Slovenijo in tam pobiti. Ker sem se ravno poročil,

so moj odhod odložili na poznejši čas - in to me je rešilo. Iz Vetrinj sva z ženo šla v Monigo, nato pa v Senigallio kjer se je rodil sin Janez. Od tam smo šli z ladjo Santa Cruz v Argentino, kjer smo pristali 21. januarja 1948. Čez dva meseca se je rodil drugi sin, sedaj že pokojni Matevž. Sledili sta mu dve hčerki, ki sta bili že rojeni v Miramaru.

V tujino sem šel, da sem si rešil življenje. Tri brate so mi komunisti ubili. Oče, ki je bil dvakrat župan, je bil dolgo časa v zaporu. Ko se je po 10 letih vrnil, je bil tako oslabiljen, da je kmalu umrl. Mati je ostala sama. Vse sestre so odšle v begunstvo, a so jih med potjo partizani zajeli in zaprli. Po prestani „kazni“ sta se k materi vrnila samo dve. Od 4 fantov sem ostal samo jaz živ. Domovino sem obiskal šele leta 1987. Takrat sem največ živel na Gorenjskem, kjer me niso poznali. Le zvečer sem šel v Velike Lašče in ponoči obiskal grobova očeta in matere. V Sloveniji sem ostal samo 10 dni, drugače sem pa živel v domu v Tinjah.

V Argentini smo z družino najprej živeli v Martinezu, kjer sem takoj dobil službo pri nekem mizararskem podjetju. S svakom Lojzetom Opeko sva kmalu odšla v Mar del Sud, kjer sva bila v službi pri gradbenem inženirju Sosijeviču, ki je tam gradil stanovanjske hiše. Pri njem je delalo veliko Slovencev. Ker so bili dobri obrtniki, so takoj dobili zaposlitev. Iz Mar del Suda pa je večja skupina rojakov kmalu odšla v Miramar, kjer so se stalno naselili. Pri-

ŠTIRJE BRATJE JELENC, vsi domobranci

Mojim bratom v spomin

Na Višnji gori na Dolenjskem smo imeli svoj dom in veliko posestvo. V družini je bilo 7 bratov, ena sestra in jaz. Skrbni oče in pridne roke naše mame sta skrbela za blagor naše družine. Bratje so imeli vsak svoj poklic in so pridno pomagali tudi na posestvu.

Po razpadu Jugoslavije se je naselilo v tem kraju veliko število partizanov, ki so hodili po hišah in zahtevali hrano in prenočišče.

Kalvarija se je začela na Turjaku.

Leta 1943 so ubili partizani v Jelendolu brata Jožeta. Domobranci so zvedeli za množične grobove v Jelendolu. Šli so

izkopavat trupla. Med razpadajočimi 119 trupli je bil izkopan tudi moj brat Jože 6. oktobra 1944.

Moji bratje: France, star 30 let, dvojčka Ciril in Metod, 26-letna, so bežali v Vetrinje in bili vrnjeni z zadnjim transportom. Mučeniško so umrli v Kočevskem Rogu.

Lojze je poskušal uiti. Hotel je domov, da bi pomagal svojim staršem pri delu. Ujeli so ga in v Škofovih zavodih tako mučili, da je imel hudo notranjo krvavitev in po dveh mesecih umrl, star komaj 24 let.

++

Naša mama je tri leta trpela in žalovala; smrt jo je rešila trpljenja.

Naj omenim še to, da je nekega dne partizan z revolverjem grozil mojemu očetu in zahteval hrano. Oče se ga ni ustrašil in je zaklical:

„Živel, Kristus Kralj, komunisti bodo pa propadli!”

Po dolгих letih so se uresničile njegove besede.

Leto ima 356 dni. Ni ga dneva, da ne bi mislila in molila za uboge žrtve komunističnega nasilja.

Ana Koščak - por. Vovk

Villa Tesei, 6. aprila 1999

Jože Koščak

Ciril Koščak

Lojze Koščak

Metod Koščak

France Koščak

družil sem se jim in tam odprl lastno mizarstvo delavnico, ki se je pa kmalu razvila v tovarno. Svoje izdelke sem prodajal v dveh lastnih trgovinah. Poleg tega sem opremljal privatne hiše in stanovanja. Pri vsem delu mi je vedno pomagal drugi sin Matevž, ki je užival velik ugled in spoštovanje tudi med Argentinci, kar pričajo številni obiski med njegovo boleznijo in spremstvo na njegovi zadnji poti. Prvi sin Janez veliko dela v slovenski skupnosti. Več let je bil predsednik pristavskega doma. Snaha Mojca se tudi pridno udeležuje, sedaj pa že vnukinja prof. Marjana, ki vodi pristavski otroški pevski zbor „Nova zarja” in je letos pripravila lep koncert na božičnici Zveze slovenskih mater in žena.”

Ko so Jelenčevi po 11 letih prišli iz Mar del Sud v Miramar, sta se oče in mati tudi udeleževala in pomagala pri zbiranju sredstev za gradnjo skupnega slovenskega društvenega doma, kate-

rega predsednik je bil g. Jelenc več let. Gospa Kristina pa je pridno pomagala pri raznih prireditvah. Ko so ustanovili slovenski tečaj „Janeza Trdine”, je gospod Jelenc poučeval slovenščino. Z zanimanjem tudi sedaj spremlja Slovenske krščanske demokrate, preje pa je bil vedno v stikih s sedaj že pokojnim g. Rudolfom Smersujem. V argentinskem javnem življenju se je udeleževal le v gospodarskih krogih.

Na vprašanje, kako si predstavlja prihodnost naših potomcev v Argentini, je odgovoril, da je za mladino najvažnejše, da od doma - predvsem od staršev - dobiva dobre zglede in tudi podporo, sicer „ni dosti upanja na dolg obstoj”. O razmerah doma pa meni, da „živijo ljudje še vedno v strahu...”

Našim potomcem v Argentini naroča, da naj govorijo slovensko in da naj „obiskujejo slovenske tečaje in slovenske prireditve. Zavedajo naj se, ko-

liko so morali njihovi starši pretrpeti in zakaj so prišli v Argentino. Vedeti morajo, da je bilo zelo hudo, sicer ne bi zapustili svojih domov in odšli na tuje”.

Od dolgega pripovedovanja se je g. Janez utrudil - boleha namreč že precej časa. Njegovo življenje je bilo dela in spominov polno, a prežeto z globoko vdanostjo v Božjo voljo in v Božje načrte.

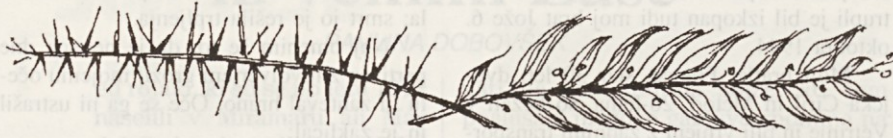
++

Ko sem se vračala domov, se je že mračilo. Z morja je vel hladen veter in iz cest pometal prve liste dreves - kot opomin na bližajočo se jesen. Ob obali se je morje belo penilo v valovih in pelo svojo nenehno in večno pesem Matevžu, ki počiva ob robu borovega gozda.

Včasih je domotožje tako močno, da bi za kozarec vode iz domačega kraja marsikdo dal del svojih dobrin, doseženih na tujem. ■

Žalostni in veseli junij

GREGOR BATAGELJ

Do koder mi seže spomin, je bil junij mesec razmišljanja v pre-mišljevanju slovenskega velikega tedna. Spomnin se (svojih) prvih spominskih proslav v Slovenski hiši, na katerih je prevladovalo težko vzdušje potrnosti, slike o strašnih grozodejstvih in naelektreni govori. Sčasoma so proslave prešle od turobnosti na polje žalostnega spomina, govorniki pa so v besedah polagali važnost na veličino protikomunistične borbe in smisel žrtve pobitih borcev in civilistov.

Leta 1991 pa je juniju posvetila velika nedelja - ali vsaj tako smo mislili! Po šestih mesecih plebiscitarne odločitve je prva povojna slovenska demokratična vlada oklicala samostojnost republike Slovenije, nekaj, kar smo sanjali dolga leta in čakali skoraj brez upanja, da bi kaj takega sami doživeli.

Na veliki manifestaciji Slovencev iz Buenos Airesa, ko smo množično zasedli trg generala San Martina in preplavili li pomenadno ulico Florida, je bilo pr-

vič javno zaznati, da je slovenska zavest živa ne samo v teh, ki se redno udeležujemo prireditve in življenja skupnosti, ampak tudi v takih, ki smo jih nekateri že odpisali iz našega mentalnega spiska slovenskih rojakov. Kri ni voda! - je kar držalo. Nekaj takega se je tudi pokazalo, ko je odpravnik poslov prof. Matjaž Puc z veleposlaništva republike Slovenije v Buenos Airesu pred tremi leti prvič pripravil štant s knjigami iz Slovenije. Nešteto je bilo ljudi, ki so v atlasu Slovenije iskali in našli vas, iz katere je izhajal oče, stari oče, stara mama!

Bil je to čas velikih pričakovanj in velikega navdušenja. Veselili smo se napredkov domovine naših očetov in mater, dedov in babic in ponosno govorili o Republiki Sloveniji. Beseda „jugoslavo“ je izginila iz ust še tistih nekaj, ki so se hoteli izogniti predolgim razlagam, kaj in kje je Slovenija. Če smo prej skoraj brezupno mislili na kake spremembe, smo zdaj z velikim upanjem pričakovali, da bo - kot je nekdo hudo-

mušno napisal - slovenska politična emigracija vkorakala v Ljubljano „na belem konju...“

Napredek je bil velik. Odprtje slovenskega veleposlaništva v Buenos Airesu, možnosti udeleževanja volitev, nemoteno uvažanje našega tiska v Slovenijo (in tudi ponatisi tam), obiski političnih in kulturnih predstavnikov, izpopolnjevalni študij naših učiteljic in profesorjev, možnosti uporabe štipendij, nastopi naših zborov, folklornih skupin, likovnih ustvarjalcev, zadnja leta tudi

izvolitev predstavnika v državnem zboru, pa še marsikaj drugega, kar lahko bralci sami dodajo - kaže na velik korak naprej, če primerjamo s katerokoli dobo pod komunistično diktaturo.

A vse to smo si sami priborili z nenehnim utrjevanjem zavesti in prepričanosti v vrednote, ki smatramo, da so del slovenske duše. Tistim, ki priznavajo te vrednote, so nam (in nam še) pomagajo iz očetnjave, da smo deležni tega napredka in se ga moremo posluževati. Ker bo vse to, kar je slovenski človek ustvaril in se s tem ohranjal v tujem okolju, še naprej mogel uspešno gojiti le, če bo dobival svežega soka iz glavnine narodovega telesa. Za to rabimo pomoči, ne pa, da se nas katalogira kot izumrta vrsta, mumije, ki jih je treba popisati in postaviti v muzej med razstave fantastičnih bitij!

Prešli smo veliki teden, doživeli vstajenje - ki pa še ni popolno. Človek si želi - teži k popolnosti. Želimo si boljše demokracije, (p)oživitve zavesti, da je državljani tisti, ki odloča, kdo ima čiste in jasne namene z oblastjo, ki mu jo bo zaupal, in tudi spoznati, kdo ima take namene. Zato vstajenje ni en dan, eno leto, vstajenje bo trajalo še dolgo - toliko, kolikor časa bomo sami verjeli, da ga lahko dosežemo - mi in v Sloveniji - s svojim delom, molitvijo, prizadevnostjo, zagnanostjo in modrostjo.

6. 10. 1944: Prekop Jožeta Koščaka, ki so ga ubili partizani v Jelendolu
22. 10. 1943, iz množičnega grobišča na pokopališče v Višnji gori.

Slovenija spomladi 99

ANTON DROBNIČ

V Sloveniji je sedaj zgodnja pomlad. Sonce se je ogrelo, sneg izginja, vsepovsod se skozi odmrlo in od dolgoletnega snega potlačeno travo prebija novo zelenje in prvo pomladno cvetje se je že razbohotilo po vrtovih in travnikih. V naravi je čas novega rojstva, čas novega življenja.

Tudi slovenska država je še rosno mlada. Slovenska svoboda in samostojna država bosta letos dosegli komaj otroških osem let. Ena sama pomlad, komaj kaj spominov, veliko upanje in mnogo veselih pogledov v prihodnost. Tako bi bilo v pomladi slovenske države pričakovano, človeško normalno.

Nenormalnost je normalna

Vendar v Sloveniji stvari navadno ne tečejo normalno. Že med vojno so „borci proti okupatorju“ pobijali ljudi lastnega naroda in Slovenijo ob „osvoboditvi“ izpod štiriletne nacistične okupacije izročili v 45-letno komunistično okupacijo. Po padcu komunizma vladajo komunisti, po prelomu s preteklostjo nas v prihodnost vodi „kontinuiteta“, ljudje preteklosti, demokracije nas učijo diktatorji, vladi nove države predseduje predsednik stare, ki se hvali s „stabilno nestabilno“ vlado, vladna stranka glasuje proti vladi, opozicija za vlado, nova generalna državna tožilka se raje kot druga na seznamu demokratičnih tožilcev vpiše kot trinajsta na seznamu komunističnih tožilcev političnih komisarjev in tožilstvo po osmih letih „iz politike vrača k stroki“, za katero vemo, da je bila v rokah revolucije, namesto poprave krivic in pomoči žrtvam nasilja pomaga skrivati nasilje in krivce zanj, namesto iskanja resnice se boji resnice in jo preprečuje. Nekdanji komunisti sebe predstavljajo za borce proti komunizmu, protikomunistične borce pa za izdajalce, revolucionarji zanikajo revolucijo, množični morilci so častni občani, predsednik države poziva k pozabljanju zgodovine, sam pa je na vsaki prirreditvi zgodovine, z rdečimi zvezdami, srpom in kladivom, vlada skrbi za grobove nemških in italijanskih okupatorjev, nič pa noče vedeti za grobove in imena slovenskih vojakov, edino njihovo pokopališče sredi Ljubljane, „mesta kulture“, je še vedno barbarško oskrunjeno in uničeno, na glavnih slovenskih trgih pa stojijo mogočni spomeniki velikim morilcem. Navadno je v Sloveniji marsikaj nenavadno.

Nenormalnost je torej v Sloveniji nor-

malno stanje. Zato se mlada Slovenija pogosto obnaša kot starec. Stalno se ubada s spomini, ker jih nikoli ni hotela zares spraviti v red, kar naprej se spotika ob zgodovino, ker je nikoli ni hotela pisati z željo po resnici. Laž je bila začetek in bistvo komunističnega sistema, laž je bila poleg ustrahovanja glavno sredstvo za obvladovanje „ljudskih množic“ in laž je postala tako normalna, da je že sama želja po resnici nenormalna in jo je treba takoj zatreti. Resnica, ki si jo kdo drzne povedati, postane pravi škandal, s katerim se na veliko ukvarjajo časniki, ga meljejo politiki in si celo predsedniki pišejo pisma. Stari oblastniki s starimi spomini našo mlado državo oblačijo v stare cunje in silijo v stare navade. Takšna pa ni privlačna ne za mlade in ne za stare.

Za spravo potrebna sprava o spravi

Slovenija mora najti pot v normalno stanje, v vedro mladost. Ob tej misli se nam takoj zabliška beseda „sprava“. Hudo bi bilo reči, da sprava ni potrebna, da ni nujna. Navdušenje pa hitro pojenja, čim stopimo korak naprej in vprašamo, kakšna sprava, kaj je sprava. Nam je sprava priznanje zločina, kesanje in pokora. Nasprotniki menijo, naj mi pozabimo in odpustimo, saj nam to zapoveduje vera, predvsem pa naj molčimo in ne popravljamo njihove „dokončne zgodovine“. Nekaterim je sprava rokovanje predstavnikov dveh različnih skupnosti, drugim so to deklaracije z uravnoveženim razdeljevanjem krivde, vendar ne tudi

kazni. Nasprotno si mnenj in stališč o spravi je toliko, da bi za spravo bila najprej potrebna sprava o spravi.

Beseda o spravi med sprtimi Slovenci teče že več kot deset let, vendar ni še nobenega uspeha, ni priznanja zločina in kesanja, ni ne pozabe in ne splošnega sprejema ponarejene zgodovine, ni rokovanja dveh skupnosti, saj je ena že petdeset let mrtva v breznih ali v tujini, druga pa ne prizna niti njenih ostankov. Zločincev in njihovih žrtev ni mogoče uravnovežati, deklaracije pa ne dajejo nikomur ničesar razen male pozornosti njihovim avtorjem. Spravo med posameznimi ljudmi je že ali jo še bo prineslo vsakdanje življenje in je noben državni akt ne more ukazati. Noben besedni akt ali simbolno rokovanje tudi ne more prinesiti politične sprave med deli naroda, saj slovesne besede in simboli v naših razmerah ne vodijo v dejanja.

K spravi nas ne morejo voditi simbolna dejanja, tja nas lahko peljejo samo resnična dejanja, prava dejanja. Normalno stanje bodo dosegli samo z normalnimi dejanji. Za državo so temeljna dejanja ustava in zakoni. Ti morajo biti normalni, za vse državljane enaki. Urejati morajo sedanje razmere in biti usmerjeni v prihodnost. Nova hiša ne sme biti postavljena na stare, razklane temelje, zakoni ne smejo podaljševati težke zgodovine.

Prava dejanja

Ustava Republike Slovenije je takšno pravo dejanje. Ne pozna ne NOB in revolucije in tudi ne protikomunističnega odpora in kolaboracije. Ne opredeljuje zgodovine, zgrajena je na sedanjosti za prihodnost. Ustava ne pozna dveh vrst državljanov, za vse ima enake pravice in dolžnosti. Na ustavnem področju je sprava dosežena, je normalnost uresničena.

Samo eno stopnjo niže, na zakonodajnem področju, je že vse drugače. Enakopravnost in normalnost hitro izginja. Zlasti tako imenovani vojni zakoni delajo bistvene razlike med udeleženci državljskih spopadov pred več kot pol stoletja. Nekdanji mednarodni teroristi, ki so po ukazih Kominterne protipravno rušili tedanjo demokratično državo, so po zakonu zaslužni revolucionarji in heroji s posebnimi pokojninami tudi v demokratični in pravni državi Slovenije. Branilci države, naroda in njegove kulture so tudi v novi državi nepriznani, sovražniki in zločinci. Komunistični nasilniki, ki so med vojno in komunistično gverilo zakrivil smrt in sami pobili več deset tisoč Slovencev, nato po stoletja vzdrževali komunistično diktaturo in na koncu nasprotno osvoboditvi in ustanovitvi samosto-

jne Slovenije, so v novi državi z zakonom priznani veterani z vsemi privilegiji. Protikomunistični borci, kolikor jih je še ostalo po veliki moriji, nimajo nobenih pravic in jih zakon ne pozna. Nimajo niti pravic vojnih invalidov. Žrtve komunističnega nasilja, požigov, ropanja in izgonov po zakonu niso vojne žrtve in nimajo nobenih pravic. Protikomunistična stran je brez pravic celo po smrti. Pravna država Slovenija priznava status vojaških pokopališč z državnim varstvom partizanskim, italijanskim, nemškim in drugim okupatorskim grobovom, grobov slovenskih domobrancev in drugih enot protikomunističnega odpora, vojakov Slovenske narodne vojske pa ne priznava, jih ne varuje. Z novim zakonom jih poskuša celo odvzeti tistim, ki zanje sami skrbijo.

Za pot k spravi je najprej treba spremeniti razdiralne in nepravilne zakone in druge predpise, ki Slovence ne samo politično, ampak tudi pravno delijo na dve skupnosti z različno stopnjo človeških pravic. Takšna uskladitev neustavnih razlikovalnih zakonov z ustavnim načelom enakopravnosti je temeljna pravna naloga slovenskega parlamenta, je prvo normalno državniško dejanje, ki vodi k normalnemu stanju. Sprava ni sredstvo za normalizacijo, narodna sprava je stanje normalnosti, sprava ni pot, sprava je cilj, do katerega lahko pridemo samo po poti pravih dejanj.

V stari miselni formaciji

Šele ko bodo vsi zakoni in drugi predpisi dosledno upoštevali ustavno enakopravnost vseh državljanov, ne glede na njihovo politično prepričanje in poglede na preteklost, ko bodo odpravljene nelegitimni privilegiji enih in neustavna zapostavljanja in zaničevanja drugih, ko zgodovina ne bo predmet državnega normiranja in sankcioniranja, ko bodo vse oblastne in druge javne ustanove videle pred seboj samo državljana, se bomo lahko pogovarjali in dogovorili o pravih deklaracijah in drugih simbolnih dejanjih. Deklaracije stanje lahko slovesno ugotovijo in ga potrdijo, ne morejo pa ga ustvariti.

Za sedanje stanje duha na Slovenskem je značilno, da niti vrhovni državni voditelji niti večina politikov, časnikarjev in kulturnikov ne omenja in ne čuti nujnosti za ureditev teh temeljnih zadev. Še naprej živijo v miselni formaciji državljanske vojne in revolucije in še naprej delajo kot vojaki revolucije, kot pripadniki ene strani v nekdanjem državljanem spopadu.

Za večino vrhovnih oblastnikov je takšno obnašanje razumljivo. Bili so ko-

munisti in so še komunisti, saj so - kot je nekoč slikovito dejal Milan Kučan - komunistem pili že v zibki z materinim mlekom. Seveda bi se morali zavedati, da sedaj niso več otroci. Predsednik države bi moral vedeti, da je predsednik vseh državljanov in ne samo partizanov. Tega noče vedeti in zamudil je zgodovinsko priliko in najplemenitejšo nalogo, da narod in državo z dejanji pripelje v stanje normalnosti. Namesto, da bi šel v zgodovino kot najboljši slovenski komunist, ki je narod popeljal k spravi, bo ostal znan kot zadnji komunistični diktator na Slovenskem, ki je nekdanje komuniste in njihovo delo enostransko podpiral in varoval tudi po padcu komunizma.

Povsem nerazumljivo pa je, da o temeljnih slovenskih vprašanih molči predsednik državnega zbora, ki je za svojo glavno nalogo razglasil gradnjo mostov. Že tedaj je bilo jasno, da ne ve, kje in kako jih bo gradil, saj je k razglasitvi te svoje dejavnosti povabil predstavnika partizanskih borcev in govoril o njihovem boju, protikomunistične strani pa ni povabil in niti ne omenil. Kasneje se je takšno razlikovanje še pogosto pokazalo. Od zakonodajnega organa s predsednikom, ki javno govori, da z enakim spoštovanjem hodi tako na partizanske kot na domobranske prireditve, pri tem pa niti ne pomisli, da so domobranske prireditve samo žalne slovesnosti za zločinsko pobitimi, partizanske prireditve pa triumfi in veselice tistih, med katerimi se skrivajo morilci, ni utemeljeno pričakovati enakopravne zakonodaje.

Prav tako neobčutljivi za prave vzroke narodnega razdora so mnogi politiki, časnikarji in zlasti tudi vidni kulturniki. Mnogi so iskreni nasprotniki komunističnega nasilja in celo nasprotniki sedanjih oblastnikov iz vrst nekdanjih, čeprav so nekoč sami bili njihovi kolegi. Vendar njihov spomin in njihovo nasprotovanje komunističnemu totalitarizmu seže samo do „svinčenih časov“ po Kavčiču. O krivavih časih pred Kavčičem in zlasti med vojno nočejo mnogo slišati in še manj govoriti. Delna izjema so samo povojni množični pobji, ki so jih prisiljeni nekako priznavati celo sami partizani, ker jih pač ne morejo več tajiti in ker jih lahko napijejo Beogradu in JNA, seveda samo formalno, saj Beograd ni ničesar ukrepal brez Ljubljane, v sestavu JNA pa so tedaj bile tudi vse slovenske partizanske enote. Seveda tudi povojnih pobojev ne obsojajo, saj je bilo po njihovem izdajalce potrebno kaznovati. Pokole samo obžalujejo, ker so bili izvršeni brez sodbe. Kot da so tisti umori, ki so jih ukazali partizanski „sodniki“ med vojno in po

njej, bili kaj bolj zakoniti in pravični. Zelo pa poudarjajo nasilje in krivice, ki so bile narejene njihovim rdečim prednikom pod obtožbo pripadnosti Informbiroju ali kasneje njim samim.

Vzroki takega obnašanja

Takšno obnašanje številnih, v javnosti znanih Slovencev, ima več vzrokov. Kot nasprotniki totalitarnega sistema - v resnici so bili večinoma samo nasprotniki režima, težko priznajo, da so se številni Slovenci komunističnemu terorju uprli tudi z orožjem v protikomunističnem odporu, prvem in edinstvenem v okupirani Evropi, še preden je ta zmagal in postal totalitarna država. Težko priznajo, da so v tem odporu ali zaradi njega tisoči zgubili življenje, bili pol stoletja preganjani ali izgnani. Če bi to priznali, bi se njihov zelo pozen odpor pokazal relativno nezaten in pogosto samo salonski. Zato o protikomunističnem odporu in njegovih boricah raje ne govorijo ali pa jih omenjajo le v zvezi s kolaboracijo in podobnimi politikomistarskimi propagandnimi triki. Pomemben in bolj razumljiv razlog je to, da so večinoma otroci partizanskih staršev in da ne morejo zavreči družinskih svetinj. Tudi to, da so bili vzgojeni v komunističnih šolah in ne morejo pozabiti partizanskih pravljic in mitov. Ne nazadnje pa je seveda v današnji Sloveniji takšno obnašanje tudi najbolj udobno. Poklonitev uradno in javno ustoličeni medvojni zgodovini ne prinaša nobenih težav, nasprotno, daje celo dovoljenje za dokaj svobodno kritiko kasnejših svinčenih časov, časov odraščanja sedanje generacije. Pravilo je torej, kar napadajte totalitarno državo, samo NOB nam pustite pri miru. Velika slovenska liberalna srenja je zelo zadovoljna.

Zato se naša demokracija vse bolj spogleduje z diktaturo. Govorijo o temni strani meseca, kar pomeni da priznavajo tudi svetlo. Nič pa nočejo vedeti o časih, ko je bila na nebu samo rdeča zvezda. To zvezdo je v pravem ali v prenesenem pomenu vse pogosteje videti tudi na našem nebu. Še zadnje pomembne položaje prevzemajo nekdanji komunisti, člani komunističnega centralnega komiteja in drugi stari funkcionarji. Gonja zoper Cerkev, vero in duhovnike postaja vse bolj splošna in silovita. Predsednik države se vse pogosteje oglašava v zadevah, ki ne spadajo v njegove pristojnosti. Socialne razlike so vedno globlje, revščina vedno večja in vsako leto se rodi znatno manj otrok kot leto prej. Šola je državna zadeva in ne stvar staršev, iz nje prihajajo novi rodovi breznarodnih liberalcev. Poštenje je neznan pojem,

Slovenija danes

BRANKO ROZMAN

„Bog našo nam deželo, Bog živi
ves slovenski svet”

S temi besedami Prešernove Zdravljice (ki jih sicer na nobeni proslavi ne slišimo, saj je za naš prostor „Bog” težka beseda) je končal pevski zbor Ljubljanskih madrigalistov letošnjo proslavo v Cankarjevem domu, ob kateri je imel gledalec občutek: „To je Evropa!” Z velikim estetskim občutkom postavljen na scena (izbrani in ubrani toni luči), izvirna slovesna govornica, simpatična „Primičeva Julija”, ki je program povezovala, odlično odigrana Nova pisarija in izrecitirana Šalamunova Duma in končno celotni koncept programa s predstavitvijo nagrajencev prek podob, besed in glasbe - skratka, enkratno!

Kdo se boji Barbare Brezigar?

Ministri iz vrst LDS so Barbaro Brezigar soglasno odklonili za generalno državno tožilko in predlagali Zdenko Cerar ter tako s preglasovanjem povozili Marjana Podobnika.

Zakaj ni bila Brezigarjeva za Drnovška sprejemljiva kot generalna državna tožilka? Ker ne bi bila strokovnjakinja? Ne, strokovnjaki ji priznavajo najvišjo strokovnost. Ker ne bi bila pri delu uspešna? Ne, prav z uspehi posebne tožilske skupine, ki jo vodi, se naša vlada postavlja v Bruslju. Ker gre Brezigarjevi za resnico in pravico? Ja, zato. Bo-

odloča korist in interes.

To je slika splošne in sistemske normalnosti. Treba se bo vrniti v normalno stanje na vseh področjih. Druga možnost je samo splošen propad naroda in države.

Vendar, danes je cvetna nedelja. Kot je cvetna nedelja zagotovilo skorajšnje velike noči, naj bo naša osvoboditev pred osmimi leti zagotovilo, da nam bo po velikem petku sedanjih nesorazumov in težav kmalu posijala zarja vstajenjskega jutra, velika nedelja slovenske vedrine in upanja, slovenske normalnosti.

jijo se, da bi nadaljevala z razkrivanjem preteklih partijskih zločinov, kot je Drobnič zložil zahtevo po ponovitvi Rožmanovega procesa. Zato so predlagali za generalno državno tožilko Cerarjevo, nekdanjo sekretarko in poznejšo predsednico partijske celice za zdravstvo, kar je še toliko bolj čudno, ker sta tako Kučan kot Drnovšek ponovno zahtevala, da naj bi važne funkcije v državi prevzemali kandidati po strokovnih kriterijih, ne pa po strankarskih.

Na čem se je razbil Demos? - Dr. Jože Pučnik, Demokracija (10. feb.):

Ključna slabost Demosa je bila v dejstvu, da poleg zahteve po nacionalni osamosvojitvi ni odločno podpiral tudi zahteve po hitri strukturni spremembi realsocialističnih institucij v Sloveniji. Pomembni predstavniki Ruplove Demokratske zveze, Plutovih Zelenih in še katere druge pomladne stranke so zavračali razglasitev nelegitimnih privilegijev stare politične in ekonomske elite, se pri tem sklicevali na „pravna načela” in se s tem spremenili v naivne branilce komunistične kontinuitete. Na tem ključnem vprašanju se je razbil Demos, ko je izvedel osamosvojitvev.

Lov na nadškofa - Janez Markeš, Mag (10. feb.):

Lov na Rodeta je odprt vse leto, s Cerkvijo vred ima nadškof konotacijo nečesa slabega, slovenstvu in Sloveniji škodljivega. Skupaj z inštitucijo, ki jo vodi, je zasedel tradicionalno vlogo razrednega sovražnika. Njegovo vlogo izpeljujejo neposredno iz Rožmanove, to pa iz fevdalne. Ta dejstva govorijo v prid javne manipulacije, ki je popolnoma neodvisna od njegovega značaja ali napak, ki jih dela. Enako se godi z drugimi.

Do kdaj pohabljenost šole in občil?

Novinar Jež je v svojem pamfletu v Delu (13. feb.) pravilno pokazal s prstom na dve temeljni izkrivljenosti v našem prostoru, na šolo in na občila (čeprav je v svojem pisanju vsebinsko krepko sekal mimo).

Ne vem, iz koga se je delal norca, ko je zapisal, da slovenska „Cerkev ne priz-

nava velikanskega napredka, ki ga je slovensko šolstvo naredilo v minulih desetletjih”. V preteklih desetletjih je naredilo šolstvo po vsem svetu vsaj tak tehnično strokovni napredek kot v Sloveniji, to ve vsak otrok. Slovensko Cerkev moti pri našem šolstvu nekaj drugega, bistvenjšega: vsebinska plat pouka. Ta pa je v veliki meri še vedno nadaljevanje ateistične indoktrinacije.

Saj je razumljivo: učitelje so učili učenci čebinske šole. „Spominja nas na čase, ko so pred štiridesetimi, petdesetimi leti rekli: kaj pa se, kristjani, pritožujete, saj gre rektor univerze prof. Kuhelj vsako nedeljo k maši, tudi med tednom kdaj. Hkrati pa so iz učiteljskega izključevali dijake pred maturo, ker so hodili k maši, češ taki že ne bodo učili naše mladine” (dr. Kajetan Gantar, MAG, 17. feb.). Čas bi že bil, da bi postala naša javna šola idejno nevtralna.

Jež je v omenjenem pamfletu še zapisal: „... je nedavno neki psevdoteoretik nove, rodetovske katoliške desnice pripomnil, da se je z enako ali še večjo zagnanostjo (kot nad šolo) treba spraviti tudi nad medije; ti naj bi bili najhujši zastrupljevalci duhovnega okolja.” Ne vem, kdo naj bi bil ta „psevdoteoretik rodetovske desnice” - poniževalne oznake bi si Jež lahko prihranil -, a ugotovitvi, da bi bilo teba ustvariti med mediji pri nas miselno ravnotežje, je možno samo pritrčiti.

Saj je razumljiva kontinuiteta enoumnega pisanja: z njim lahko stare sile ohranjajo oblast, vpliv, denar, privilegije in ponarejenost zgodovinske resnice o naši polpreteklosti. „Vem, da bo kdo rekel, da je bil škof Pirih nekoč v Delovi Sobotni priligi. Ampak to je dvolična poteza. Po eni strani intervjuvajo škofa ali pa enkrat letno uglednemu teologu odstopijo časopisni prostor, po drugi pa objavljajo članke, kakršni so bili v predbožičnih številkah omenjene priloge. Prekipelo mi je, ko sem videl, kako se ta gonja pred božičem stopnjuje iz številke v številko” (dr. Gantar, kot zgoraj).

Iz Šentjoškega dialoga - Janez Janša, Demokracija (13. feb.):

Stranke slovenske pomladi so zmagale že leta 1996. Zmagale so. Dobile so skupaj 20.000 glasov več kot vsi ostali. V normalni državi bi bilo to dovolj, da se sestavi vlada. Pri nas pa ne, ker sta oba manjšinska poslanca avtomatično na drugi strani in ker je Pucko prestopil. Drnovšek je na oblasti s prevaro in ne s poštenimi volitvami. Z nakupom.

Čakalo se je do konca mandata (ge-

neralnega državnega tožilca Drobniča), da je sodišče zavrnilo zahtevo za ponovno sojenje Rožmanu, in to s takimi procesnimi napakami, kot smo lahko brali, da se Bog usmili našega sodstva. Če je vse res, kar pravijo o Rožmanu, zakaj pa ne pustijo še enkrat sojenja? Če je bil res tak zločinec, se bo to brez problema izkazalo, in to v pravni državi. Zakaj so proti obnovi procesa? Ve se, v kakšnih pogojih je potekal. Tisoč formalnih in procesnih napak je bilo. Bojijo se rezultata. Potem pade vsa ta zgradba, na kateri se gradi.

Genij ali...? - dr. Peter Vencelj, Delo (21. feb.):

V oddaji Verovati, ki je bila 2. februarja na TVS 2, je docent dr. Marjan Smrke, sociolog in učitelj na Fakulteti za družbene vede, izjavil, da „ne bi imel nobenih težav, če bi želel v petih minutah iz obstoječe svetovne literature sestaviti knjigo, ki bi bila po duhovni vrednosti veliko močnejša, kot je Biblija“.

Dr. Smrke kot učitelj na FDV sodeluje pri pripravi potencialnih kadrov za pouk spornega obveznega predmeta o religijah, glede na njegovo mnenje pa vidimo, kako imajo starši (kristjani) in Cerkev prav, ko se bojijo, da bodo diplomanti FDV imeli do Svetega pisma podoben odnos kot njihov učitelj.

Nebeška vrata laičnosti - Klemen Pisk, Delo (20. feb.):

V Delu sem izpod peresa novinarka Saše Vidmajer prebral, da v deželah z izrazito katoliško tradicijo blagoslovitev prostorov slovenskega veleposlaništva v Švici ne bi bila nič nenavadnega, za Slovenijo pa je to nesprejemljivo.

Nekateri torej Slovenije ne štejejo med države z izrazito katoliško tradicijo. Najbrž zato, ker po naših šolah še vedno visijo Titove slike in nas totalitaristični spomeniki spremljajo na vsakem koraku. Najbrž zato, ker na mnogih shodih še vedno lahko opazimo zastave z rdečo zvezdo, ki se pojavlja celo dandanes v državnih simbolih. In tudi zato, ker so časopisi tako pošteni, da si v osmrtnici ne upajo objaviti križa.

Potemtakem res ne živimo v državi z izrazito katoliško tradicijo, zato pa je v bistvu čudno pretresljivo, ker statistični podatki govorijo drugače. V režimskih kletkah so se levili levi, ki zdaj rjovejo po časopisih čez cele strani in nam obljublajo nebeška vrata laičnosti.

Komunizem je bil kriminalen - Boštjan Turk, Delo (20. feb.):

JANEZ PAVČIČ

slovenski mučenec

Karel Wolbang - Jožef Kočar: *REQUIEM ZA ORGANISTA*

V petek, 15. maja 1942, je Mravljetoj Vinko pokazal v šoli neka pet stavkov dolgo z imeni in grožnjami opremljeno obsodbo vodilnih mladcev učiteljsčnikov. Prva dva na seznamu sta bila **Janez Pavčič** in **Vinko Mravlje**. Opozoril je Pavčiča, katerih učiteljsčnikov naj se posebej pazi, ker ga nameravajo ubiti.

Ko je Janez popoldne odhajal iz šole, pouk so imeli tedaj za Bežigradom, je opazil, da mu sledi trojica komunističnih sošolcev, na katere je bil opozorjen. Trikrat so prečkali cesto, pri glavnem kolodvoru pa je Janez zavil v restavracijo in jo takoj zapustil skozi druga vrata. Pomešal se je med ljudi ter videl, da so zasledovalci obstali onkraj ulice in ga čakali. Po velikih ovinkih se je nato previdno odpravil domov.

Okrog osmih zvečer istega dne so se bizoviški pevci zbrali pri „Mežnarjevih“, (Pavčiči so bili namreč mežnarji v Bizoviku, Janez je bil organist) k redni pevski vaji. Ker je bil naslednji dan spomin svetega Janeza Nepomuka in god župnika Janeza Črnica, so mu pevci pripravili vezilo. Vsem se je zdelo čudno, kako da Janeza tako dolgo ni iz šole. Moral bi priti že zdavnaj, saj je obljubil, da pride zaradi župnikovega godovanja prej kot drugokrat.

Končno je le prišel. Bil je razburjen. Odložil je aktovko, se vsedel mednje in povedal: „Dragi pevci in pevke! Skupaj z nekaterimi sošolci sem kot Župec in

Kikelj obsojen na smrt. Po naključju sem dobil to sporočilo v roke. Sam sem ga prebral. Že danes je šla komunistična trojka za menoj, da bi me ustrelili, vendar se jim ni posrečilo. Izognil sem se jim in po ovinku prišel domov. Govorim vam odkrito. Morda me bodo res ubili. Zato ker zagovarjam papeža, škofa, duhovnike in katoliške može in fante, ki jih komunisti blatijo, da so narodni izdajalci, in pobijajo. Na smrt so me obsodili, ker odločno zavračam komunizem in ne odobravam njihovih revolucionarnih na-

„Črna knjiga komunizma“ (Le livre noir du communisme, Editions Robert Laffont, Paris 1997) je v strokovni literaturi ena najbolj verodostojnih študij o komunizmu. Komunizma ne definira le kot totalitarizem, temveč opira se na seštevek žrtev (100 milijonov) za to zablodo uporabljajo oznako „kriminalna“. Komunizem ni samo totalitarizem, temveč tudi in predvsem kriminalen, ker je v bistvu te univerzalne totalitarne doktrine zaznati enake elemente kot pri kaznivih dejanjih.

Nadpastir po logiki cinizma - Peter Kovačič, Delo (13. feb.):
Vatikan ni prisluhnil slovenski

katoliški javnosti, kakšnega nadpastirja želi, pač pa je povprašal politiko. Pri tej pa je obveljala logika cinizma. In tako bo tudi v prihodnje, kot je bilo domala skozi vso preteklost, vodstvo slovenske Cerkve izraz tujih in ne slovenskih interesov.

Pisec gornjih vrstic najbrž ne ve, da so bili vsi dekani ljubljanske nadškofije vprašani, kdo naj bi bil novi ljubljanski nadškof, in da se je Vatikan ravnal po njihovem mnenju. Trditev, da je bilo domala skozi vso preteklost vodstvo slovenske Cerkve izraz tujih interesov, je pa čisti cinizem.

črtov, ker odvrčam ljudi od tega največjega sovražnika človeštva. Ne morejo me ujeti v svoje mreže, zato se me skušajo na nasilen način znebiti. Vi me poznate, sami lahko presodite..." (Odlok iz knjige **Rekvjem za organista - Janez Pavčič**).

Misijonar **Vladimir Kos** iz Tokia je zapisal o knjigi: „*Iskren Boglonaj za Rekvjem...*, ki mi nekdanjemu domobrancu pomeni dvojni dar: v ponos, da smo Slovenci z božji pomočjo premogli tako čudovite mučence, ki v ničemer ne zaostajajo za klasičnimi krščanskimi mučenci; v drugič pa je knjiga dar mojega prijatelja K. Wolbanga, ki nas vseh tudi po odhodu v nebesa ni pozabil.

Knjiga je svojevrstna umetnina; že sam naslov privablja. Potem je privlačna tudi zunanja oprema. Vsebinska je pretresljiva; ne le z ozirom na potankosti grozodejstva, ampak tudi z ozirom na prikrito preganjanje, ki ga je mučenčeva družina morala prestajati. Tudi v tem se razodeva veličina slovenskega katolištva!

In še nekaj vam iz srca želim: da bi bili zmeraj ponosni na naše slovenske katoliške mučence in mučenke, bodisi iz domobranskih vrst, bodisi iz vrst slovenskih družin in slovenskih posameznikov! Z njimi nas je Kristus postavil v vrsto velikih katoliških narodov, čeprav nas je matematično malo..."

Pisatelj **Vinko Beličič** je zapisal: „*Knjiga je zelo lepo opremljena in tiskana. Najprej jo je prebrala moja žena Ljubljanka in jo pohvalila. Tudi mene je branje zaneslo v čase in razmere, ki bi jih bilo, če bi jih smeli, najbolje pozabiti. Saj ubujanje medvojnih spominov nujno dreza v stare rane. Toda naša izumirajoča generacija mora do zadnjega pričevati. Tiskana beseda ostaja in pričuje dalje. In novi zgodovinarji ne bodo mogli mimo nje...*”

Slovenci imamo mnogo svetih ljudi pri Vsemogočnem, katere bo Cerkev počasi razglašala za svetnike; imamo tudi premnogo mučencev, ki so pogumno dali svoje življenje za Boga pod komunističnim terorjem.

Janez Pavčič - Mežnarjev Ivan je bil star 18 let, ko so ga komunisti po strašnem mučenju zverinsko pokončali v poliških gozdovih v maju 1942. Mlad, navdušen, zaveden Slovenec in praktičen, aktivni katoličan je navdušil nas mlade iz Bizovika in učiteljišča.

Najbolj srečnega se je počutil med svojimi fanti. Po razpustu Fantovskega

odseka se je trudil, da bi ostali značajni, verni in pošteni. Bil je velik nasprotnik kletvin, kvant in pijačevanja. Navduševal jih je za lepo fantovsko pesem in zdravo veselost. Ko so Italijani prepovedali petje na vasi, je fante in dekleta še bolj pritegnil k petju pri cerkvenem zboru. Nekateri je vabil tudi na dom, da so ob klavirju zapeli kakšno narodno. Janezova vztrajnost je rodila lepe sadove. Navduševal je nas mlade za pogosto prejetje svetih zakramentov. Na praznik sv. Jožefa, 19. marca 1942, je Janez poslednjič v večjem obsegu organiziral v Bizoviku skupno obhajilo mož in fantov. S precej dolgo molitveno pripravo je skušal s svojimi vaškimi sodelavci doseči, da bi na ta praznik v čim večjem številu s skupnim svetim obhajilom izpovedali svojo vero. In na praznik svetega Jožefa so bizoviški fantje pristopili k obhajilni mizi, med prvimi je bil Janez. Bizoviške terence je njegovo versko prizadevanje vedno bolj razburjalo.

Po kosilu sta se Janez in župnik Črnilec veselo pogovarjala o prazniku in skupnem obhajilu mož in fantov. Janez je zamišljeno dostavil: „Samo škoda, da sem pogrešal dva, ki sta še vedno pri partizanih. Boste videli, gospod, da bosta še letos na praznik Brezmadežne, ko bomo spet napravili skupno obhajilo fantov in mož, tudi ta dva zraven. Molil bom in toliko časa prosil, dokler ne izmolim od Boga.” Bog je res uslišal njegovo prošnjo, vendar za ceno njegovega mladega življenja.

Župnik Črnilec je o Janezu zapisal: „*Veliko fantov sem poznal v svojem dušnem pastirstvu, pa v tridesetletnem delu med mladino nisem našel nobenega tako globoko vernega, kot je bil Janez Pavčič. V vasi je hotel ustvariti žarišče prenovitvenega delovanja, ognjišče, okrog katerega naj bi se zbirala zlasti mladina, da Bogu potoži svoje potrebe in črpa iz njega moči, toplote in ognja. Želel je, da bi bizoviški tabernakelj postal vsem vaščanom neizčrpana zakladnica vsega svetega, dobrega in lepega... Da je bilo v vasi Bizovik s približno 600 prebivalci letno čez 20.000 obhajil, je bila v precejšnji meri Janezova zasluga.*”

Še marsikaj lepih in doživetih pričevanj o Janezu je zbranih v knjigi **Rekvjem za organista**, ki jih je zbral duhovnik **Karel Wolbang** kmalu po njegovi mučeniški smrti in zapisal v knjigi **Jožef Kočar**, izdala in založila pa **Založba Družina**.

Nekdanja bizoviška mladina - Janez

OB SPOMINU NA PATRA FORTUNATA OFM

Lanskega leta oktobra nas je za pustil pater Fortunat Zorman. Mnogi se ga spominjamo še iz begunskih let, ko je posvečal večji del svojega časa mladini v peggeškem, kasneje pa v spittalskem taborišču. Manj znano pa je, da je bil pokojni pater pred odhodom v tujino kurat gorenjskih domobrancev. V tej duhovniški službi ga je doletela žalostna dolžnost, da je 18. aprila 1945, le nekaj tednov pred koncem vojne, spregovoril na grobu padlega domobranca Franceta Hribovska, brata pesnika Ivana. France je bil domobranec na postojanki na Brezjah. Poslovilne misli patra Fortunata ob njegovem grobu bi lahko bile izrečene na tisočerihih grobovih iz tistega časa. Naj bodo objavljene v spomin njemu, ki jih je izrekel, in vsem fantom in možem, katerim bi lahko bile namenjene.

zovi prijatelji smo poslali prošnjo gospodu nadškofu za postopek, da ga Cerkev proglasi za mučenca. **Janez Pavčič** je naš priprošnjik pri Bogu in naše prošnje k njemu niso zaman, s svojo mučeniško smrtjo izprosi pri Bogu uslišanje naših prošenj. Zatekajmo se k njemu z zaupanjem, da bo naš prošnik pri Bogu!

Priporočamo to knjigo zlasti mladini, da bi ob branju njegove življenja spoznala in zaživela ideale, za katere so živeli in umirali naši mučenci kot je bil **Janez Pavčič**.

Pavla Lovše Korošec

Radovljica, 18.4.1945

Ko se poslavljamo od Tebe, dragi Francelj, od borca in junaka, je naša dolžnost, da se Ti zahvalimo za vse, kar si dal s svojim življenjem svojemu narodu. Zahvalimo se Ti za Tvoje zgledno življenje. S svojim življenjem si dokazal, da sta beseda in ljubezen slovenske matere padali v Tvoji duši na rodovitna tla. Težka je žrtev, ki jo doprinaša Tvoja mati, a tolažilna je v tej bridki uri zavest, da si ostal sredi pokvarjenega, zmaterializiranega sveta, kateremu sta bog nupuh in poželenje, zvest vsem vrednotam in svetinjam, ki smo jih prejeli od svojih očetov, zvest ne samo v praznih debatah in razgovorih pri zaprtih durih in zatemnjenih oknih, temveč v dejanju. Hvaležni smo za Tvojo zvestobo v dejanju, ker si se z njo pridružil onim, ki so za svoj narod pripravljani doprinašati največje žrtve. Doprinesel si največjo žrtev; daroval si svoje življenje, da bi narod živel.

V svojem žrtvovanju si bil veder in vesel in s tem svojim tovarišem vlival pogum in voljo do žrtev, ki jih zahteva naš čas.

Nobeden ne more zakriti, tudi nasprotniki ne, da si bil dober fant, pošten, značajan in veren, zato govorijo, da si zapeljan stopil med borce proti brezbožnemu in protinarodnemu komunizmu. Vem, dragi Francelj, in vedo vsi, ki Te poznajo in je v njih še kaj iskrenosti, kaj bi odgovoril na ta očitek. Tvoje ustnice so neme. Nikoli več ne bomo z njih slišali besede polne veselja in smeha, a Tvoje prestreljeno srce nam danes govori: „Nisem bil zapeljan, nisem se v svoji mladostni neizkušenosti odločil, da tudi v dejanju pokažem, da odklanjam brezbožni in protinarodni komunizem, ki je smrt naroda in vsega, kar je z narodom tesno povezano. Ne, nisem bil zapeljan; to sem storil, ker sem se zavedal, da je danes vsak postavljen pred vprašanje, ali odklanja brezbožni in protinarodni komunizem ali ne. Na to vprašanje mora vsak odgovoriti; kdor ne odgovori, kdor molči, ta je že podlegel zmotam, ki jih seje komunizem po vsem svetu; to sem storil, ker sem vedel, da narod zahteva od nas žrtev. V tem prepričanju sem doprinesel največjo žrtev: umrl sem, da bi narod živel.“ Tako nam govori Tvoje prestreljeno srce, dragi Francelj!”

Tvoji materi, sestram in bratu, vsem, katere si ljubil in so Tebe ljubili, nam, ki smo v Tebi izgubili prijatelja, so v tolažbo besede Svetega Duha, ki so zapisane v 4. pogl. knjige Modrosti: „Ker je bil

Slovenski gorniški tečaj v Bariločah

VERONIKA VIVOD

Od 5. do 17. januarja je potekal v Bariločah gorniški tečaj za slovensko mladino. Udeležilo se nas je 10 mladih: Pavel Šparhagl, Martin Vomberger, Bine Magister, Kristina, Damijan in Matjaž Žužek, Alenka, Veronika, Kristjan in Tone Vivod.

Tečaj je bil namenjen vsem tistim mladim Slovencem s planinskim duhom, ki bi si želeli naučiti osnove plezanja in si nabrati izkušnje v andskih vzponih. Za tečajnike ni bilo potrebno predhodno znanje o plezanju, ampak samo dobra telesna kondicija, ljubezen do narave in dobra volja (tudi trdna volja). Predvideni vzponi niso bili zelo zahtevni po stopnji plezalske lestvice III, IV, V (merjeno po evropski lestvici od I do X. Namen tečaja je bil ohraniti stik človeka z naravo in gojenje čuta za ohranjanje neokrnjene narave. Tečajniki smo polno izkoristili svoje bivanje v gorah in v prijateljskem vzdušju preživeli lepe počitnice v naravi ter si nabrali izkušnje v gorah.

Organizator in pobudnik tečaja je bil g. Boris Kambič, ki je skupno z g. Dinkom Bertoncljem vodil mlade pri vzponih, jih navduševal za plezanje in vedno stal ob strani. Tečajniki smo ju spoštovali in našli v njiju zgled vernih, poštenih, dobrosrčnih in veselih Slovencev. Občudovali smo nju-

Bogu vseh in je živel sredi grešnikov, ga je vzel. Umrli pravični pa obsoja žive hudobije in zgodaj končana mladost dolgo krivičnikovo življenje. Konec modrega vidijo, sicer pa ne razumejo, zakaj ga je Gospod vzel v svoje varstvo. Vidijo in zaničujejo njegovo smrt, Bog jih bo pa zasmehoval. Razdrobil bo te napihnjence, da bodo brez glasu in jih bo izruval iz temeljev in popolnoma bodo iz tolažbe. Vzdihovali bodo in njihov spomin bo brez tolažbe prešel. K obračunu svojih grehov bodo prišli vsi preplašeni in njihove hudobije jih bodo očitno težile. Tedaj bodo stali pravični z veliko srčnostjo pred onimi, ki so jih stiskali in zaničevali njihov trud.”

Zbogom, dragi Francelj, in na svidenje tam, kjer več ne bo ločitve in kjer si ti prejel in bomo tudi mi prejeli plačilo za žrtve, ki jih doprinašamo. ■

no spretnost za plezanje, ljubezen do narave in Boga, še bolj pa njuno dobro voljo, razpoložnost, skromnost in pripravljenost ob vsaki priložnosti.

Sodelovali pa so z vodjema tudi Marjan in Martin Mavrič, Matjaž Kambič, Milan Magister ml. ter Andrej in Bogdan Bertonec. Mladi tečajniki smo tudi ob njih odkrili v naravi božje stvarstvo in postali med seboj pravi prijatelji. Izkušnje, ki smo jih pridobili v plezanju, ne bomo nikdar pozabili, kaj še! Uporabljali jih bomo za nove avanture, saj načrtujemo že za naslednje leto. Vrednote, ki smo jih odkrili v naravi, v skupini, ko smo gojili prijateljstvo, in na osebni ravni, bodo ostala zasidrana v naših srcih in zapečateni v najlepših spominih.

Program, ki smo ga ob izvrstnem in sončnem vremenu do natankosti lahko izvršili, pa je bil sledeči:

5. januar: odhod z avtobusom iz Retira v Bariloče.

6. januar: prihod tečajnikov iz Buenos Airesa v Bariloče. Nastanitev v Stanu Slovenskega planinskega društva. Zvečer je bila dobrodošlica, predstavitev tečaja, učenje osnovnih vozlov za varovanje in srečanje z bariloško mladino.

7. januar: zjutraj odhod na Cerro Otto - Piedras Blancas - kjer je plezališče. Tam so bile vaje osnovnega plezanja: vozli, varovanje, spust ob vrvi; to je bila prva izkušnja plezanja po vzponih. Večerjali in prenočili smo v Meilingovi koči na Cerro Otto.

8. januar: zgodaj zjutraj je bil odhod s terenskimi vozili v Bahía López ter vzpon po zahodnem grebenu na Cerro López, po severnem vrhu na Pico Turista in La Olla. Ko smo po dolgi in naporni hoji prišli do koč na Cerro López, smo tam večerjali in prenočili.

9. januar: ob mrzlem sončnem dnevu se je začelo plezanje lažje smeri na Lópezu: Filo Norte. Mladi plezalci smo tam izkusili, da „gora ni nora, ampak nor je tisti, ki gre gor”.

10. januar: Mladi smo se udeležili slovenske maše, ki jo je daroval g. Franci Cukjati, naš duhovni vodja in zvesti spremljevalec ob andskih rastezajih. Bila pa je nedelja in bil je prost dan. Obstajala je možnost krajšega izleta po okolici, a smo

tečajniki raje mirovali, da smo si zopet pridobili energije za naslednji dan. Organizirali smo asado v poklon vsem organizatorjem in se zabavali pozno v noč!

11. januar: zjutraj odhod proti Cerro Catedral: šli smo po Slovenski stezi do Jezera Tonček in Koče Frey. Popoldne je bilo plezanje lažjih smeri v catedralskih stolpih in okolici koč. Postavili smo šotore ob jezeru, večerjali in se zabavali ob enkratni družbi sotaborjanov.

12. januar: zjutraj je bil odhod proti južnemu vrhu Catedrala, popoldne pa vrnitev v Bariloče po Slovenski stezi. Ustavili smo se Pod Skalco: tam smo dokazali vse spretnosti, ko smo preplezali zahtevni raztezaj Petričkove skalce.

13. januar: prosti dan in nakup hrane ter najem opreme (cepinov, obleke, derez in plastičnih čevljev) za na Tronador.

14. januar: zjutraj: prevoz do Pampa Linda pod Tronadorjem in vzpon s konji do koč Meiling. Pridružila se nam je ekipa televizijske oddaje iz Slovenije „Gore in ljudje“. Zvečer je bila tam večerja in nastal je razgovor ob Borisovih in Dinkovih doživetjih na gorah. Prenočitev v koči Meiling.

15. januar: ob temnih jutranjih urah se je začel vzpon na Pico Argentino - vzhodni vrh Tronadorja. Dosegli smo višek tečaja, ko smo vsi tečajniki srečni na vrhu uživali naravo in veselje ob doseženem cilju. Popoldne smo se vrnili peš do Pampe Linde, nato pa s terenskimi vozili v Bariloče. Zvečer večerja in prenočitev v Stanu.

16. januar: prosti dan in zaključek gorniškega tečaja v Stanu. Skupno srečanje ob asadu z bariloškimi rojaki ter televizijsko ekipo iz Slovenije. Mladi tečajniki smo se zahvalili organizatorjem tečaja in se jim poklonili s priznanji. Govoril nam je predsednik Slovenskega planinskega društva arh. Andrej Duh, nam na kratko razložil namen društva in kako je nastalo, obenem pa nas vzpodbudil za medsebojno sodelovanje in povezavo med organizacijami.

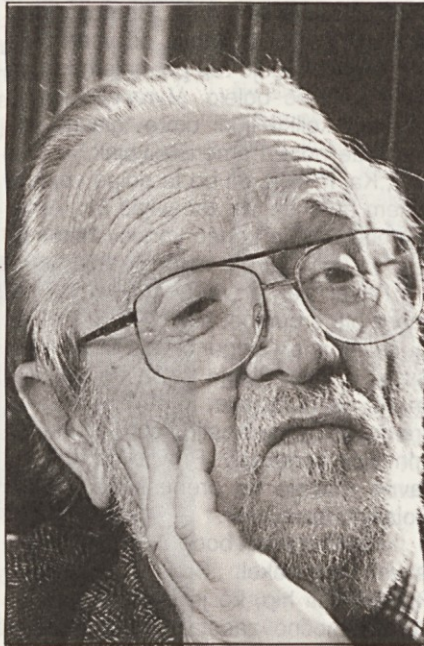
17. in 18. januar: za dva dni smo tečajniki podaljšali počitnice in šli v dobri družbi na izlet k jezeroma Stefen in Martin lovit ribe! Tam smo se odpočili od „napornih“ počitnic.

19. januar: poslovilno kosilo pri Kambičevih in odhod tečajnikov v Buenos Aires.

Tečajniki se zahvaljujemo vsem organizatorjem in sodelavcem za trud, dobro voljo in razpoložnost ob taki priložnosti. Očitno nam bodo te počitnice ostale za vedno v spominu, saj se vedno, ko se srečujemo, pogovarjamo, kako „fajn“ so ljudje v Bariločah in kako lepo je bilo tam.

POGOVORI ob kavi

Zapisuje Srečko Jug

Vsi časopisi, radio in televizija so bili polni novic o vojni na Kosovu. Po maši se mi je zdelo, kot da bi bili obrazi bolj zaskrbljeni. Tudi naši, medtem ko smo sladkali kavo.

Seveda je pričel Peter: „Pa se je začelo. In kakor 1941. leta, spet okrog velike noči.“

„Ne moreš primerjati. Takrat je že divjala druga svetovna vojna. Nemški napad na Jugoslavijo je bil del totalnega vojskovanja. Na Kosovem gre pa le za omejen konflikt,“ sem dvomil. Pa je Peter zamahnil z roko: „Kaj bo omejen. Vso Srbijo in še Črno Goro bombardirajo. Ko bodo še Rusi poslali pomoč Srbom, boš videl, kaj bo to.“

„Bombardirajo res, a to je precizno bojevanje, ne razbijanje vsevprek, kot nekoč,“ sem zamodroval. Ko pa sem videl Petrovo dvomljivo majanje z glavo, sem trditev podprl s člankom iz „Družine“ in navajal po spominu. „Ali sta brala, kaj pravi beograjski nadškof dr. Franc Perko, da Natove rakete zadevajo z izredno natančnostjo. Povedal je izkušnjo neke gospe, ki stanuje v enajstem nadstropju. Ponoči je stala na balkonu. Mimo je švignila raketa.

Mislila je, da bo zadela stanovanjski nebotičnik, pa je preprosto zavila in za nebotičnikom zadela cilj.“

„Bomo videli, koliko časa bo vojna še tako natančna,“ je Peter še naprej majal z glavo.

„V kakšno nesrečo je Milošević pognal Srbe!“ se je oglasil Pavel. „Po mojem mnenju je to situacijo namenoma izzval. Ljudje so ga bili siti, gospodarstvo je propadalo, država je bila v krizi, opozicija se je krepila do take mere, da ji je moral pustiti podpredsedstvo vlade. Z vojno pa je ljudstvo naenkrat na vse to pozabilo. S problemom na Kosovu je Milošević združil okoli sebe vse Srbe, tudi politične nasprotnike. Kateri Srb bi prepustil Kosovo Albancem kar tako? Zdaj bodo krivi vse bede le Natovi bombni napadi, ne pa njegova zgrešena politika.“

„Ampak to, kar dela Milošević, je zločin z veliko začetnico,“ je bil odločen Peter. „Res je in zato bo moral dati odgovor pred mednarodnim sodiščem,“ mu je pritrdil Pavel.

Ker so časopisna poročila površna in ne gledam redno televizije, o kosovskem problemu ne vem dosti. Zato sem vprašal moja sogovornika, kako se je pravzaprav to začelo. Kdo ima v tej vojni prav. Kdo je kriv. Peter je imel takoj pripravljen odgovor. „Kdo drug kakor Srbi.“ Pavel pa je naredil majhen požirek kave, pomislil in začel eno svojih dolgovernih razlag.

„Ni prav zvrčati krivdo na srbski narod, ki prenaša pod videzom demokracije še vedno Miloševićevo komunistično strukturo. Da bi se stari oblastniki obdržali na oblasti, so pričeli podžigati med ljudmi skrajni nacionalizem, ki se spreminja v nacizem. Prebivalcem Kosova, ki so po večini Albanci, so vzeli leta 1989 celo politično avtonomijo.“

„Saj sem rekel, da je vsa krivda na strani Beograda,“ je vztrajal Peter.

„Vse ne, ker so Albanci odgovorili z gverilo, 'osvobodilno vojsko', ne le proti režimu, temveč tudi proti srbskemu prebivalstvu na Kosovu.“

„Potem so oni pričeli z vojno?“ sem podvomil.

„Z vojno ne, z nasiljem pa,“ je spet imel svoj prav Pavel in nadaljeval. „V času srbskega vojskovanja v Bosni so Albanci na Kosovem izkoristili in tam terorizirali srbsko manjšino, da se je mnogo Srbov izselilo. Jugoslovska vlada je poslala na Kosovo proti gverilcem najprej policijo, potem vojsko in,

kar je najhuje, pustila je, da so se organizirali paravojaški oddelki, ki so pričeli ustrahovati Albance. Ti so pričeli bežati v Macedonijo, nato pa še v Albanijo."

„Zakaj pa so Američani, oziroma Nato, postali naenkrat tako človekoljubni, da so se čutili odgovorne za albanske begunce? Nikoli jim milijoni beguncev po svetu niso delali sivih las. Zakaj zdaj taka rahločutnost?" se je oglasil Peter.

„Mislim, da so tokrat kosovski Albanci 'nadmudrili' Srbe na diplomatskem polju," je pojasnjeval najin razgledani prijatelj.

„Kako pa so mogli priti albanski gverilci do diplomacije?" sem hotel vedeti. Pavel je tudi na to imel pripravljeno pojasnilo.

„Zahodnjaki so imeli v Bosni slabe izkušnje z Miloševićem. Zato so hoteli že lani pomagati, da bi prišlo na Kosovem do mirne ureditve s pomočjo sporazuma med jugoslovansko vlado in Albanci, pri katerem bi bil Nato opazovalec in garant. Prišlo je do pogovorov v Franciji, kjer so Albanci sprejeli razorožitev svoje gverile v zameno za zagotovilo Nata, da bodo obvarovali kosovsko prebivalstvo pred nasiljem Miloševićeve policije in vojske. In ker jugoslovanska vojska ni prenehala preganjati kosovskih Albancev, so Jugoslovani dobili od Nata ultimatum, da s tem prenehajo. Albanci so dosegli vojaško intervencijo Nata tako, ko so se sklicevali pred pokrovitelji mirovne konference, rekoč: 'Mi smo na vašo zahtevo, kot pogoj za dosego notranjega miru, razpustili gverilo, Srbi pa ne izpolnijo svojih obveznosti. Smo brez obrambe, naša usoda je v vaših rokah, odvisni smo od vaše zaščite.' Tako je postal konflikt mednaroden. Če Nato, ki letos obhaja 50-letnico obstoja, ne bi interveniral, bi zapravljal svoj ugled," je zaključil Pavel.

„Ampak večina od 750.000 beguncev, ki se zdaj drenjajo v Macedoniji, v Albaniji in v Črni gori, so prišli tja po pričetku bombardiranja," sem posegel vmes s svojim poznanjem razmer, ki sem si ga pridobil tisto jutro v časopisu. To pot mi je dvome razjasnil Peter: „Ko se je pričelo bombardiranje, so srbski oddelki pohiteli z etničnim čiščenjem Kosova. Pričeli so izseljevati Albance kar z vlaki. Tako čakajo begunci in izgnanci skupaj v zasilnih taboriščih na milost in pomoč zaveznikov. Slike s kosovskih meja spominjajo na naše be-

gunstvo pred pol stoletja. Samo da takrat ni bilo šotorov, ki bi čakali na nas."

„Ali niso Američani z bombami še povečali nesrečo, ki so jo nameravali preprečiti?" sem podvomil, pa je kar bruhnilo iz Petra: „To so človekoljubi, da jim ni para. Če so hoteli problem in ljudi res rešiti, bi morali Jugoslavijo vojaško zasesti in konec. Bombardiranje mest pa je najslabša od vseh rešitev. Mačku režejo rep po malem, da ga ne bi preveč bolelo. V resnici jim je vseeno, koliko ljudi umre, glavno, da ne pade noben ameriški vojak."

„Kaj mislita, ali bo to dolga vojna?" nisem hotel še jaz zabavljati čez Amerikance, ker je konec koncev razumljivo, da vsak varuje najprej svoje ljudi.

Pavel pa je vedel, da vojna ne more biti predolga, ker nihče noče, da bi se albanski begunci razšli po vsem svetu. Človekoljubje že, a ne do take mere, da bi države, ki se borijo z notranjo brezposelnostjo, sprejemale še množice beguncev. Pravijo pa tudi, da javno mnenje ne prenese več dolgih vojaških spopadov.

„Potemtakem bodo Srbi izgubili Kosovo," sem rekel. „Srbi so Kosovo že izgubili tisti hip, ko je rodnost njihovih družin močno zaostala za prirastkom Albancev," je menil Peter in še dodal, da se je veliko Srbov tudi iz Kosovega izselilo v mesta ter tako praktično prepustilo zemljo Albancem, ki predstavljajo danes tam 90% prebivalstva.

„Zdaj bi radi z državnim nasiljem popravili, kar so leta kot narod zamenjali," je pritrdil Pavel in dodal, da ne verjame, da bi Nato hotel za Kosovo neodvisnost. Menil je, da bo Kosovo poseljeno z Albanci, ostalo del Jugoslavije. „Tako se bodo Srbi lažje sprijaznili z dejstvom, da so si deželo, ki je zibelka srbskega naroda, zapravili sami, in to ne z vojsko. To, kar se danes dogaja Srbom na Kosovem, ko narod z večjo življenjsko silo prerašča šibkejšega, se lahko zgodi jutri kateremukoli drugemu narodu, ki premalo poskrbi za svoj naravni prirastek."

„Na primer Slovincem, če se ne bomo pravočasno spametovali," sem pripomnil. „Tako majhen narod, pa si gremo zagotoviti z ustavo pravico do ubijanja nerojenih Slovincem," je pritrdil tudi Peter. „Kot da bi pisal ustavo nekdo, ki želi narodu smrt. Rojaki pa tiho, kot da ne bi vedeli, da narod, ki ne spoštuje življenja lastnih otrok, izgine."

Peter je nadaljeval: „Ni dolgo tega,

IZ NAŠE KRONIKE

Občni zbor društva Zedinjena Slovenija je bil na belo nedeljo, 11. aprila, v Slovenski hiši; po poročilih odbornikov je bil izvoljen nov odbor za naslednjo poslovno dobo: predsednik Tone Mizerit; Podpredsednika dr. Vital Ašič in Marjan Loboda; tajnica prof. Neda Vesel Dolenc; blagajnik Jože Šenk, pomočnik cont. Milan Magister, v referatu za kulturo so arh. Jure Vombergar, Bogdan Magister, Andrej Golob, Dominik Oblak in Tone Oblak; v mladinskem referatu Stanko Jelen, dr. Viktor Leber, Metka Havelka Magister, Andrej Peršuh in Kristjan Vivod; v referatu za stike dr. Vital Ašič in prof. Jana Dobovšek; referent za šolstvo France Vitrih s sodelavci: Marjana Batagelj, Olga Fink, Saša Golob in prof. Metka Mizerit; v referatu za tisk Pavlina Dobovšek, Emil Cof, Irena Fajdiga, lic. Franci Markez in Vera Podržaj; referent za zgodovino lic. Albin Magister, v nadzornem odboru dr. Jože Dobovšek, Božidar Fink in lic. Tine Selan, v razsodišču pa arh. Marjan Eiletz, dr. Marko Kremžar in prof. Tine Vivod.

Občni zbor Našega doma v San Justu je bil v nedeljo, 18. aprila, Slomškovega doma v Ramos Mejiji v nedeljo, 25. aprila, Slovenske latinskoameriške trgovske zbornice pa v ponedeljek, 26. aprila, v Slovenski hiši msgr. A. Oreharja.

ko sem bral statistiko v tukajšnjem katoliškem tedniku „Cristo hoy", po kateri smo Slovenci uvrščeni med narode, ki so zaradi izumiranja med prvimi zapisani smrti."

„Zapisani, zapisani! Kaj se to pravi?" sem se ujezil. „Pa ne, da tudi ti verjameš v nekak determinizem. Boš videl, ko bodo rojaki doma videli, da gre zares, bodo imeli več otrok."

„Če bo še čas. Težko rano so zadali nešemu narodu komunisti z množičnimi poboji leta 1945, danes pa ga njihovi duhovni in pravni nasledniki „liberalni demokrati" peljejo v pogin na drugačen način, obakrat ob brezbriznosti večine rojakov," je pribil Pavel. „Kosovo je svarilo tudi za Slovence. Ob prenaseljenosti nekaterih sosedov je naša Slovenija zanje zelo vabljiva. Ob evropski zakonodaji nam bodo lahko pokupili zemljo, naselilo pa jo bo ljudstvo, ki bo hotelo živeti. Ali bomo to Slovenci?"

Pri tem Pavlovem razmišljanju nas je kar zazebló in kar ni bilo več volje za nadaljnji pogovor. Poslovlili smo se in razšli.

Pa še drugič kaj

+ ODŠLI SO +

Angelca Jerovšek

Rojena je bila 8. septembra 1937 v Lahovčah kot prva od treh deklet v družini. Imela je še tri brate. Ljudsko šolo je začela obiskovati v rojstnem kraju. Ko je družina maja 1945 bežala pred partizani na Koroško, je Angelca nadaljevala svoje šolanje v begunskih taboriščih Lienz in Spittal. Tam je bila njena učiteljica tudi gdč. Anica Šemrov. V Argentino je prišla s družino 27. oktobra 1948 kot enajstletno dekletce. Po prihodu v Argentino je Jerovškova družina takoj odpoštovala v mendoško provinco. Prvo delo in stanovanje so dobili 30 km iz Mendoze na kmetih v kraju Maipú, kjer so ostali devet mesecev. Edina, ki je ves ta čas ostala v Mendozi pri neki argentinski družini, da je pazila otroke, je bila Angelca, ki je to ločenost od ostale družine hudo občutila. Po nekaj mesecih je šla v argentinsko osnovno šolo in jo začela s tretjim razredom. Ko je nehala hoditi v šolo in malo je odrasla, je dobila zaposlitev v keramični tovarni Caces. Zadnjih deset let pa je delala v enem od podjetij Bajda, kjer so se ji iztekla leta za upokožitev. Seveda Angelca ni poznala pokoja. Ob vsem je skrbelo za svojo ostarelo mamo in z veseljem pripravljala najboljše svojim vnukom, ki so znali ceniti njeno ljubeznivost. Prvi znak njene bolezni sta bila prehlad in kašelj. A bila

sta znanilca resnejše bolezni. Zdravniki niso mogli prepričati, da ne bi po petih mesecih umrla, čeprav je do zadnjega upala na ozdravitev. Življenje se ji je izteklo 31. januarja 1999 v Mendozi. Pokopana je v Parque de Descanso v Guaymallenu, kjer z drugimi pokojnimi rojaki čaka na vstajenje. Naj počiva v miru!

Karel Lisjak

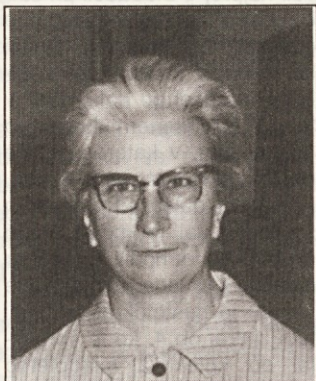
Pokojni je bil rojen 12. marca 1912 v kmečki družini v vasi Ustje pri Ajdovščini. Imel je še dva brata in eno sestro. Karel je bil po srcu kmet in njegovo največje veselje, živeti v stiku z lepo naravo rojstnega kraja, z delom na polju ali v vinogradu.

Življenjska pot v rodni vipavski dolini mu je potekala tako, kot mnogim njegovim sovrstnikom, zavednim Slovencem v času fašizma v Italiji. Iz otroških let se je spominjal, kako je bila ob koncu prve svetovne vojne iz zraka s francoskih letal bombardirana Ajdovščina, kjer so bila takrat velika skladišča municije in živeža. V prvem razredu ljudske šole je imel še slovenski pouk, že naslednje leto samo dve uri dnevno slovenščino, od leta 1920 naprej pa je bil ves pouk samo v italijanščini. Slovenski učitelji so bili prestavljeni v notranjost Italije ali pa so se sami umaknili čez mejo v Slovenijo. Pozneje so Italijani prepovedali tudi vsa slovenska prosvetna društva, vedno

agresivnejši fašizem pa je začel sežigati slovenske knjige, kjerkoli jih je našel. Prepovedali so tudi slovensko besedo in pesem v vseh javnih lokalih. Kdor se je v tem pregrešil, je bil kaznovan. Od svojega 17. do 20. leta je vsako soboto in nedeljo moral hoditi na predvojaške vaje. Za izostanke je bila določena denarna kazen. Po 18 mesečni obvezni vojaški službi je prišel domov. Zelo rad je pel in bil član pevskega zbora, ki so ga sestavljali fantje njegovih let, in kot sin zavednih slovenskih staršev se je s sovrstniki sestajal na tajnih sestankih, ki sta jih vodila znana goriška prosvetna in politična delavca dr. Janko Kralj in Besednjak. Na teh sestankih so razgovori v pretežni meri potekali o potrebi samostojne slovenske države, katera bi vključevala Trst in Gorico. Že takrat je dr. Kralj napovedal vojno, v kateri bo Italija končno premagana, z njo pa fašizem. Gospod Karel se je dobro spominjal požiga Narodnega doma v Trstu. Zažgali so ga od fašistov plačani slovenski izdajalci, ki so se v drugi svetovni vojni prvi prelevili v komunistične priganjače za OF. Drugo svetovno vojno je preživel kot topničar italijanske vojske. Vojaščina mu je vzela devet najboljših let. Bil je tudi ranjen skozi pljuča. Ko je pozimi v največjem mrazu prebiral ure in ure kot vojak na straži, mu je to pustilo posledice v nogah za vse življenje. V tem času - 19. novembra 1941 - se je poročil z Justino Strancar. Ko se je po italijanski kapitulaciji vrnil domov, so ga takoj mobilizirali partizani. Kmalu je spoznal pravi obraz OF, ušel partizanom in avgusta 1944 stopil v domobranske vrste. Bil je v 11. četi primorskih domobrancev. Ko je končala vojna, se je z domobranci umaknil v Palmanovo, kjer so morali oddati zaveznikom orožje. Potem je bil nekaj časa v taborišču Forlì, ko pa so se partizani umaknili iz Gorice, je tam delal, dokler se ni odločil za emigracijo v Argentino, kamor je prišel z ženo in dvema otrokoma 11. junija 1948.

V Argentini so Lisjakovi živeli najprej v Ciudadeli pri stricu gospe Justine. V začetku je gospod Karel delal v družbi kot zidar, si kmalu kupil zemljišče in začel po delu zidati v takrat oddaljenem Ituzaingó lasten dom, v katerega se je družina po dveh letih vselila. Kraj je bil daleč od prometnih sredstev, saj je moral on in družina 12 let hoditi 15 kvader daleč do prvega vozila. Tiste kvadre je nešteto krat prehodil tudi zjutraj ob 4, ko je spremljal do kolektiva mladoletno hčerko, ki je šla na delo. Po treh letih je postal krovec in se posvečal kritju streh vseh 40 let, do upokožitve. Delal je do svojega 78. leta. Streho je naredil v Slovenski hiši, na Pristavi, v cerkvi v Ituzaingó, po nekaterih cerkvah v Castelarju, zlasti pa je kril hiše mnogim slovenskim rojakom. Kljub vsemu je še našel čas, da je doma gojil kokoši, kmetoval in prideloval na domačem vrtu skoraj vse, kar je potrebovala družina. Kljub takšni zaposlenosti je imel smisel za družabnost in se je rad udeleževal slovenskih prireditev, zlasti na Pristavi, katere član je bil, in v Slovenski hiši. Nikoli ni manjkal na romanjih in bil tudi član Živega rožnega venca. 29. oktobra 1987 mu je po dolgi bolezni umrla žena, ki mu je rodila več otrok, od katerih je 6 živih in so nekateri zdaj poročeni. Sam je bil trdnega zdravja, saj je še pri svojih 81. letih splezal na orehovo drevo in klatil orehe. Prvi znaki bolezni - razširjenosti srca - so se pokazali pri 82. letih. Od takrat naprej je moral večkrat k zdravniku ali pa v bolnišnico. Zadnjikrat je bilo to lanskega novembra za 10 dni. Potem je bil doma, ali že ne več zdrav. Kljub temu je bil za prvi petek v marcu še pri maši in sv. uri na Pristavi. 28. marca pa je prišla njegova ura: na domu in ob navzočnosti njegove hčerke se je ustavilo srce tega zavednega, vernega in delavnega slovenskega moža. Vstajenja čaka na pokopališču v Moronu, daleč od svoje rodne Vipavske doline, o kateri je sanjal do zadnjega.

Zdenka Gornik

Rodila se je 17. maja 1922. leta v Cerknici na Notranjskem. Že v otroški dobi je izgubila očeta, ki ga je na velikonočni ponedeljek po vrnitvi iz cerkve nenadoma zadela srčna kap. Mama je ostala sama z njo in njenim starejšim bratom, pa v visoki nosečnosti. Čez nekaj mesecev se je rodila sestra. Vsa skrb za družino je bila na Zdenkini skrbni mami in bratu Lojzetu, ki se je najprej zaposlil kot kurjač parnega stroja v Premrlovi tovarni, a se istočasno usposobil za mehanika in kmalu dobil službo na železnici kot mehanik.

Ker je bila Zdenka v osnovni šoli zelo uspešna, jo je mama poslala v meščansko šolo na Rakek. V vsakem vremenu, tudi pozimi, je dan za dnem pešala eno uro v šolo. Sošolka je pripovedovala, da se je pogosto, vsa premražena in mokra, v šoli najprej ogrela in posušila. Trda je bila ta mladostna šola, a dobra priprava za poznejše življenje. Po meščanski šoli je opravila še Krištofov tečaj. Za tem pa se je pričela doba iskanja službe, v kar je sovpadala nesrečna druga svetovna vojna z okupacijo Italije. Dobila je službo na občini pri prehranjevalnem uradu. Pri tem delu je bila izjemno skrbna in je tudi mnogim v težavah pomagala. Ker pa v Cerknici ni bilo vaških stražarjev, so komunisti kmalu trgovino in občino izropali, zato so se z vso to dejavnostjo preselili na Rakek, od koder so za cerkniško občino urejali prehranjevalno oskrbo in druge občinske zadeve.

Prišel je maj leta 1945 in z njim pot v begunstvo. Velika skupina Cerkničanov, med katerimi je bila tudi Zdenka, je prišla peš do Ljubljane, od tam pa preko Gorenjske, Ljubelja do Vetrinja. Ker je vsa cerkniška skupina prišla pred Borovlje ravno v času, ko so imeli partizani zaseden most čez Dravo, so se podali skozi gozd pod Karavankami in Dravo, da bi dosegli kak drug možen prehod čez Dravo. Po dvodnevem tavanju so se znašli v nemogočem položaju, zato so določili Zdenko in še eno spremljevalko, da sta šli v vas ob Dravi, in da ugotovita, kakšna bi bila možnost priti preko Drave. Seveda, v vasi sta takoj prišli v roke partizanom. Zvedeli pa sta 8po preklinjanju nad „belčki“, da je most v borovljah v domobranskih rokah. Prav po čudežu sta se rešili v gozd, kjer ju je čakala skupina. Po hitri vrnitvi do Borovljel je vsa skupina srečno prišla v Vetrinje.

Po vetrinjski tragediji je Zdenka preživljala begunstvo najprej v Peggezu, nato v Spittalau. V taboriščih se je takoj vključila v apostolsko delo v organizaciji KA, kjer je s svojim delom, zgleodom in požrtvovalnostjo kmalu prevzemala vodstvene službe v veji dekliške KA. Ko je prišel čas preselitve čez ocean, se je že odločila za U.S.A., pa jo je g. Kalan pregovoril, da je končno pristala v Argentini.

Komaj je prišla do zasilne sobice v stari Slovenski hiši, že se je začelo njeno sodelovanje v službi slovenskega dušnega pastirstva. Njeno delo je bilo vsestransko: v organizaciji in delovanju v KA, pri vodenju tajniških in blagajniških poslov in razpošiljanju Oznani-la in Duhovnega življenja, Kato-liških misijonov, pri računskem vodenju nabiralnih akcij za zidanje Slovenske hiše itd. V vsem je bila na razpolago ostalim pisarnam v Slovenski hiši. Tudi vodenje podporne ustanove „Čebelica“ je bilo njej zaupano, saj je prav ta ustanova nudila mnogim rojakom v stiski brezobrestno posojilo. A pri vsem tem je

IZ NAŠE KRONIKE

Veliki teden v cerkvi Marije Pomagaj. Na cvetno nedeljo je blagoslovil oljčne veje in butarice ter maševal prelat Jože Guštin.

Na veliki četrtek je bila slovesna večerna maša ob 19. uri: berili sta brala Angelca Klanšek in Jernej Štefe, napovedovalec je bil inž. Tone Podržaj, maše-val

in pridigal je prelat Jože Guštin ob somaševanju Francija Cukjacija in Francija Šenka, pel pa je Mladinski zbor Slomškovega doma pod vodstvom prof. Ivana Vombegarja; po maši je bil prenos sv. Rešnjega telesa in čiščenje: od 20-21 žene (in tisti, ki niso mogli kasneje), od 21-22 moške in od 22-24 mladina.

Tudi opravilo velikega petka je bilo ob 19; napovedovalec je bil Bogdan Magister, berili sta brala Marija Zurec Čeč in inž. Janko Lavrič, pasijon (Mavova

Predsednik ZS Marjan Loboda na zadnjem občnem zboru med branjem svojega poročila. Ob njem podpredsednik Lojze Rezelj.

treba dodati še to, da je to vsestransko delo opravljala z velikim potrpljenjem, z veliko dušnostjo in veseljem. Delovni dnevi ji niso pomenili določene ure, temveč potreba. V Slovenski hiši je bila vedno ob vsaki priložnosti na razpolago ljudem, ki so želeli karkoli, in v katerikoli pisarni kaj urediti.

Vsega njenega dela ni mogoče napisati - upajmo, da je zanj prejela priznanje pri Bogu.

Njena bolezen je bila huda, saj jo je ovirala prav pri delu, ki ga je morala natančno in vestno izvrševati.

Zadnjih pet let je preživela v Domu sv. Vincencija v Slo-

venski vasi, kjer so ji nudili potrebno nego in kjer je po hudem trpljenju v zadnjih dneh našla počitek v Bogu. Umrla je 20. aprila, pokopali pa smo jo naslednjega dne na pokopališču Flores.

Za njo žalujejo njene prijateljice, ki so jo zvesto obiskovale. Omenim naj posebej gdč. Mici Pavli, ki je za Zdenko doprinesla velike žrtve. Zahvaliti se moram tudi vsem, ki so z gmotnimi sredstvi in predvsem z molitvijo spremljali Zdenko v njeni bolezni. Bog naj vsem vse povrne, ona pa naj za nas prosi pri Bogu.

A.K.

uglasitev) so peli msgr. dr. Jure Rode in pevci Mladinskega zbora San Justo; opravilo je vodil in pridigal dr. Alojzij Kukovica, asistiral sta mu dr. Rode in Šenk, pel je Mladinski zbor San Justo s pevovodkinjo Andrejko Selan Vombergar; po branju božje besede in petju pasijona so bile slovesne prošnje, češčenje svetega križa in obhajilo; za sklep je vodil križev pot delegat Jože Škerbec.

Na veliko soboto so dušni pastirji čez dan blagoslavljali velikonočna jedila. Obred velikonočne vigilije se je začel ob 21.; vodil ga je in pridigal prelat Jože Škerbec ob somaševanju prelata Guština in Antona Bidovca; napovedovalec je bil Tone Rode, berila so brali Danica Malovrh, Marcel Brula, Veronika Vivod, Gregor Modic in Mojca Vomber-

gar, mašno berilo pa predsednik ZS Marjan Loboda, pel pa je Gallus pod vodstvom Anke Savelli Gaser in ob orglanju prof. Vombergarja. Dušni pastirji, ki niso opravljali obrede, so vse večere bili na voljo za spoved. Udeležba rojakov pri obredih, celo na veliko soboto kljub slabemu vremenu, je bila množična.

Obisk dipl. jurista Antona Drobniča, bivšega državnega tožilca RS, in soproge dr. Lidije rojakov v Argentini je bil od 28. marca do 18. aprila; na cvetno nedeljo sta prišla kar z letališča k obredom cvetne nedelje v Slomškov dom; po zajtrku je bilo srečanje in pogovor z njim; slavnostni sprejem gostov je bil zvečer v Slovenski hiši; po pozdravih je Drobnič predaval o „Sloveniji danes“; naslednji dan je bil sprejem na veleposlaništvu

RS in srečanje z rojaki v Našem domu v San Justu; 30. aprila je bilo v Slovenski hiši kosilo z odbornicami in članicami Zveze slo-

venskih mater in žena, dr. Lidija Drobnič je predavala o „Sloveniji danes in ženi“, zvečer pa je bilo srečanje na Slovenski pristani; 31. sta gosta obiskala Slovenski dom v San Martinu; na veliki četrtek, 1. aprila, šla na božjo pot v Luján, zvečer pa se udeležila obredov v cerkvi Marije Kraljice in srečanja v Hladnikovem domu; 2. aprila popoldne sta se srečala z domobranci v Slovenski hiši in se nato udeležila obreda velikega petka v cerkvi Marije Pomagaj, prav tako obredov na velikonočno vigilijo; od 4. do 6. aprila sta obiskala rojake v Mendosi, 7. aprila v Slovenskem domu v Carapachayu, od 8. do 10. aprila pa rojake v Bariločah; na belo nedeljo sta se udeležila misijonske tombole v Slovenski vasi, od 12. do 15. aprila šla na turistični ogled Ognjene zemlje; 16. aprila sta bila na kosilu s slovenskimi dušnimi pastirji v Slovenski hiši, zvečer pa prav tam na večerji z območnim odborom SKD za Argentino in Južno Ameriko; 17. aprila sta obiskala Prešernovo, Slomškovo in Balantičevo šolo in radijsko oddajo Okence v Slovenijo, kosila z odborom v klubu Triglav, popoldne obiskala SSTRMB, zvečer je Drobnič govoril na kulturnem večeru SKA o temi „Slovenija - pravna država?“ 18.

aprila sta se prek Brazila vrnila v domovino.

47. misijonska tombola je bila v nedeljo, 11. aprila, v dvorani Baragovega misijonišča v Slovenski vasi v Lanusu; od 14 so bile razne igre na srečo, od 15 do 18 pa tombola; številke je izkliceval Lojze Rezelj.

Kreditna zadruga Sloga je imela 38. občni zbor v soboto, 17. aprila, v Hladnikovem domu v San Justu; novi predsednik je Franci Tomazin.

Zveza slovenskih mater in žena iz San Justa je priredila v nedeljo, 18. aprila, kosilo v Našem domu; rojaki so napolnili dvorano; kosila so se udeležili tudi veleposlanik RS prof. dr. Janez Žgajnar z gospo, državna sekretarka, vodja urada za Sloveno v zamejstvu in po svetu Mihaela Logar in vladna svetovalka na Ministrstvu za šolstvo in šport Melita Steiner; v začetku prireditve sta goste in rojake pozdravili predsednica Našega doma Mici Malavašič Casullo in predsednica sanjuške ZSMŽ Nežka Kržišnik, zbrane so tudi nagovorili veleposlanik Žgajnar, Logarjeva in novi predsednik ZS Tone Mizerit; po kosilu je bil pevski nastop mezzosopranistke Anice Rode in basista Luke Debevca-Meyerja in za sklep srečelov.

23. avgusta 1998 sta se poročila v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu MARIJA ALEKSANDRA USAJ in JANKO VIDMAR. Čestitamo!

Na občnem zboru 11. aprila 1999 je bil izvoljen za predsednika ZS Tone Mizerit. Ob njem tajnica prof. Neda Vesel Dolenc.

malo za šalo...

NOGOMETAŠ - „Prihodnjič bom poskusil s tabo na drugem mestu,” pravi nogometni trener desnemu branilcu, „in sicer pri blagajni ob vhodu, kjer prodajajo vstopnice.”

RAZLIKA - „Kolikšna je razlika med Nemcem in Italijanom?” - „Nemec pravi: Stanje je resno, a ni brezupno, Italija pa pravi: Stanje je brezupno, ni pa resno.”

DENAR - „Zaradi varnosti spravim svoj denar ponoči pod zglavnik.” - „Jaz pa tega, žal, ne morem narediti, ker ne smem spat tako visoko.”

ŽEJA - Dobrovoljen pijanček na glas razmišlja: „Če si pijan, te vsakdo vidi, če si pa žejen, pa nobeden ne opazi.”

ZA LOV - Kupec v blagovnici sprašuje, kje je mogoče dobiti vse potrebno za lov. „Puško in naboje dobite v prvem nadstropju, obleko in čevlje v drugem, perjad pa pri živilih v pritličju.”

POTRPLJENJE - Mož sedi

na obrežju in ribari. Že tri ure je blizu njega neki moški in ga opazuje. „Zakaj pa sami ne ribarite?” vpraša ribič, ki mu opazovalec gre na živce. „Veste, nimam potrpljenja.”

IZ NOETOVE BARKE - Žena: „Kaj praviš, ali je bil tisti golob, ki je prinesel Noetu zeleno vejico na barko, moškega ali ženskega spola?” - Mož: „Na vsak način moškega, drugače ne bi mogel toliko časa držati kljuna zaprtega.”

DOTA - Metka: „Mama, prosim, daj mi tisočaka!” Mama: „Za kaj ga potrebuješ?” Metka: „S Petrom se igrava poroko, pa me noče poročiti brez dote.”

NA MORJU - „Slišite, ali je tisti otrok, ki z mojim slamnikom zajema vodo, vaš sin?” - „Ne, moj sin pravkar poizkuša, če vaš tranzistor igra tudi pod vodo.”

PAPAGAJ - Mornar prinese s čezoceanske plovbe papagaja, ki zna ne le govoriti, ampak tudi deklamirati. Mož povabi prijate-

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Kaj je sporočil Karl Marx z onega sveta: „Oprostite, tovariši, zmotil sem se!”
- Ob osvoboditvi smo prišli ob svobodo.
- Spopad med Stalinom in Titom je bil pravzaprav spor med očetom in sinom.
- Jugoslovanski divji zahod je na jugoslovanskem jugu.
- Neumnost je bolezen, ki boli druge.
- Na žalost je moj spomin daljši od zgodovinskega.
- Slovensko stopnjevanje: jaz sem dober, ti si slabši, on je najslabši.
- Naša neenotnost je monolitna.
- Volite najslabšega, da pozneje ne boste razočarani.
- Za evropsko kvaliteto se ne moreš boriti z balkansko mentaliteto.
- Ko pride jasnovidec na oblast, oslepi.
- Avstrija je bila ječa narodov, Kraljevina Jugoslavija je bila mučilnica narodov, socialistična Jugoslavija pa likvidatorka narodov.
- Napravite mi to deželo spet evropsko!
- Kadar se naši bojujejo z našimi, navadno zmagajo njihovi.

lje, da bi jim pokazal to čudo. Ko mu ne verjamejo, z njim stavijo - z vsakim petdeset dolarjev. Papagaj ne odpre kljuna. Prijatelji se smejejo in poberejo s stavo prisluženi denar. „Ne sekiraj se,” pravi papagaj, po njihovem odhodu. „Prihodnjič

boš z njimi stavil sto dolarjev in takrat bova midva kasirala.”

GOVORJENJE - „Oče, bi izpolnil svoji Mojci eno željico?” - „Če hočeš kaj imeti od mene, govori normalno!” - „Okej, stari, mi daš sto pesov!”

KJE JE kaj

Čas zbranosti in poguma -

Božidar Fink 129

Praznik Srca Jezusovega -

Anton Nadrah 130

Praznik Srca Marijinega -

Anton Nadrah 131

Popraviljam ključavnico -

Lojze Kozar ml. 132

Ogledalo našega časa 133

„Od kod to, da Cerkev traja tako

dolgo?” - Alojz Rebula 134

Cepivo proti smrti - Marko Kremžar 135

„V nebesih sem doma...” -

Nadislava Laharnar 136

Ni bilo več časa - Frančiška Reja .. 137

Begunci s Kosova trkajo tudi

na naša vrata 137

Slomšek, učenik za vse čase -

Zorko Simčič 138

Cerkev ima še zelo veliko vlogo v

slovenskem narodu - Janez Juhant-

Jože Škerbec 140

Krimska jama 1998 - Janez Zdešar 142

Teharski soneti - Pavel Kogej 143

Rešenci iz roškega brezna -

Franč Kozina 144

Dejanje proti spravi - Jože Škerbec 145

Domobranec Janez Jelenc iz

Velikih Lašč - Pavlina Dobovšek 146

Mojim bratom v spomin -

Ana Koščak Vovk 147

Žalostni in veseli junij -

Gregor Batagelj 148

Slovenija spomladi '99 -

Anton Drobnič 149

Slovenija danes - Branko Rozman . 151

Nova knjiga. Janez Pavčič - slovenski

mučenec - Pavla Korošec 152

Ob spominu na patra

Fortunata OFM 153

Slovenski gorniški tečaj v Bariločah -

Veronika Vivod 154

Pogovori ob kavi - Srečko Jug 155

Odšli so 157

Iz naše kronike 135, 137, 156, 158

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVILJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

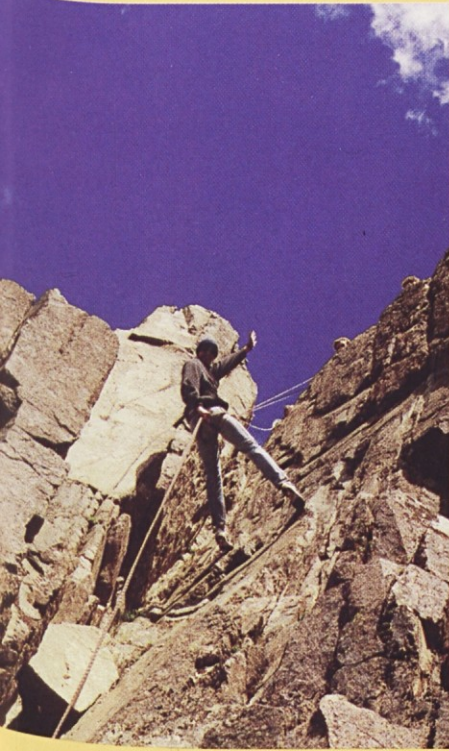
Urednik: Jože Škerbec - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Tehnični urednik: Stane Snof - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877- Stavljenje, oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L.: EE. UU. 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina - Tel.: (54-11) 4307-1044 - Fax: 4307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1999: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: José Škerbec, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

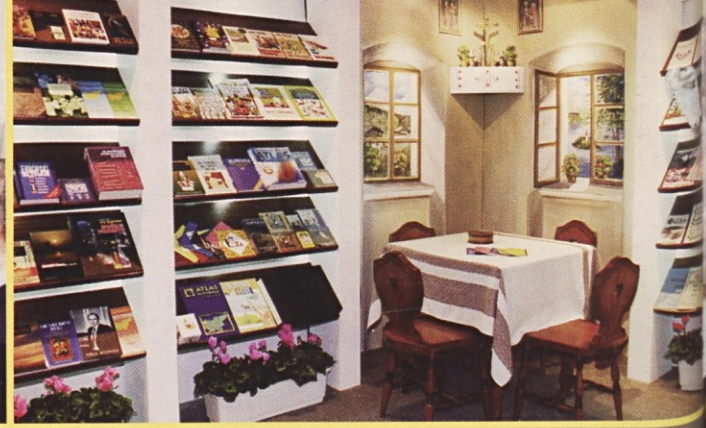

Slovenski hiši.
Od zgoraj in od leve: 1. in 2. Slovenska stojnica, ki so jo pripravili in oskrbeli z vsem potrebnim rojaki iz Carapachaya na „Fiesta de las Colectividades“ v Buenos Airesu lanskega decembra. 3. in 4. Razstava ročnih del Balantičeve šole v San Justu s počitniških dni. **Desno:** Pri filmanju indijanskih motivov v Tilcari (Jujuy) za dokumental o Bari Remec.

Zgoraj: Spuščanje po vrvi na plezališču Piedras Blancas (Bariloče).
Desno: Državna sekretarka Mihaela Logar in njeno spremstvo iz Slovenije, veleposlanik RS dr. Janez Žgajnar in poobl. minister Tomaž Kunstelj z učiteljstvom Slomškove šole

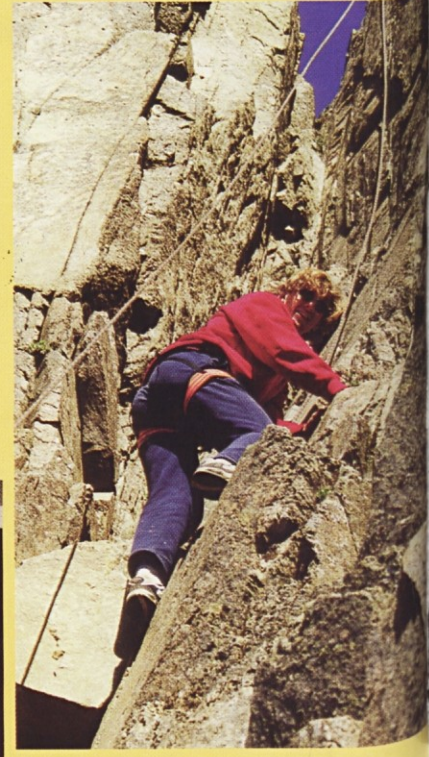

v Ramos Mejiji. - Foto: Marko Vombergar

Od zgoraj in od leve:

1. Državna sekretarka Mihaela Logar in njeno spremstvo s proforskim zborom srednješolskega tečajaavn. Marka Bajuka.
2. in 3. Slovenski kotiček na „Feria del Libro” v Buenos Airesu in občinstvo, ki ga je obiskalo.
4. Po nastopu Mladinskega pevskega zbora San Justo, Anice Rode in Luka Debevca na Dnevu Slovenije v okviru „Feria del Libro” (Knjižnega sejma).

5. Predavatelj pisatelj Drago Jančar na Dnevu Slovenije. Foto: Marko Vombergar

Zgoraj: Na plezališču Piedras Blancas Bariločah. Levo: Mladinski pevski zbor San Justo z dirigentko Andrejko Selina

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena. Director: José Skerbec
 Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
 Composición, Armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina

Correio Argentino Suc. 7 Bs. As. FRANQUEO PAGADO Concesión N° 6395 TARIFA REDUCIDA Concesión N° 2560